

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

**KORKU FİMLERİNDE SES TASARIMI VE PSİKOLOJİK
ETKİSİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Yasmine LAMNANI-IDRISSI

**Televizyon ve Sinema Anabilim Dalı
Televizyon ve Sinema Programı**

EKİM, 2023

**T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

**KORKU FİMLERİNDE SES TASARIMI VE PSİKOLOJİK
ETKİSİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Yasmine LAMNANI-IDRISSI
(Y2012.380008)**

**Televizyon ve Sinema Anabilim Dalı
Televizyon ve Sinema Programı**

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Hale TORUN

EKİM, 2023

TEZ SINAV TUTANAĞI

ONUR SÖZÜ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Korku Filmlerinde Ses Tasarımı ve Psikolojik Etkisi” adlı çalışmanın, tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Kaynakça’da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve onurumla beyan ederim. (02/10/2023)

Yasmine LAMNANI-IDRISSI

ÖNSÖZ

Bu tezin uygulanmasına önemli ölçüde katkıda bulunan insanlar içten teşekkürlerimi ve şükranlarımı hak ediyorlar. Akademik kariyerim boyunca, onların yardımı, ilhamı ve tavsiyeleri benim için son derece önemli oldu.

Öncelikle küçük sevgili aileme, ebeveynlerime Saadia BOUAMOUD ve Mohamed LAMNANI-IDRISSI'ye, ayrıca kız kardeşim ve erkek kardeşim Wiaame FILALI RAMI ve Achraf LAMNANI-IDRISSI'ye içten şükranlarımı sunmak istiyorum. Başarılarım, hem zihinsel hem de finansal olarak sürekli teşvik edilmeleri üzerine inşa edildi. Hepsi vatanımı terk edebilmem ve özlemlerimin peşinden gidebilmem için fedakarlıklar yaptılar ve becerilerime olan inançları benim için sürekli bir ilham kaynağı olarak hizmet etti. Ayrıca en iyi arkadaşım Ossama ROUBIO'ya her şey için teşekkür etmek istiyorum. Zor zamanlarda benim için oradaydı ve ilerlemem için çok önemli olan yeteneğime olan inancında asla tereddüt etmedi. Sürekli desteğinin yanı sıra kendi içsel cesaretimi bulmama yardımcı olan ilham sözleri için çok minnettarım. Yakın dostlarım İkrım RAHMANI, Nasma LAAOUAR ve Chaymaa M'RABET'e de şükran borçluyum. Yurtdışında yaşamak daha kolaydı çünkü şirketlerine, şefkatlerine ve sürekli desteklerine. Tüm akademik başarılarım boyunca, onlarla olan ilişkim sürekli bir ilham ve destek kaynağı olmuştur. Beni sürekli desteklediler ve bunun için onlara teşekkür etmek istiyorum. Danışmanım Doç. Dr. Hale TORUN'a da en içten şükranlarımı sunuyorum. Tezimin yazılması boyunca, tavsiyeleri, bilgileri ve teşvikleri gerçekten yardımcı oldu. Kaliteye olan bağlılığı ve akademik gelişimime olan ilgisiyle yeni zirvelere ulaşmam için bana ilham verdi. Bana akıl hocası olduğun ve her zaman benim için en iyisini istediğin için teşekkür ederim.

Son olarak, bu tezi aileme ve küçük bir çocukluktan beri eğitimimde bana yardımcı olan tüm cömert profesörlere adanmak istiyorum. Uzmanlıkları, coşkuları ve eğitime olan bağlılıkları, bugün olduğum birey olmama yardımcı oldu. Bana verdikleri şans ve bana verdikleri bilgiyi takdir ediyorum.

Ekim,2023

Yasmine LAMNANI-IDRISSI.

KORKU FİMLERİNDE SES TASARIMI VE PSİKOLOJİK ETKİSİ

ÖZET

Sesin film endüstrisine girmesinden bu yana, genel film deneyiminin kritik bir bileşeni olmuştur. Sesin evrimi, günümüz filmlerinde her zamankinden daha zengin hale gelmesini sağladı. Sesin hikayeyi etkilemede, duyguları artırmada ve ekranda ikna edici bir ortam oluşturmada oynadığı rol, onu sinematik deneyimin önemli bir bileşeni haline getirir. Ses tasarımı ve miksajındaki uzmanlar, dinleyicileri anlatıya çeken ve görsellerin etkisini artıran filmsel sesleri dikkatlice oluşturur. Bazen seyirci ses tasarımının öneminin farkında olmasa bile, duygusal etkisinden kaçınılamaz. Ses, bir filmin daha iyi veya daha kötü görünmesini sağlayabilir, görseller ne kadar iyi olursa olsun, sesin onlara bağlı olduğu kadar sese de bağlıdır. Bu önemli rol, filmlerin asıl amacının izleyicilerde korku yaratmak olduğu göz önüne alındığında, korku türünde özellikle vurgulanmaktadır. Bu çalışmanın amacı, ses tasarımının izleyicinin korku filmleri deneyimi üzerindeki etkisini araştırarak, sesin sürükleyici bir sinematik yolculuk üretmede oynadığı önemli işleve ışık tutmaktır. Tümdengelimli bir metodoloji kullanılarak dört korku filmi, "Ringu", "The Wailing", "A Quiet Place" ve "Baskın", ses tasarımının psikolojik etkilerini derinlemesine incelemek amacıyla incelendi. Sigmund Freud'un korku hakkındaki görüşlerine uygun olarak, 10 izleyiciden oluşan bir odak grupta geri bildirim toplandı ve analiz edildi. Bulgular, ses tasarımının izleyicileri rahatlama duyguları, duygusal katılım, daldırma, tanıdık ama rahatsız edici deneyimler ve gizli endişelere veya isteklere dokunma yoluyla etkilediğini göstermiştir. Çalışma, ses yerleştirme ve karıştırmanın korkutucu duyguları nasıl ürettiğiyle ilgili düzeyin yanı sıra, korku filmlerinde müzik kullanımıyla ilgili şaşırtıcı içgörülerini vurgulayarak, ortak yönleri ve benzersiz farklılıkları belirtti.

Anahtar Kelimeler: Korku sineması, ses tasarımı, duygular, psikolojik etki.

SOUND DESIGN IN HORROR FILMS AND ITS PSYCHOLOGICAL IMPACT

ABSTRACT

Since the introduction of sound to the film industry, it has been a critical component to the general filmic experience. The evolution of sound made it become more rich than ever in nowadays' movies. The role that sound plays in influencing the story, boosting emotions, and establishing a convincing environment onscreen makes it an essential component of the cinematic experience. Experts in sound design and mixing carefully create filmic audio that immerse listeners in the narrative and increase the effect of the visuals. This crucial role is especially highlighted in the horror genre, given that the main objective of the movies is to create fear within the spectators. The goal of this study is to shed light on the crucial function that sound plays in producing an immersive cinematic trip by exploring the effect of sound design on the viewer's experience of horror films. With the use of a deductive methodology and an in-depth examination of the four horror movies "Ringu", "The Wailing", "A Quiet Place", and "Baskin", the psychological consequences of sound design were investigated. In accordance with Sigmund Freud's views on fear, feedback from a focus group of 10 viewers was gathered and analyzed. The findings demonstrated that sound design effects viewers through feelings of relief, emotional involvement, immersion, familiar yet uncomfortable experiences, and tapping into hidden anxieties or wants. The study emphasized the relevance of sound placement and mixing in producing scary sentiments, as well as surprising insights regarding music usage in horror films, highlighting both commonality and unique differences.

Keywords: Horror Cinema, Sound Design, Emotions, Psychological Impact.

İÇİNDEKİLER

ONUR SÖZÜ	iii
ÖNSÖZ.....	v
ABSTRACT	ix
İÇİNDEKİLER	xi
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xiii
ÇİZELGELER LİSTESİ.....	xv
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xvii
I. GİRİŞ	1
II. SES TASARIMIN BAŞLANGICI.....	5
A Sesin Tanımı ve Sinemada Ses	6
1 Ses Nedir?	6
2 Sesin Özellikleri.....	7
B Sinemada Ses Kullanması	9
1 Diegetik Ses	11
2 Diegetik Olmayan Ses.....	11
3 Direkt Sesler.....	12
4 Ortam Sesleri.....	12
5 Ses Efektleri	13
6 Müzik	13
III. KORKU SİNEMASI.....	15
A Korku Tanımı	15
B Korku Sineması ve Kullanılan Göstergeler.....	16
1 Filmin Estetiği.....	21
2 Film Anlatısı ve Ses	24
3 Film Teması ve Işık.....	29
IV. ARAŞTIRMANIN METODOLOJİSİ	33
A Araştırmanın Problemi	33

B	Araştırmanın Amacı	33
C	Araştırmanın Hipotezleri.....	33
D	Araştırmanın Sınırlamaları.....	34
E	Araştırmanın Yöntemi.....	34
1	Psikanalitik Yöntem	34
2	Sigmund Freud ve Korku	35
3	Çalışmanın Örneklemi ve Film Seçimleri	37
V.	KORKU ÖĞELERİNİN FİLMLERDE SES ÜZERİNDEKİ KULLANILMASI	39
A	Korku Filmlerinde Kullanılan Farklı Ses Türleri.....	39
1	Korku Filmlerinde Ses Gücü.....	39
2	Korku Filmlerinde Ses Tasarımı	41
3	Ses ve Duygular Arasındaki İlişki.....	48
B	Popüler Korku Sinemasında Örneklemeler.....	53
1	Kodlama Planı	53
2	Asya Sineması ve Korkunun Ses Üzerinden Kullanılması	55
3	Hollywood’da Sineması ve Korkunun Ses Üzerinden Kullanılması	62
4	Türkiye’de Korku Sineması ve Korkunun Ses Üzerinden Kullanılması ...	66
C	Anket ve Veri Toplama	70
1	Anket Soruları	70
2	Odak Grubu	71
D	Veri Analizi ve Tartışma	72
VI.	SONUÇ.....	77
VII.	KAYNAKÇA	81
	ÖZGEÇMİŞ.....	103

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1 Ses dalgasının yayılması.....	7
Şekil 2 Ses Dalgasının Bazı Özellikleri.	9
Şekil 3 Vitaphone projeksiyon kurulumu	10
Şekil 4 Ringu (1998) Film Kapağı.....	57
Şekil 5 The Wailing (2016) Film Kapağı.....	60
Şekil 6 A Quiet Place (2018) Film Kapağı:	63
Şekil 7 Baskın (2015) Film Kapağı.....	67

ÇİZELGELER LİSTESİ

Çizelge 1 Seçilmiş Filmler	37
Çizelge 2 Kodlama Tablosu (Ringu).....	57
Çizelge 3 The Wailing (2016) Kodlama Tablosu.	60
Çizelge 4 Kodlama Tablosu (A Quiet Place).....	63
Çizelge 5 Kodlama Tablosu (Baskın)	68
Çizelge 6 Odak Grubu.....	71
Çizelge 7 “Ringu” Kodlama Tablosunun Detayları.....	91
Çizelge 8 “The Wailing” (2016) Kodlama Tablosu Detayları.....	93
Çizelge 9 “A Quiet Place” (2018) Kodlama Tablosunun Detayları	96
Çizelge 10 "Baskın" (2015) Kodlama Tablosunun Detayları.	101

KISALTMALAR LİSTESİ

- SJS** : Ses Jump-Scare
- YTM** : Yüksek Tonlu Müzik
- DTM** : Düşük Tonlu Müzik
- SZ** : Sessizlik
- F** : Fısıltılar
- Ç** : Çığlık
- İ/N** : İlahiler/Ninniler
- KA** : Kalp Atışları
- DSE** : Diğer Ses Efektleri
- S** : Filmin toplam yayın süresi boyunca belirli bir ses türünün oluşma sayısı.
- T** : Filmin toplam yayın süresi.

I. GİRİŞ

19. yüzyılın sonları, film sektörünün ilk başlangıcını yaptığı zamandır. Lumière kardeşlerin 1895'te Sinematografı icat etmesi sayesinde daha büyük kalabalıklar film gösterimlerine katılabildi. Sesin film sektöründe her zaman var olduğunu iddia etmek kabul edilebilir; Sessiz dönemden filmler bile tamamen sessiz değildi, projeksiyonları sırasında bir tür sese sahip olma eğilimindedirler. Sinema filmlerinin başlamasından kısa bir süre sonra, filmlere bir sergi cazibe merkezi olarak ve ruh halini yaratmak için bir tür canlı müzik eşlik etti. Tipik olarak, bir piyano, bazen sinema salonlarında bütün bir orkestra ve daha küçük hanelerde bir müzik grubu. Bu, sesin film yapımının başlangıcından beri görüntüler için neden çok önemli olduğunu açıklıyor, (Abel, 2001).

1927'de "The Jazz Singer" filminin gösterime girmesi, sinema sektöründe ses kullanımının tanınmasında bir dönüm noktası oldu. Bu vahiy ve değişim, Al Jolson'un "Henüz hiçbir şey duymadınız" repliğiyle birleştirildi. Senkronize konuşma sahnelerine sahip ilk tam uzunlukta sinema filmi oldu. Filmin popüleritesi, resimlerde ses için muazzam fırsatları gösterdi ve sessiz filmlerden "konuşkanlara" geçişi hızlandırdı. "The Jazz Singer"ın ardından, daha iyi ses-görüntü koordinasyonu ve ses netliği sunan birçok film üstü ses yöntemi ortaya çıktı. Sessiz filmlerin yaratılması, ses film endüstrisinin daha önemli bir yönü haline geldikçe önemli ölçüde azaldı, (Erskine, 1991: 173).

Filmlerde ses üretiminin evrimi endüstri için nispeten hızlı ve önemliydi. Film yapımcıları tanıtımından bu yana ses üzerinde çalışsalar da, "Ses Tasarımı" terimi biraz yenidir. Bu terim ilk olarak 1979'da Walter Murch'un Francis Ford Coppola'nın "Apocalypse Now" adlı eserine yaptığı katkıyı kabul etmek için kullanıldı. Ses prodüksiyonu için manzara bu filmin yayınlanmasıyla değişti. Sanatçılar ve ses yapımcıları genişliyordu, yeni geliştirilen teknolojilerle diyaloglar, ses efektleri, Foley sesleri, müzik ve daha fazlası dahil olmak üzere farklı sesler yaratabildiler ve film ses tasarımlarını içerik açısından daha zengin hale getirdiler, (Beck, 1993).

Korku filmi türüne gelince, başlangıcı sinema endüstrisinin neredeyse başlangıcından itibaren izlenebilir. Kökleri, halk masallarından, masallardan, büyücülükten, sihirden, folklordan, mitlerden veya hayaletlerin hikayelerinden etkilenen korku edebiyatında bulunur. Bu filmlerin temel anlatıları, Gotik romanların en eski parçalarını etkileyen kaynaklara dayanıyordu. 1898 yılında Fransız illüzyonist ve film yapımcısı George Méliès tarafından yaratılan "Le Manoir du Diable", şimdi ilk korku filmi olarak kabul ediliyor. Belirli bir duyguyla ilgili ve onun tarafından adlandırılan tek tür olan korku, filmlerin içeriğinin korku duygusunu yaratmak için birlikte çalışması zorunludur.

Filmlerin görsel-işitsel ürünler olmasına, yani hem görsel hem de işitsel bileşenler içermesine rağmen, ses analizi üzerinde görüntüler üzerinde yapılandırılan daha az çalışma yapılmıştır. Aslında, bir filmin başarısı veya başarısızlığı hem görsellere hem de sese bağlıdır. Uzmanlar, sesin korku filmlerinin popülaritesini genel olarak nasıl artırabileceği konusunda giderek daha bilinçli hale geliyor. Birkaç çalışma kan ve korkutucu görüntüler gibi görsel ipuçlarının etkisini incelemiş olsa da, korku filmlerinde ses tasarımı hala büyük ölçüde çalışılmamış bir konudur. Bu nedenle, bu tezin hedefleri, Korku sinemasında sesin güçlü rolünü ortaya çıkarmaya, bir korku filminin ses tasarımının katmanlarını oluşturan ses türlerini ve filmin genel psikolojik etkisine nasıl katkıda bulunabileceklerini vurgulamaya dayanmaktadır. Korku filmlerinde kullanılan çeşitli ses bileşenleri incelenmiş ve filmlerin psikolojik etkileri üzerindeki etkileri de gözden geçirilmiştir.

Bu çalışmanın amaçlarını gerçekleştirmek için, ilk olarak, bu tezin konusu ile ilgili önceki araştırmaları incelemek ve ortaya konan bazı temel inançları özetlemek amacıyla literatürün gözden geçirilmesi gerçekleştirilmiştir. Literatür taraması, ses tasarımının yükselişiyle başlayan ve genel olarak sesin özelliklerine ve özellikle filmdeki birçok ses biçimine geçen, mevcut araştırmalarla ilgili bir dizi önemli konuyu ele aldı. Ayrıca, korku filminin ses kullanımına kapsamlı bir genel bakış sunarak, etkinliğini ve bu türü tanımlayan çeşitli ses türlerini vurgulamaktadır. Ek olarak, akustik algı ve insan duyguları arasındaki bağlantı da araştırılmıştır. Sesin çeşitli yönlerini incelemek için, seçilen dört korku filminin ses kullanımının içerik analizi de yapıldı ve her filmin sesi kullanarak korku ve diğer duygusal tepkileri uyandırmak için kullandığı ortak temaları, stratejileri ve teknikleri belirledi. Ayrıca izleyicilerden doğrudan geri bildirim almak amacıyla Sigmund Freud'un korku

hakkındaki görüşlerine uygun olarak 14 soru hazırlanmış ve sesin yönüne odaklanılmış, 10 kişilik bir odak grubundan alınan cevaplar toplanarak analiz edilmiştir.

Genel olarak, bu çalışma birçok korku ses modelini ölçmekte ve sınıflandırmakta, film yapımcıları tarafından ses taktikleri kullanılarak terör ve gerilimin kasıtlı olarak kullanıldığına dair güvenilir kanıtlar sunmaktadır. Bu çalışma aynı zamanda korku filmlerinde sesin duygusal sonuçlarını araştırıyor ve işitsel bileşenlerin izleyicilerin korku, endişe ve beklenti deneyimlerini nasıl desteklediğini gösteriyor. Çalışma, korku filmleri hakkındaki anlayışımızı arttırırken, aynı zamanda görsel-işitsel anlatıların ilgisini çekmek için yararlı olabilecek veriler de sağlıyor.

II. SES TASARIMININ BAŞLANGICI

Ses tasarımı teknik olarak yaratıcı bir disiplindir. Yalnızca bir filmin değil, aynı zamanda tiyatro, müzik bestesi, video oyunu veya diğer multimedya yaratımlarının tüm dış unsurlarını içerir. Tiyatroda ses tasarımının evrimi çok uzun bir geçmişe sahiptir. Ancak film endüstrisinde ses tasarımının büyümesi, Hollywood film yapımcılarının *Broadway* şovları yapmaya başladığı 1950'lere kadar başlamayacaktı, (Dakic, 2007).

Öte yandan William Whittington (2007), Hollywood filmlerinde ses tasarımının ilk örneklerinin, Walter Murch'un George Lucas'ın ilk bilim kurgu filminde yapım kredisi aldığı "ses montajı" adı verilen farklı bir ses yaratımında bulunabileceğini savunuyor *THX 1138* (1971). Murch, kontrpuan düzenleme ve birkaç yeniden kayıt yaklaşımı kullanarak filmin tamamında ses perspektifleri, teyp hızı modülasyonları, ses filtreleri ve görüntü-ses metaforları ile araştırdı. Robot polis memurları ve operatörleri arasındaki konuşmaları, jet araç kovalamacalarını ve yoğun kalabalık şehirlerin ortam kakofonilerini içeren orijinal ses montajları yaptı.

Ses tasarımı uygulamaları uzun zaman önce var olsa da, asıl "Ses Tasarımı" terimi biraz yenidir. İlk olarak 1979'da Walter Murch'un Francis Ford Coppola'nın *Apocalypse Now*'daki çalışmasına atıfta bulunmak için kullanıldı. *Apocalypse Now*'ın çıkışından sonra, ses oluşturma ortamı değişti. Ses yaratıcıları ve sanatçılar çiçek açıyordu. Ben Burtt, *Star Wars: A New Hope* (1977), *Star Wars: The Empire Strikes Back* (1980) ve *Star Wars: Return of the Jedi* (1983) filmlerinde yaptıklarıyla onlardan biriydi, "ses tasarımcısı" etiketini kazandı. *Star Wars* üçlemesi, uzay savaşları, lazer patlamaları ve uzaylı dili gibi alışılmadık sesler içeriyordu. O zamandan beri, bu seslerin birçoğu pop kültüründe en belirgin ses efektlerine dönüştü, (Whittington, 2007).

Film sesi için ilk Akademi Ödülü (Oscar) 1929-1930'da verildi. Bu ödül, en iyi veya en hoş ses düzenleme, miksaj, kayıt ve tasarımını onurlandırmak için oluşturuldu. Başlangıçta stüdyo ses departmanlarına verildi. 1969'da, Oscar'ın belirli ses tasarımcılarına ve ses teknisyenlerine verilmesi gerektiğini belirten bir

düzenleme değişikliği yapıldığında, en iyi ses Oscar'ı belirli kişilere verilmeye başlandı, (Hammond, 2020).

A Sesin Tanımı ve Sinemada Ses

1 Ses Nedir?

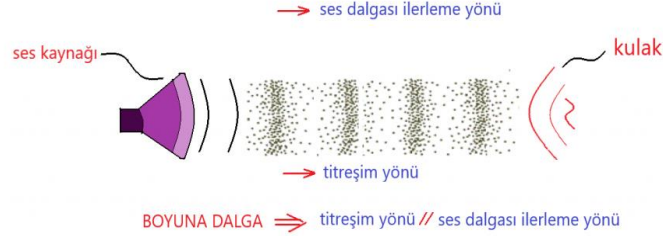
Sesin ne olduğunu anlamak için dalgaları anlamak zorunludur. Dalgalar, bir ortamın dağılımında değişiklikler meydana geldiğinde ve ortamın biçimini veya basıncını değiştirerek yayıldığında oluşturulur. Dalgalar üç temel kategoriye ayrılabilir: yüzey dalgaları, enine dalgalar ve boyuna dalgalar.

Akustik dalga bir hava titreşimidir. Hava molekülleri, örneğin bir hoparlör zarı tarafından üretilen gibi mekanik uyarıya maruz kaldıklarında onları belirli bir yönde hareket ettiren bir dürtü alırlar. Daha sonra, bir sıkıştırma bölgesi oluşturmak için önlerine ittikleri ek moleküllerle karşılaşılırlar. Hava elastik olduğundan, sıkıştırılan alanın basıncı hızla düşer ve çevredeki alanda sıkıştırmaya neden olur. Sonuç olarak, fenomen, tıpkı bir dizi domino taşının düşmesi gibi yavaş yavaş yayılır, (Ghio, 2007).

Kulaklarımızla algılayabildiğimiz bir tür boyuna-mekanik dalga sestir. Marco Sacco (2009), sabit bir hava basıncı değerine ilişkin sesin bir varyans olduğunu söyler. Bu dalgalanma belirli bir süre içinde tekrarlandığında ses algılanır. Ortamın tanecikleri, ses kaynağının ilk başta neden olduğu titreşimi birbirine iletmiş ve bir alana yaydığı için, sesin içinden geçebilmesi için gereklidir. Bu nedenle ses, katı, sıvı veya gaz olsun, ortamın yoğunluğu sesin hızını etkileyen herhangi bir malzemedan geçebilir. Bu çalışma için önemli ortam havadır ve ses havada 344 m/s hızla yayılır, (Sacco, 2009).

Ses titreşimleri kulaklarımıza girip kulak zarından geçerken ses dalgası gibi tam frekansta salınırlar ve bu titreşim kulaktan beyne elektrik sinyallerinin gönderilmesine neden olarak duymamızı sağlar. Daha önce de belirtildiği gibi, ortamın özelliklerine bağlı olarak ses dalgaları tüm maddelerde değişen hızlarda hareket eder. Bir kaynaktan tüm yönlere doğru yayılır, enerjiyi bir yerden, kaynağın olduğu yerden başka bir yere değiştirerek duymamıza neden olur. İnsan kulağı 20Hz ile yaklaşık 20KHz arasındaki frekansları algılayabilir, ancak yaşa ve diğer faktörlere göre değişkenlik gösterir, (Abokhalil, 2020).

Aşağıdaki şekilde açıklandığı gibi, duyduğumuz ses, havanın atomlarının tekrar tekrar sıçramasıyla ilgilidir. Sıkıştırma ve gevşek fenomeni, mekanik olan ayrı bir uyarının etkisine göre (ses kaynağı) bir noktadan diğerine daha yakın ve sürekli olarak yayılır.

Şekil 1 Ses dalgasının yayılması

Kaynak: Earlyparsley, 2021.

2 Sesin Özellikleri

Stephen McAdams, Philippe Depalle ve Eric Clarke'ın (2004) ses analizi çalışmasına göre, sesin frekans, genlik, ton ve tempo gibi genel fiziksel özellikleri bu tez bölümünde ele alınmıştır, (Clarke, 2004). Bu bölüm, bu bileşenleri iyice tartışarak seslerin karmaşık özelliklerini açıklığa kavuşturmayı amaçlamaktadır.

a Frekans

Akustik, bir salınımın ne sıklıkta meydana geldiğiyle ilgili olan frekans kavramına büyük ölçüde dayanır. Müzik endüstrisinde perde olarak da bilinir, frekansa dayalı bir ölçek kullanarak sesleri sınıflandırmak için bir teknik sunar. Hava molekülleri düşük perdeli seslere tepki olarak daha yavaş titreşirken, yüksek perdeli seslere daha hızlı tepki verirler. Frekans Hertz (Hz) cinsinden ölçülür, (Bruneau, 2006 : 17).

Frekans = $1 / T$ olduğu göz önüne alındığında, frekans ve ses dalgası periyodu da bağlantılıdır. Periyot (T), arka arkaya meydana gelen iki benzer salınım durumunu ayıran zaman miktarıdır. Milisaniye (ms) veya saniye (s) cinsinden ölçülür.

b Genlik

Titreşimin büyüklüğü genlik ile temsil edilir. Başka bir deyişle, bir ses dalgasının göreceli ses yüksekliği, genliği ile belirlenir. Daha yüksek sesler daha yüksek genliklerle bağlantılıyken, daha sessiz sesler daha düşük genliklerle bağlantılıdır. Genlik Desibel (dB) cinsinden ölçülür, (Ghio, 2007: 82).

Aynı zamanda fiziksel olarak bir salınım noktasının stabilite konumundan en büyük uzantısı olarak tanımlanır.

c Ses tını

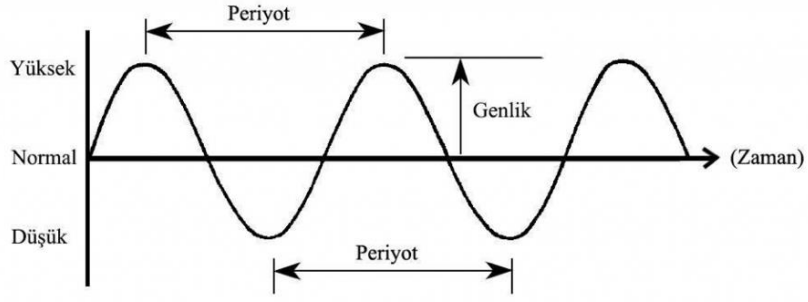
Bir sesin tınısı, rengi veya "hissi" olarak da adlandırılır. Farklı ses tınılarının oluşturduğu farklı dalga formları, insanların sesi nasıl algıladıklarını etkiler ve sesleri kolayca tanımlarına yardımcı olur. Örneğin, bir gitarın sesinden bir piyano tarafından üretilen ses.

Sesin frekans spektrumunun oluşumunda yüksek frekanslar mevcut olduğunda, genellikle net tınlar olarak adlandırılır. Bununla birlikte, koyu tınlı bir ses genellikle çoğunlukla düşük frekanslardan oluşan bir spektruma sahip olanla ilişkilendirilir, (Ghio, 2007).

d Ritim

Tempo veya süre olarak da adlandırılır, müzikteki ses veya notaların, bir inşaat hissi veren zaman içinde tekrarlayan bir sıraya düzenlenmesidir ve tekdüzelik, sesteki ritimler olarak bilinir. Müzik parçalarının bağlamı ile ilgili olarak, notaların uzunluğu ve her notanın, vuruşun veya vurgunun zamanlamasını içeren bir zaman dilimine yerleştirilme şekliyle ilgilidir, (Adler, 2002).

Özetle, basitçe bir perdenin veya tonun sürdüğü süredir. Bir sesin tınısı ve ritmi, bir notanın veya tonun süresinden etkilenir, (Pasco.com, 2020).

Şekil 2 Ses Dalgasının Bazı Özellikleri.

Kaynak: (baglamaci.com, 2023).

B Sinemada Ses Kullanması

Ses her zaman sinemanın bir parçası olmuştur ya da en azından parçası olmaya çalışılmıştır; sessiz filmler bile tamamen sessiz değildi. Bir tür sergi çekiciliği ve ruh halini ayarlamak için müzik her zaman sinema filmlerinin bir parçası olmuştur: genellikle bir piyano, küçük evlerde bir müzik grubu ve bazen de tiyatrolarda bir orkestra. Bu, sesin neden başlangıcından bu yana sinematografinin çok önemli bir bileşeni olduğunu açıklıyor.

Çeşitli yenilikçiler, "konuşan" filmler aracılığıyla ses ve görseli birleştirmeye çalıştılar. Yine de, sesi filmle birleştirme kavramı, fonografin ilk günlerinde, sinema filminin doğumundan on dört yıl önce ortaya çıkmış gibi görünüyor. William Kennedy Laurie Dickson'ın yönetmenliğinde, Edison Şirketi'nin bunu 1894 sonbaharında test ettiğine ve şimdi "Dickson Deneysel Ses Filmi" olarak bilinen şeyi ürettiğine inanılıyor. 1913 yılında yeni bir *Kinetophone* modeli halka sunuldu. Ne yazık ki, sinematik sese yönelik bu erken çaba, teknik eksiklikleri nedeniyle kamuoyunda onaylanmamıştır. Sesli film kavramı böylece 1915'e kadar tamamen terk edildi. Bununla birlikte, bu alanda testler yapmaya devam eden çok sayıda yenilikçi kaldı. Sonuç olarak, Almanya'dan Josef Engl ve Hans Vogt, 1922'de "Tri Ergon" tekniğini geliştirdiler. Bu yöntem, mekanik ses titreşimlerini daha sonra ışık dalgalarına dönüştürülen ve filmin kenarına optik olarak kaydedilen elektriksel dalga biçimlerine dönüştürmek için bir foto-elektrik hücresi kullandı, (Dakic, 2007).

İlk sesli film, Don Juan, Ağustos 1926'da Warner Brothers tarafından piyasaya sürüldü, aynı ay *Vitaphone* teknolojisi ilk kez kullanıldı. Film müziğinin düzenli

olarak canlı orkestra veya org kullanımını ortadan kaldıran, geniş çapta izlenen ilk filmi. Bununla birlikte, don Juan herhangi bir diyalogdan yoksundu. Bu, 6 Ekim 1927'de vizyona giren "The Jazz Singer"'ın, senkronize kaydedilmiş müzik partisinin yanı sıra dudakla senkronize şarkı söyleme ve diyalog ile genellikle ilk sesli film olarak tanınmasına yol açar, (Chion, 2002).

Filmler, sesin tanıtılmasıyla çok daha fazla dikkat çekti. Ek olarak, ses konusunda liderler arasında yer alan Hollywood sinemasının yurtdışına açılmasına ve on yıl içinde diğer tüm filmleri hızla geçmesine yardımcı oldu.

Şekil 3 Vitaphone projeksiyon kurulumu

Kaynak: (Wikipedi, 2023).

Film üzerinde ses teknolojilerinin geliştirilmesi, ses teknolojilerinde ek olarak önemli bir ilerlemeye işaret etti. "The Lights of New York" (1928), Movietone film-üstü-ses tekniğini kullanan bir Warner Bros filmidir. Sesi doğrudan film sayfasına kaydeden yakın zamanda geliştirilen ekipman nedeniyle bağımsız ses CD'lerine bir daha asla ihtiyaç duyulmadı. Disk-üzerinde-ses işlemlerine kıyasla, film üzerinde ses cihazları, ses ve görüntü arasında üstün koordinasyon ve daha iyi ses kalitesi sağladı, (Crafton, 1997).

1950'ler stereofonik sesin standartlaşmasına tanık oldu. Görünür eylemlerin özgünlüğü ve gücü, giderek daha ilgi çekici bir işitsel his sunan Cinemascope ve Todd-AO gibi stereofonik ses teknolojilerinin ortaya çıkmasıyla arttı. Daha sonra, 1970'lerde teknolojik gelişmelerin bir sonucu olarak surround sesin ortaya çıkışı görüldü ve "Star Wars" (1977) gibi filmler bu yeniliği daha dinamik ve sürükleyici

bir işitsel deneyim üretmek için kullandı. Dünyanın dört bir yanındaki sinemalara çok kanallı ses sağlamak için, Dolby Digital ve DTS 1990'larda tercih edilen standartlar olarak ortaya çıktı, (Smith, 2014).

Filmde sesin evrimi yıllar boyunca önemliydi, günümüzde bir filmin sesi çeşitli ses gruplarından oluşuyor. Amaç her zaman hikaye anlatımını öne çıkaracak ve izleyicinin duygularına ulaşacak zengin bir ses evreni yaratmaktır. Sesin yalnızca hareketli görüntülere eşlik etmek için canlı çalındığı geçmişin aksine. Çalışmanın bu bölümü, bir filmin son müziğini oluşturan farklı sesleri tanımlar ve tarif eder.

Bir filmin ses tasarımı, diegetik sesler ve diegetik olmayan sesler olmak üzere iki ana gruba ve direkt sesler, ortam sesleri, ses efektleri ve müzik olmak üzere dört ana alt gruba ayrılabilir.

1 Diegetik Ses

Filmlerde, diegetik ses, ekranda temsil edilen kurgusal ortamdan gelen sesi tanımlamak için kullanılan terimdir. İnsan konuşmasına ek olarak, bu sesler ortam seslerini, sahnede çalan şarkıları veya filmdeki kişilerin duyabileceği diğer duyulabilir ayrıntıları da içerebilir. Anlatı veya masal anlamına gelen Yunanca "diegesis" kelimesi, "diegetik" adının ortaya çıktığı yerdir.

Diegetik sesi üç türe ayırmak mümkündür: Ekran üstü, Ekran dışı ve Eşzamanlı ses. Ekran üstü sesi, duyulabilen ve görüş çerçevesi içinde net bir şekilde görülebilen tüm sesleri yeniden gruplandırır, örneğin bir arabada radyo dinleyen bir karakter ve çerçeve çalınan radyoyu gösterir. Ekran dışı ses, başka bir karakterin çerçevenin ötesinden gelen ayak sesleri gibi duyulabilen ancak sahnede görülmeyen sesler için kullanılan terimdir. Eşzamanlı ses, hikayede aynı anda gerçekleşen sesleri, yoğun bir sahnede bu tür ortam gevezeliklerini tanımlar.

2 Diegetik Olmayan Ses

Filmlerdeki diegetik olmayan sesle ilgili olarak, filmin ses tasarımına dahil olan ancak kamerada tasvir edilen kurgusal evrenden gelmeyen tüm sesleri yeniden gruplandırır. Bu tür sesler, ortam müzik parçaları, seslendirme yoluyla anlatım, ses efektleri veya filmi canlandıran aktörlerin farkında olmadığı ek duyulabilir bileşenler olabilir. Diegetik olmayan ses, filmlerde izleyiciden belirli bir duygusal tepki ortaya

çıkarmak, komployu ilerletmek veya belirli bir ruh hali oluşturmak için kullanılır, (Sonnenschein, 2001: 154).

Chion (1999) "The Voice in Cinema" adlı kitabında, diegetik olmayan sesin üç ayrı gruba ayrılabilceğini söyler: yorum sesi, ekstra diegetik ses ve prelap / postlap sesi. Seslendirme anlatımı ve filmde neler olup bittiğine dair daha fazla bağlam veya bakış açısı sunan diğer sesli yorum türlerine yorum sesi denir. Ekstradiegetik ses, müzik eşliğı gibi bir hikayenin bağlamı dışındaki bir yerden kaynaklanan sesler için kullanılan terimdir. Tutarlılık veya akış hissi sağlamak için sekanslar boyunca çapraz veya üst üste binen ses bileşenlerine prelap / postlap sesi denir, (Chion, 1999).

3 Direkt Sesler

Sahnelerin çekimi sırasında kaydedilen kare eşzamanlı sesi ifade eder. İster bir çekimin parçası olsunlar, ister bağımsız olarak kaydedilmiş olsunlar, sonradan kurgulama, ses efektleri veya miksaj sırasında oluşan ekstra seslerden ayırt etmek için bu ailede gruplandırılırlar. Filmdeki diyaloglar direkt seslerin çoğunu oluşturuyor, karakterlerin kişilikleri veya duygusal durumları hakkında çok şey açıklıyorlar.

Başka bir deyişle, direkt sesler, bir film çekilirken kasıtlı olarak yerinde yakalanan ve görsel bileşenlerle eşleşecek şekilde zamanlanmış olanları içerir. Filmdeki bireyler veya öğeler genellikle belirli bir sahnede gerçekleşen faaliyetler ve olaylarla yakından ilişkili olan bu sesleri çıkarır. Film atmosferi, direkt sesler sayesinde daha gerçekçi ve gerçek hale geliyor.

4 Ortam Sesleri

Ortam sesi kavramı, bir sette veya yerde gerçekten mevcut olan ortam seslerinin kayıtlarını ifade eder. Mekanın doğal olmayan bir "varlığını" yaratır. Ambiyans, çoğunlukla, ortamlardaki arka plan gürültüsüyle ilgili düşük frekanslı bir odaklanma ile az çok sürekli sestten oluşur. Sahnenin akışını sağlamak için önemlidir. İzleyici, görüntü kurgusu boyunca ambiyans tutarlıysa, eylemin hala aynı yerde gerçekleştiğine inanacaktır, (Chion, 1994: 75).

Başka bir deyişle, bu sesler bir sahnenin işitsel arka planına katkıda bulunur. Bu sesler ortamı yaratır, bir ayar sunar ve resmin tüm tonuna ve ambiyansına katkıda

bulunur. Trafik, kuş cıvıltısı, rüzgar esmesi ve belirli bir ortam hissini yaratılmasına katkıda bulunan diğer spesifik olmayan unsurlar gibi sesleri içerir.

5 Ses Efektleri

"Ses efektleri" terimi, doğada sıklıkla görülmeyen veya doğada kaydedilemeyen sesleri ifade eder. Belirli bir eyleme, harekete veya öğeye eşlik etmesi için düzenleme sırasında kasıtlı olarak eklenen farklı bir ses olabilir. "Efekt" terimi, genellikle gerçekçi olmayan veya "aşırı gerçekçi" bir kullanımla ilgilidir. örneğin: sinemada her zaman gerçekte olduğundan daha güçlü ve etkileyici olan araçların çarpma sesleri veya bazen motorun daha anlamlı veya fütürist bir başkasıyla değiştirilmesi veya hayali yaratıkların çığlıkları gibi tamamen yapay olması.

Ek olarak, sergilenen belirli sahneleri, olayları veya öğeleri vurgulamak veya vurgulamak için, ses efektleri, filmin post prodüksiyonu boyunca bir filme getirilen çürükler oluşturur. Ayrıca genellikle SFX olarak kısaltılırlar. Ayak seslerine, mermilere ve patlayan nesnelere ek olarak, ses efektleri gıcırdayan kapıları, kırık camları veya görsel bileşenleri veya anlatıyı destekleyen diğer sesleri de içerebilir. Doğal ve abartılı görünebilirler.

6 Müzik

Film endüstrisinin ilk günlerinde müzik, filmlerde aynı anda çok farklı iki amaç için kullanıldı: projektör sesini gizlemek ve duygusal bir ruh hali yaratmak. Sinema ilerledikçe film müziği de gelişti ve bir bütün olarak yapımda daha karmaşık bir rol oynadı. Müzik, filmdeki işlevine göre çok çeşitli şekillerde kullanılmaktadır. Halihazırda yapılmış ticari müzikler kullanmak veya film için özel olarak yazılmış müzikler kullanmak mümkündür, (Balibar, 2019).

Başka bir deyişle, sinematik anlatıyı desteklemek veya zenginleştirmek için daha önce üretilmiş veya orijinal müzik eserlerinin kasıtlı olarak kullanılmasına "filmlerde müzik" denir. Müzik, bir sahnenin tonunu ve ambiyansını geliştirebilir, duyumlara ilham verebilir, gerilim oluşturabilir, konuları tanıtabilir ve bir sahneden diğerine geçişleri işaretleyebilir. Müzik diegetik veya diegetik olmayabilir ve izleyicinin filmin içeriğine tepkisini belirlemede çok önemlidir.

III. KORKU SİNEMASI

Korkunun çeşitli evrenleri, karmaşıklıklarını ve etkilerini çözmek amacıyla bu bölümde incelenmektedir. Korkunun temel özüne inerek başlayarak, insan duygularını hem çeken hem de rahatsız eden gizemli karakterini tanımlamaya çalışmak. Bunu takiben, korku filminin türü incelenir. Korkunç hikayeler yaratma becerisini ve film yapımcılarının izleyicilerden duygusal duygular uyandırmak için kullandıkları taktikleri araştırmak. Dahası, karanlık, çılgılık atma ve hatta sessizlik gibi korku sembollerinin kullanımı, bu göstergelerin sahip olduğu psikolojik ve duygusal sonuçları ortaya çıkararak, terör deneyimini artırdıkları kilit yöntemlere dalarak kapsamlı bir şekilde tanımlanmıştır.

A Korku Tanımı

Korku kelimesini tanımlamanın kolay olduğu sanılıyor. Bir korku ya da korku hissi ya da bu duyguları uyandıran bir deneyimi tanımlamak için kullanılan bir ifadedir. Basitçe ifade edildiğinde, "Korku" terimi, korkunç olan her şeyi ifade eder. Bununla birlikte, günlük konuşmada "dehşet verici" ve "korkutucu" sıfatları birbirinin yerine geçemez, (Richardson, 2015).

Etimolojik olarak İngilizce'deki terim "*Horror*" olup, birinin diken diken diken diken fiziksel hissini anlatmak için kullanılan Latince "*orur*" kelimesinden türemiştir. Latince fiil "horrere", titremek veya sallamak için, korku genellikle kurguda korku, şok veya tiksinti veya bunların bir kombinasyonunu ve ayrıca korku veya gerilim gibi ilgili duygusal durumları yaratmayı amaçlayan metinleri veya anlatıları belirtmek için kullanılır, (Reyes, 2015). Bu köklerden, "korku" teriminin fizyolojik bir reaksiyonla bağlantılı olduğu açıktır.

Türk Dil Kurumu'nun tanımlamasında korku kelimesinin anlamı üç şekilde tanımlanmaktadır; "Bir tehlike veya tehlike düşüncesi karşısında duyulan kaygı, üzüntü". "Kötülük gelme ihtimali, tehlike, muhatara". "Ruh bilimi gerçek veya beklenen bir tehlike ile yoğun bir acı karşısında uyanan ve coşku, beniz sararması,

ağız kuruması, kalp, solunum hızlanması vb. belirtileri olan veya daha karmaşık fizyolojik değişmelerle kendini gösteren duygu’’, (Türk Dil Kurumu, 2022).

Jones'a (2005) göre korku, insanoğlunun gezegen yüzeyinde var olduğu andan itibaren var olan bir duygudur. İnsanlar korktuğunda, bu güçlü duygu terörü veya korkuyu teşvik eder. Kontrolsüz doğal güç tehdidinden kaynaklanan ölüm ve bilinmeyen korkusuyla bağlantılı olduğunu söyleyerek devam ediyor. Dinamik bir yapıya sahiptir ve yeni bakış açılarını ve zihniyetleri yansıtmak için tarih boyunca değişmiştir, (Dursun, 2017).

“The Psychology of Fear” ’ı yazan Christophe André, normal korkunun hem aktivasyonu hem de kontrolü açısından uygun şekilde ayarlanmış bir alarm olduğunu açıklıyor. Bu da üç şeye işaret eder: Birincisi, bu alarm gelecekte bir tehdit ortaya çıkabileceği veya hatırlanacağı zaman değil, yalnızca gerçek bir tehdit var olduğunda kasıtlı olarak tetiklenir. İkinci olarak, çevredeki koşulları göz önünde bulundurur, örneğin bir ormanda sizden üç metre uzakta bir aslan varsa, korkarsınız; ama eğer o bir kafesteyse, korkunuz daha kontrollü olacaktır. Son olarak, yoğunluğu doğrudan tehditle ilişkilidir ve uygun eyleme izin verir, (Christophe, 2004).

Ayrıca beyinde, zihinde ve vücutta korku bir savunma mekanizması ve "hayatta kalma zekası" görevi görür. Fiziksel ve psikolojik rahatlığa yönelik acil tehlikeye bir tepki olarak, güçlü ve dikkate değer bir evrimsel işlev görür. Korku duygusu veya korkunun öznel deneyimi sıklıkla birbirinin yerine kullanılır.

B Korku Sineması ve Kullanılan Göstergeler

Korku sinemasının ilk günleri, 1800'lerin sonlarındaki titrek siyah-beyaz ekranlardan günümüzün yüksek çözünürlüklü ekranlarına kadar uzanan, bir yüzyıldan fazla süren büyüleyici bir yolculuktur. Korku, her biri sinemanın en kalıcı ve çeşitlendirilmiş türlerinden biri olarak tarihinin açık bir damga vuran sayısız çağ boyunca büyüdü. Türün rotası, yirminci yüzyılın başlarında klasik canavarların ürkütücü manzaralarından yüzyılın ortalarında ortaya çıkan psikolojik derinliklere ve 1980'lerin kana bulanmış Slashers'ından komedi, sosyal yorum ve teknoloji ile korkunun modern kesişmelerine kadar hem kültürel değişimleri hem de insanın korkuya olan hayranlığını yansıtıyor. Korku filmlerinin tarihini keşfetmek, sadece

sinematik yaratıcılığın bir kaydını değil, aynı zamanda insanların değişen korkularına, endişelerine ve isteklerine açılan bir pencereyi de ortaya koyuyor.

En eski korku filmleri, sinema endüstrisinin neredeyse başlangıcına kadar uzanır. Kökenleri halk hikayelerinden, peri masallarından, büyücülükten, sihirden, efsanelerden, masallardan veya hayalet hikayelerinden ilham alan korku edebiyatına kadar izlenebilir. Gotik edebiyatın ilk eserlerinin arkasındaki ilhamlar, bu filmlerin ilk olay örgüsünün temelini oluşturdu, (Prohászková, 2012). Fransız illüzyonist ve yönetmen George Méliès, bugün ilk korku filmi olarak kabul edilen “*Le Manoir du Diable*”ı (Şeytan Şatosu) 1898'de çekti, 1890'ların ortalarında, ilk film yapımcılarının ortaya çıkmasının ardından. Filminde animasyonlu iskeletler, hayaletler, yarasalar, kazanlar ve hatta insan kılığında bir şeytan dahil olmak üzere çeşitli klasik korku mecazları kullandı, (Wong, 2020).

Günümüzde hala kullanılan Alman Ekspresyonizm estetiği 1910'lu yıllarda korku filmlerinde yer almaya başlamıştır. Robert Wiene'nin "*The Cabinet of Dr. Caligari*" (1920) ve Friedrich Wilhelm Murnau'nun "*Nosferatu*" (1922) gibi Alman Dışavurumcu korku filmleri, yaratılmış en iyi sessiz filmler olarak kabul edilir ve film yapımının korku türü üzerinde kalıcı bir etkiye sahiptir, (acplwy.org, 2021).

Korku türü ilk olarak 1920'lerde Amerikalı izleyicilere sunuldu. Korku filmlerinin çoğu, on yıldan fazla bir süre sonra devralan Universal Studios tarafından yapıldı. *Dracula*, *Frankenstein*, *The Mummy*, *The Wolfman* ve *Creature from the Black Lagoon* dahil olmak üzere bu filmlerin çoğu canavar klasikleri haline geldi. Ayrıca 1910'lardan 1930'lara kadar korku filmlerinde sıklıkla yer alan ölüm korkusu teması, modern batı tıbbının henüz olmadığı bir dönemde toplumun çok erken ölme endişesini yansıtıyordu. New York Film Akademisi'ne göre, "Korku" terimi ilk olarak bu dönemde türü tanımlamak için kullanıldı. Bu "yeni" türün bir adı olduğunda birkaç korku ünlüsü ortaya çıktı. Lon Chaney, Bela Lugosi, Boris Karloff, Elsa Lanchester ve Edith Barrett gibi aktörler ve film yapımcıları, Alfred Hitchcock gibi yönetmenlerle birlikte 1940'larda ve 1950'lerde öne çıktı. Türün yeniden tanımlanmasına katkıda bulundular. Melodram, sahne benzeri, abartılı oyunculuk ve komik rahatlama girişimleri, bu dönemin modern filmlerinin en iyi bilinenleridir, (nyfa.edu, 2022).

1970'ler ve 1980'lerde Hitchcock, *Dial M for Murder* (1954), *Rear Window* (1954), *Psycho* (1960), *The Birds* (1963) ve *Frenzy* (1972) gibi filmlerinde

izleyicilerin psikolojik heyecanını artırdı, bu dönemden birçok klasiğin yolunu açtı. Kendi kategorisini hak eden filmlerine gerilimi dahil ederek kendisini Altın Korku Çağı'ndan ayırdı. Gelecekteki korku filmleri, Hitchcock'un daha karanlık temalarından ve daha karmaşık olay örgüsünden yararlandı. Ek olarak, bu döneme ait çok sayıda korku filmi, özellikle konu evlerin ve çocukların şeytani mülkiyetine geldiğinde "gizemli" kavramlara yer verdi. Korku filmlerinin bu dönemi, okült saplantıdan etkilenmiştir ve bazı uzmanlar tarafından korku tarihinin en iyi dönemi olarak kabul edilmektedir. Bu dönemde, korkuyu tüm zamanların tanımlamasına yardımcı olabilecek iki olağanüstü film olan *The Exorcist* (1973) ve *The Omen* (1976) üretildi, (blogs.library.american.edu, 2020). Bu filmler, yazar Stephen King'in başarıya ulaşmasına yardımcı olan ve kahramanın tipik olarak çocukları veya kadınları hedef alan sorunlu bir seri katil veya toplu katil olduğu çok sayıda slasher filminin ortaya çıkmasına yardımcı olan doğaüstü korkuya olan ilginin yeniden canlanmasına yol açtı. Bu Filmler bugüne kadar alt türü yeniden tanımladı.

Yeni teknoloji ilerledikçe ve canavarlar, hayaletler ve vahşet ekranda daha gerçekçi hale geldikçe, son zamanlardaki korku durumu film eleştirmenleri arasında yoğun bir şekilde tartışılıyor. Film yeniden yapımları standart olsa da 2000'ler, yepyeni bir korku alt türüne yol açabilecek bazı ilginç yeni filmler üretti. *The Cabin in the Woods* (2012), *Midsommar* (2019), *Hereditary* (2018) ve *Us* (2019) gibi filmler, çağdaş kültürü ve gündelik hayatı nazikçe yansıtan daha güncel hikayeleri sayesinde türe yeni bir anlam kazandırdı. Bu filmler ayrıca terör ve gerçeklik arasındaki sınır hakkında daha geniş yorumlar sağladı, (Booker, 2006).

Korku temalı yapımların çoğu, izleyicilerini korkutmak için aynı arzuya ve bunu başaracak teknik beceriye sahiptir. Sinemada içerik hikayeden daha fazlasıdır, görseller ve ses izleyiciyi filmin ortamına çeker, (Grandchamp, 2009). Korku filmlerinde sesin önemli unsurları ve etkileri bu çalışmanın bir sonraki bölümünde ele alınacaktır.

Korku sineması olumsuz bir duygu olan korku ile ilişkilendirilmesine rağmen kendi altın çağını yaşadı ve korku filmleri yapımları bugüne kadar önemli bir başarı elde etti. Tipik olarak nahoş ve itici olarak kabul edilen özelliklere sahip hayranlar çeker. Bu da demek oluyor ki insanlar korkutsalar bile korku filmlerinden zevk alıyorlar, korkacaklarını bile bile en korkunç korku filmlerini izlemek için bilet alıyorlar. Zevk ve korku, korku filmi izlerken çarpışan iki karşıt duygudur. Bu

bağlamda özellikle *The Exorcist* (1973) filminin başarısından sonra pek çok araştırmacı korku filmi izlemenin verdiği keyfi açıklamaya çalışmıştır. Freud'un tekinsiz kavramına göre, tekinsiz hem tanıdık hem de tutarsız olan, bilişsel uyumsuzluğa yol açan bir şeydir, (Freud, 2003). Pek çok film, tanıdık bir şeyin tutarsız ve korkutucu hale geldiği benzer teoriler içerir. Örneğin, insanlar tarafından yaratıldığı için tanıdık gelen robotlar, filmlerde kontrol edilemez hale gelir ve dünyayı ele geçirir, (Xiangyi, 2016).

Michelle Park'a (2018) göre, "*katarsis*" terimini ilk kez kullanan Yunan filozof Aristoteles, şiddetli veya korkunç filmler izleyerek kötü duygularımızı salıverme sürecini ifade eder. Hoş olmayan duygularımızı "arındırmamızı" sağlarlar. Korku filmlerini izleyerek, dış ortamlarla ilgili olumsuz duygularımızı ve endişelerimizi de yok ederiz. Sonunda, düşman (katil) seyirciye nihai kararı sağlayarak acıya katlanmak zorundadır, (Park, 2018).

Pek çok farklı film türü izleyiciler arasında popüler olsa da, korku "majör" bir tür eğlence ve eğlence ile ilişkilendirilir. Korku türünü diğer türlerden ayıran korku ve gerilimi uyandırır. İzleyiciler, bu tür içeriklerde mutluluğu ve keyfi seçmek için kendi ahlaklarıyla sınırlar, ve bu kaygılar çok daha derin, kişisel ve psikolojiktir, (Worland, 2007). Seyircisini titreten, hasta eden veya dehşet içinde bağıran her film Korku olarak kabul edilir, (Cherry, 2009). Korku filmleri, şiddet içeren görüntüleri, rahatsız edici manzaraları ve dehşet verici ses efektleriyle izleyicilerin hoşgörüsünü ve sabrını sıklıkla sınar. Küresel, kültürel ve sosyal olarak damgalanmış fobileri ve fantezileri tartışır ve tasvir eder, (Grant, 2010).

İster yüksek bütçeli bir yapım, ister düşük bütçeli bir film olsun, öncelikle genç izleyicileri kendine çeken korku filmi sektörü, son derece başarılı olduğunu kanıtladı. Yapım, izleyicileri korkmak için para ödemeye ikna edebilirse, büyük karlar elde etme konusunda kayda değer bir şans var, (Khan, 2020). Korku kurgu dünyasında, kişi kendini ifşa edebilir ve çeşitli riskli, nahoş, üzücü, yasa dışı ve ahlaksız senaryolara tam bir tazminatla girebilir, (Munger, 2014). Bu durumun paradoksu, Korkunun ne kadar güçlü bir film türü olduğunu gösteriyor. Bu, insanların neden olumsuz duygular uyandıran filmleri izlemeyi umursadıkları gibi sorular sormaya yol açar.

Gregson (2003), insanları korku filmlerine çeken şeyin ne olduğunu araştırdı ve bunu yapan ve aynı zamanda endişeli izleyicilerin şiddet içeren ve ürkütücü

sahneleri görerak rahatlamasını sağlayan bir dizi unsur belirledi. Korku izlemenin bir sonucu olarak, kaygılarını ve fobilerini halka açık bir şekilde paylaşmakta özgürler, (Lester, 2016). İzleyiciler kötü duygularıyla yüzleşerek ve günlük yaşamlarında ifade edemedikleri refleks ve tepkilerini dile getirerek bilinçsizce bir rahatlama hissederler, (O'gwin, 2017).

Ek olarak, korku film türü empati yoluyla sosyal meselelerin daha iyi anlaşılmasını sağlar. Diğer türlerdeki karakterlerle karşılaştırıldığında, korku kahramanları daha ilişkilendirilebilir. Diğer türler birkaç iç karartıcı sahne veya küçük sürprizler içerebilir, ancak nihayetinde seyirci her şeyin en iyi şekilde sonuçlanacağını bilir. Nadiren kahramanca yeteneklere veya gizli yeteneklere sahiptirler; bunun yerine belirsiz geleceklerle karşı karşıya kalan sıradan bireylerdir. Yine de korku türü farklıdır. Mükemmel derecede iyi olanların yanı sıra mükemmel şekilde berbat olan sonlar da vardır. Filmin sonunda ana karakter kaçmayı başarabilir veya ölüme yenik düşebilir, (Thompson, 2019).

Korku filmi izleyicileri, yalnızca hayalet karakterin belirmesinden değil, aynı zamanda "Sinematik Dil"in işlevlerinden de korku yaşayabilir. 'Film Dili' korku filmlerinde bir araya gelerek bir mesaj oluşturur. Daha sonra mesaj hem görsel hem de işitsel olarak izleyicinin beynine iletilecek ve izleyici mesajı çözürek bir fikir oluşturacaktır. Bir korku filmi bağlamında bakıldığında, bu fikir izleyicileri korkutacaktır, (Chandler, 2007). Wharton ve Grant'e (2005) göre "Film Dili", bir fikri iletmek için videografi, mizansen, kurgu, ses ve özel efektler kullanan bir medya biçimidir. Bir korku filminin yapıım yöntemi, farklı türdeki bir filminkinden farklıdır. Bunun nedeni, bir korku filminin seyircinin tatmini üzerinde önemli bir etkiye sahip olması, yani aslında korkmuş hissetmesidir. Seyirci korku yaşamadığı takdirde korku filminin hedeflerinde başarısız olduğu görülür, (Bromeo, 2014). Korku filmlerinin, bir görüntünün korkutma yeteneğini en üst düzeye çıkarmak için anlamsal materyalini istikrarsızlaştırma konusunda uzun süredir devam eden bir geçmişi vardır. Örneğin, Robert Wiene'nin *The Cabinet of Dr. Caligari* (1920), deliliğin iç dünyasını sadık bir şekilde tasvir eden oldukça stilize edilmiş bir mizansen lehine sinema gerçekçiliğinin kurallarına meydan okudu. Film yapımının, daha anlamlı hikaye anlatımı sağlayan hem yansıtıcı hem de şiirsel bir araç olma yeteneği bununla gösterildi, (Adam, 2020). İzleyicinin resmi ne kadar anlamlı bulduğuna bağlı olarak, kültürel açıdan önemli olan korku filmleri, izleyicinin

psikolojik bir kriz yaşamasına neden olabilir. Bu psikolojik krizler izleyicinin kişiliğine göre ya atlatılacak ya da travmatik bir hal alacaktır. Travma, izleyicinin önceden var olan zihinsel sağlık durumunu daha da kötüleştirebilir. Buna "sinematik nevroz" denir, (Ballon, 2007). Korku filmleri ayrıca izleyicileri politik konularda eğitebilir ve ikna edebilir. "İletişim politikası", birçok filmin "kötülüklerinin" etrafında döndüğü bir konudur. Nelson, alt metin veya sembolizmin, korku filmi politik mesajlarının nasıl iletildiğini söylüyor, (Nelson, 2005). Korku filmi, topluma mümkün olan en kötü şekilde hitap ettiği için bastırılmış duygulara su yüzüne çıkacak bir yer verir. Seyirci bu filmi izledikten sonra normal, medeni yaşamlarına dönebilir ve kendilerini daha iyi hissedebilir, (Fiveson, 2017). Bazı kişiler korku filmlerini izlemekten hoşlanmasalar bile, korku filmlerinin ne olduğu ve sağlayabilecekleri deneyimler hakkında birinci elden bilgi sahibidirler. Korku sineması birçok kültürün tanınabilir bir parçası haline geldi, (Kamil Sa'eed and Haider Saad, 2019).

Korku filmi tarihi boyunca, belirli bir görüntüde hangi özel biçime sahip olursa olsun, onun kurgusal olmayan pek çok kısmı korkularımızı aşılmış sınırlar olarak göstermiştir. Korku filmi yaratıkları sıklıkla ölümsüzdür, ne canlı ne ölüdür, ne de doğal değildir - mutasyonlar, yetersiz bilimin ürünü veya başka bir evrenden gelmektedir, (Grant, 2016).

Korku sineması, tarihi boyunca, izleyicisinde korku yaratmak için farklı korku unsurları kullanmıştır. Bir korku filminde, insan ya da canavarca bir görünüme sahip olabilecek bir canavar sahneye girer ve toplumsal düzeni bozar. Bu, canavarın bir kitle katili, çılgın bir bilim adamı veya seri katil gibi gerçek bir insan olabileceği veya mutasyon geçirmiş, uzaylı, Zombi, Vampir, Kurtadam gibi kurgusal bir karakter olabileceği anlamına gelir. Tezin bu bölümü, Korku filmlerinde kullanılan en yaygın korku unsurlarını tartışmaktadır.

1 Filmin Estetiği

Bir korku filminde belirli bir hissi veya çevreyi uyandırmak için kullanılan sayısız strateji ve estetik unsur, tarzı olarak adlandırılır. Korku filmlerinin kendine özgü bir stile ihtiyacı vardır, çünkü onları diğer film türlerinden ayırır ve izleyicileri korkutma ve sinirlendirme yeteneklerine katkıda bulunur. Korku filmlerinde aydınlatma, stilin önemli bir parçasıdır. Daha önce de belirtildiği gibi, zaman zaman

düşük aydınlatma veya karanlık kullanılarak kasvetli ve korkunç bir atmosfer üretilebilir. Bu strateji, özellikleri gizler ve gölgeler düşürerek rahatsızlık duygusunu yoğunlaştırır. Aydınlatma, daha önce gizlenmiş olan bir tehlikeyi aniden aydınlatarak atlama korkuları oluşturmak için de kullanılabilir. Bu da daha sonra çalışmada tartışılacaktır, (Worland, 2007).

Korku filmi estetiğinin önemli bir bileşeni kamera teknikleridir. Örneğin, dengesiz kameralar, hızlı kesimler ve beklenmedik görünümmler yoluyla izleyicilerde panik ve karışıklık yaratabilir. Bu stratejiler, karakterlerin çevreleriyle bağlantı kurmakta zorlandıklarını iletmek için potansiyel olarak kullanılabilir. Korku filmlerinin tarzı ayrıca sestten derinden etkilenir. Müzik ve ses efektleriyle korku, gerilim ve dehşet atmosferi yaratılabilir. İnsanlar uğursuz müzik çaldığında veya ani yüksek ses patlamaları olduğunda korkabilir ve huzursuz olabilirler, (Prince, 1991). Bu tez, korku türünün kilit bir unsuru olarak sese odaklandığından, çalışmanın ilerleyen kısımlarında sesle ilgili dönüm noktalarının daha fazlası analiz edilecektir.

Korku filmi türünde, özel efektler de önemlidir. Özel efektlerin kullanımı, korkunç şeytanlar, ürkütücü olaylar ve şiddetli vahşet yaratmak için kullanılabilir. İzleyen insanlar, özel efektler ustaca uygulandığında gerçekten korkunç ve doğaüstü bir eyleme tanık olduklarına inanabilirler. Ve son olarak, bir korku filminin estetik seçimleri, korkunç ve rahatsız edici bir ruh hali yaratmak için çok önemlidir. Bir korku filminin genel estetiği aydınlatma, kamera çalışması, ses, özel efektler ve estetikten etkilenir. Bir korku filmi, bu unsurlar iyi kullanılırsa gerçekten korkutucu ve unutulmaz olabilir, (Sipos, 2010).

a İkonografi ve korku

İkonografinin dahil edilmesi ya da bilginin imgeler ve sembolizm yoluyla ifade edilmesi, korku yapımlarının en hayati bileşenlerinden birini oluşturur. İkonografi, korku filmlerinde gerilimi artırmak, gelecekteki olaylara ipucu vermek veya daha karmaşık fikirleri iletmek için sıklıkla kullanılır. Korku türünde, en zamansız ortamlardan biri dolunaydır. Dolunay genellikle ürkütücü bir ortam oluşturmak için kullanılır ve kurt adamlar ve diğer paranormal varlıklarla ilişkilidir. Bir karakterin kurt adam haline gelmesi, dolunay görüntüsünün tahmin etmek için kullanıldığı bir olaydır. Ek olarak, doğamızın vahşi ve ilkel yönlerini tasvir ettiği için, dolunay insanlığın içinde yaşayan karanlığı temsil edebilir, (Mayo, 2013).

Korkutucu filmlerdeki bir diğerk yaygın motif perili evdir. Perili ev garip, paranormal ve bilinemez olanı temsil eder. Genellikle gıcırıtılı kapıları, gölgeli köşeleri ve garip sesleri olan harap olmuş, ıssız bir bina olarak görüntülenir. Perili ev belirsizliği temsil edebilir ve neyin geleceğinden korkabilir. Aynı zamanda kahramanların bastırılmış endişeleri ve travmaları için bir metafor olabilir.

Ayrıca korkutucu filmlerde yaygın olarak görülen, dinle ilgili ikonografidir. Şeytanların veya ruhların varlığına dikkat çekmek için haçlar, çarmıha gerilmeler ve diğerk dini sembolleri kullanmak yaygın bir uygulamadır. İyi ve kötünün güçleri ile inanç ve şüphecilik arasındaki mücadele bu motiflerle temsil edilir. Dini sembolizmin kullanımı, kurumsal dinin işlevsizliğinin ve liderliğinin aldatmacasının bir yorumu olarak okunabilir, (Worland, 2007).

Yukarıdaki belirtilen geleneksel görüntülerin yanı sıra, korku filmleri daha çok kendi benzersiz ikonografilerini geliştirir. Örneğink Slasher sinemasında maskeler düzenli olarak kullanılmaktadır. "Halloween" film serisi, maskeleri sembol olarak kullanan bir Slasher filminin tanınmış bir örneğidir. Bu film serisinin düşmanı Michael Myers, yüzünü beyaz bir maskenin arkasına gizlerken korkunç bir şekilde öldürür. Maskenin "Halloween" filmlerinde çeşitli işlevleri vardır. İlk faydalardan biri, katilin gizemli görünmesini sağlamasıdır. İzleyici Michael'ın yüzünü göremese de, baskınlık duygusunu artıran ve ilham verdiği korku miktarını artıran dünya dışı bir varlığa sahiptir. İkincisi, maske Michael'ın soğuk, duygusuz kişiliğinin fiziksel bir temsili olarak hizmet eder. Bu, maskenin "Halloween" film serisinde kültürel önem kazanmasına yol açtı ve dünyanın her yerindeki korku hayranları tarafından anında tanınabilir hale geldi, (Perren, 2016). Yüz örtüleri, suçluların gerçek renklerini gizlemek, bir gizem duygusu uyandırmak veya katili insanlıktan çıkarmak da dahil olmak üzere birçok farklı şekilde kullanılma potansiyeline sahiptir. Korku filmlerinde yaygın olarak bulunan farklı bir yaklaşım, aynalı yüzeylerdir. Aynalar, kimliğin iki yönlü doğasını, akıl almaz şeylerin korkusunu ve görülenin ayrı bir varlığı temsil ettiği bir ayna evren kavramını sembolize edebilir, (Frank, 2017).

Sembollerin birleştirilmesi korku filmlerinde çok önemlidir. Çatışma yaratmak, koşulları öngörmek ve daha genel fikir ve kavramları iletmek için kullanılır. Kılık değıştirme ve ayna gibi yepyeni sembollerin yaratılmasını, en dolu haliyle bir ay gibi standart sembolizmin kullanımı, hayalet evler ve dini ikonografi ile birleştirmek mümkündür. İkonografinin kullanımı, korku filmi yapımcıları tarafından izleyicilerin

en derin çekincelerine ve endişelerine dokunmak ve ayırt edici görsel-işitsel duyular sağlamak için kullanılan güçlü bir araçtır, (Duprat, 2019).

2 Film Anlatısı ve Ses

Anlatı, bir korku filminde komployu hareket ettiren ve gerilim ve korku yaratan hikayedir. Karakterleri, motivasyonlarını ve masalın gelişen olaylarını içerir. Korkuya dayalı bir filmin anlatısı tipik olarak, izleyiciyi koltuklarının en kenarında kalırken büyülemek için tasarlanmış belirli bir kalıba bağlı kalır. Ön uyarı, korku filmi anlatılarında çok önemli bir bileşendir. Bu taktik, izleyicileri hikayede daha sonra neler olacağı konusunda kızdırmayı içerir. Örneğin, kahraman uzak bir yöne yaklaşan bir figürü fark edebilir veya tehlikeli veya garip bir şey olasılığını öne süren garip bir sese kulak misafiri olabilir. Kaçınılmaz korkuyu tahmin ederken, seyirci beklenti ve endişe ile doludur, (Hayward, 2009).

Korku sinemasının bir diğer önemli unsuru da gerilimdir. Belirli bir sahnenin veya durumun çözümü geciktiğinde, kahramanın insanlık dışı bir varlık tarafından kovalanmasını veya korkunç bir sırrı öğrenmesini içerebilecek şekilde, gerilim oluşur. Gecikmenin yarattığı gerilim ve entrika, izleyicileri hikayeye dahil ediyor ve çekiyor. Alfred Hitchcock, geniş izleyicilerin taleplerini anlama konusunda şüphesiz en anlayışlı film yönetmenidir ve bu da eserlerinin önemli bir bileşenini temsil eden gerilim ile gerilim ustası olarak gelişimine yardımcı olmuştur, (Qaderi, 2007). 20. yüzyılın en iyi film yapımcıları arasında yer alan Alfred Hitchcock, yapımlarında gerilimi ustaca kullanmasıyla ünlüdür. Hitchcock, şaşkınlık veya şokun getirdiği geçici bir duygu olmak yerine, gerilimin izleyicileri çeken ve hikaye boyunca onları meşgul eden sürekli bir beklenti duygusu olduğunu anladı. Bu izlenimi yaratmak için bir huzursuzluk ve gerginlik hissi uyandırmak için müzik, aydınlatma ve kamera açıları da dahil olmak üzere bir dizi tekniği ustalıkla kullandı. Hitchcock'un kullandığı ve seyircinin aksiyon karakterlerinin farkında olmadığı detaylardan haberdar olduğu "masanın altındaki bomba" anlatısı gerilimi artırıyor. Ek olarak, Hitchcock'un savunmasız durumlara sokulan karmaşık kahramanların titizlikle geliştirilmesi, kusurlarını ve eksikliklerini ortaya çıkarması, izleyicide empati ve şefkat duygularını uyandırmaya yardımcı olur ve gerilimli hikayenin etkisini yoğunlaştırır, (Hare, 2001).

Korku filmlerinin anlatıları tipik olarak atlama korkularını içerir. Bir sıçrama korkusu, seyirciyi şaşırtmayı amaçlayan ani, istenmeyen bir korku telaşdır. Bu, yüksek bir ses çıkararak, bir canavarın hiçbir yerden görünmemesini sağlayarak veya ışıklandırmada veya film müziğinde ani bir değişiklik yaparak yapılabilir. Sesle ilgili atlama korkuları daha sonra daha fazla tartışılacaktır. Karakterler bir korku filminin arsasında büyük rol oynar. Genellikle, çekirdek üyelerin küçük bir grubu korkunç bir durumla karşı karşıya kalır. Bu insanlar genellikle korkularıyla yüzleşmek ve sadece hayatta kalmak için kişisel mücadelelerle çalışmak zorundadırlar. Genel olarak, izleyicinin kurgusal karakterlerle bağlantı kuracağına ve başarılı olmalarını istediğine inanılmaktadır, (Hutchings, 2004).

Bir korku filminin konusu, aynı zamanda gerilim ve korkunun temelini oluşturan anlatı tarafından yönlendirilir. Karakterlerin büyümesi, stres, beklenti ve korkutucu anlar, etkili bir korku filmi arsasının bileşenleridir. Bununla birlikte, korku filmlerinin kavramları insanlık durumuna ve en derin endişe ve fobilerimize ışık tutabilir.

Bir korku filminin ortamı, korku ve entrika atmosferi yaratmak için çok önemlidir. Korku filmleri genellikle ürpertici evlerde, terk edilmiş binalarda, ormanlık alanlarda ve izole topluluklarda gerçekleşir. Söz konusu noktalar, doğası gereği rahatsız edici ve ilgi çekici özellikleri nedeniyle seçilmiştir. Hem kahramanlar hem de seyirci onların sonucunda kendilerini yalnız ve çaresiz hissederler. Bir huzursuzluk ve korku duygusu da arka plan tarafından uyandırılır ve daha sonra gelecek olan korkunç olayların çerçevesini oluşturur, (Clasen, 2018).

Korku filmleri için giderek daha fazla tercih edilen ortamlar arasında hayalet evler var. Bu yer korku filmlerinde sıkça görülür, çünkü bir inziva ve esaret hissini yanı sıra karakterlerin eve musallat olan doğüstü varlıklar tarafından esir tutulduğu fikrini de iletir. Perili ev sık sık eski ve yıkıktır, gizli odalar ve rahatsız edici ruh haline katkıda bulunan kasvetli köşeler vardır, (Jancovich, 2013). Hayalet evlerde geçen korku filmleri arasında “The Amityville Horror” (1979), “The Conjuring” (2013) ve “The Others” (2001) bulunmaktadır. Korku filmleri için bir başka popüler ortam da uzak kasabadır. Bu ortam, karakterlerin kesildiğini, toplumdan koptuğunu ve bir tür esrarengiz güçlere maruz kalabileceğini öne sürdüğü için rahatsız edicidir. Bahsedilen yerle ilgili olarak en iyi örnekler arasında “The Wicker Man” (1973), “Children of the Corn” (1984) ve “Silent Hill” (2006) sayılabilir, (Holloway, 2015).

İzolasyon ve kırılabilirlik duygularını uyandırdıkları göz önüne alındığında, ormanlar genellikle korkuya dayalı filmlerde yer alır. Yoğun bitki örtüsü ve sınırlı görünürlük, kapalı yerlerden korkmaya ve huzursuzluğa neden olur. Orman temelli korku filmleri arasında “The Blair Witch Project” (1999), “The Ritual” (2017) ve “The Evil Dead” (2017) bulunmaktadır. Mayalı binalar, korku filmleri için daha fazla tercih edilen bir ortamdır. Bu ayarlar genellikle kırık pencereler, dökülen boya ve paslanmış metal ile uğursuz ve çekici değildir. Genellikle karanlık köşeleri ve gölgeli bölümleri vardır, bu da huzursuzluk ve tehdit hissine katkıda bulunur. Bu tür ortamlar örneğin Session 9 (2001), “The Grudge” (2004) ve “The House on Haunted Hill” (1999) filmlerinde görülür, (McRoy, 2014).

Tartışılanları sonuçlandırmak için, bir korku filminin ortamı, korkunç ve rahatsız edici bir ruh hali yaratmak için esastır. Ortam, kahramanları izole etmek, bir kısıtlama ve kırılabilirlik hissi uyandırmak ve korku aşılama için kullanılabilir. Korku filmi yerleri genellikle perili evleri, yalnız kasabaları, ormanlık alanları ve terk edilmiş binaları içerir.

Bir korku filminin teması, aktarmaya çalıştığı ana fikir veya ifadedir. Hikayeyi ve kahramanlarını birleştiren, filme evrenselliğini ve önemini veren merkezi kavramdır, (Jancovich, 2002).

Korku filmleri genellikle insanların yabancı olanlarla ilgili endişeleriyle ilgilenir. Korku filmleri genellikle paranormal veya açıklanamaz fikrini gücümüzün ve bilgimizin üstünde olan şeyler olarak vurgular. Eldeki konu, kahramanların durumlarının bir anlamını anlamaya ve bir gizemle yüzleşmeye çalışırken kendilerini huzursuz ve rahatsız hissetmelerine neden olabilir. Örneğin, The Thing'de (1982), Antarktika araştırmacılarından oluşan bir topluluk, herhangi bir canlı için geçebilecek dönüşen bir uzaylı tarafından istila edilir. Bu, harika bir korku filminin bu kavramı nasıl kullandığının bir örneğidir. Filmdeki kahramanların, şüphecilik ve güvensizlik arttıkça çok geç olmadan içlerindeki canavarca yarattığı tanımlamaları gerekiyor.

Korku filmlerinde bir başka yaygın kavram da vefat korkusu ve ölümlüklüktür. Korku filmleri, karakterlerin korkunç bir tehdidin ortasında belirli ölümleriyle uğraşmak zorunda kaldıklarında ölüm fikrine bir kader olarak bakabilir. Bu konu, kahramanlar kendi bireysel yaşamlarının kırılabilirliğiyle yüzleşirken bir kırılabilirlik duygusunun yanı sıra korku duygusunu da teşvik edebilir. Yalnızlık fikri bir dizi

korku filminde de araştırılmaktadır. Karakterler medeniyetten kopabilir, çıkış yolu olmayan küçük bir alanda sıkışıp kalabilir veya uzak yerlerde izole edilebilir. Bu konu, kahramanların klostrofobik ve çaresiz hissetmelerine neden olabilir, çünkü sorunlarını çok az kaynak ve yardımla ele almaları gerekir, (Reyes X. A., 2018).

Doğaüstü korkusu, insanlığın yozlaşması ve doğaüstü güçlerle etkileşime girmenin sonuçları, korku filmlerindeki diğer yaygın temalardır. Korku filmleri insanlar için hayatın en kötü yönlerini ve seçimlerimizin sonuçlarını keşfederken, bu temalar genellikle sosyal kaygıları ve endişeleri yansıtır.

Son olarak, bir korku filminin konusu, filme kalıcı etkisini ve alaka düzeyini veren şeydir. Korku filmleri, toplumdaki en yaygın kaygı ve endişeleri ele alarak, insanlığın durumunu kapatmayı ve anlamayı sunabilir. Bir korku filminin temaları ustaca kullanması, onu basit bir korku festivalinden insan ruhunun anlayışlı bir incelemesine dönüştürebilir, (Benshoff, 2014).

Daha önce bahsedilen efektlere ek olarak, korku filmleri onları izleyicilerine karşı korkutucu ve etkili kılan farklı özelliklere sahiptir.

Bu tez daha sonra korku filmlerinin ses tasarımına ve psikolojik etkisine odaklanacaktır, ancak türün diğer özelliklerinin karanlık veya çok düşük aydınlatma, çığlıklar ve hatta sessizlik gibi birçok seviyede etkili olduğu inkar edilemez.

a Çığlık etkisi

Çığlıklar uzun zamandır korku filmlerinin bir özelliği olmuştur, çünkü izleyicide gerilim, terör ve rahatsızlık duygusu oluşturmaya yardımcı olabilirler. Bununla birlikte, çığlık atmanın seyirciler üzerindeki etkisi her zaman açık değildir. Bazıları çığlıkların kullanılmasının korkunç bir ortam yaratmak için gerekli olduğunu iddia ederken, diğerleri abartıldıklarında izleyicilerin duyarsızlaştığını düşünüyor.

Linda Williams (1991), sesin izleyicinin vücudu üzerinde bir etkiye sahip olmak için kullanıldığını ve bunun genellikle izleyici üzerinde karşılaştırılabilir bir tepki uyandırmak için karakterlerin çığlıklarıyla gerçekleştirildiğini varsaymıştır, (Williams, 1991). Aynı şekilde, korku filmlerindeki çığlıklar, izleyicilerin fizyolojik uyarılma seviyelerini yükseltme potansiyeline sahiptir. Çalışmalara göre, çığlıkları duymak insanların vücutlarını savaş ya da uçuş moduna sokabilir, kalp atış hızlarını, solunum hızlarını ve kan basıncını artırabilir. Bu, izleyicilerin endişeli ve gergin

hissetmelerine neden olabilir ve bu da filme psikolojik tepkilerini yoğunlaştırır. De Kort (2012), bir araştırmada bir korku filmi sırasında terörün kalp atış hızı ve kan basıncı üzerindeki etkilerini araştırdı. Bulgular, izleyicilerin nabız atış hızlarının ve kan basıncının, filmi izlerken, özellikle atlama korkuları ve yüksek sesle çığlıklar içeren anlarda önemli ölçüde arttığını ortaya koydu, (Kort, 2012). Bu, çığlık atmanın seyircilerde bir uçuş veya kavga reaksiyonu ortaya çıkarabileceği ve fizyolojik heyecanın artmasına neden olabileceği anlamına gelir. Çığlıklar, izleyicilerin zihinsel durumunu değiştirmek için de kullanılabilir. İyi zamanlanmış bir çığlık şok veya sürprize neden olabilir ve bu da bir sıçrama korkusuna neden olabilir. Duygusal durumdaki bu beklenmedik değişim, izleyicinin terör hissini artırmaya da katkıda bulunabilir. Zillmann, Gibson, ve Riddle (2003) tarafından yürütülen bir başka çalışma, korku filmlerindeki çığlıkların, inlemelerin ve diğer seslendirmelerin ruh halini ve hafızayı nasıl etkilediğini inceledi. Bulgular, çığlıkların izleyicilerde endişe ve korku uyandırmada en çok hatırlanan ve etkili olduğunu göstermiştir, (Zillmann et al, 2003). Bu, çığlıkların korku filmlerinde rahatsız edici bir ortam oluşturmak için yararlı bir strateji olabileceğini göstermektedir. Öte yandan, çığlıklar abartılırsa veya beklenirse işe yaramaz hale gelebilir ve bu da izleyicinin duygusal tepkisinde bir düşüşe neden olabilir.

Korku filmlerinde çığlık atmanın kullanımı ayrıca cinsiyet klişelerine meydan okumak için bir taktik olarak görülebilir. Korku filmlerinde, kadınlar geleneksel olarak canavar veya katil tarafından takip edilirken veya zarar görürken korku içinde çığlık atan güçsüz kurbanlar olarak temsil edilmiştir. Buna karşılık, korku filmlerinde kadın kahramanları, saldırganlarına karşı çığlık atarak savaşan kahramanlar olarak gösterme yönünde yeni bir eğilim olmuştur, (Smith, 2017).

Yukarıdaki çalışmalar, korku filmlerinde çığlık atmanın izleyicilerin fizyolojik ve duygusal tepkileri üzerinde karmaşık ve çok boyutlu bir etkiye sahip olabileceğini söyleyerek özetlenebilir. Çığlıklar gerilim ve korku üretmede yardımcı olabilirken, aşırı kullanımı ve izleyici duyarsızlaşmasını önlemek için makul bir şekilde kullanılmalıdır.

b Sessizlik etkisi

Korku filmlerinde sessizliğin etkisini anlamak için sessizliği tanımlayarak başlamak en iyisidir. Sessizliğin tek ve tek bir tanımı yoktur. Bununla birlikte, teknik olarak sessizlik, sesin yokluğu olarak adlandırılabilir. Gerçekte, bu mutlak sessizliği

deneyimlemek imkansızdır, çünkü insan bedenleri sürekli ses üretir. Benzer şekilde, filmsel sessizlik, sadece sessiz bir arka plan sesine sahip bir sahnede sesin olmaması olarak karakterize edilir, (Raeymaekers, 2014).

Sessizlik korku filmlerinde önemlidir çünkü izleyici için gerginlik ve endişe yaratır. Ses tasarımcıları Trevor Gates ve Mark Camperell, "The Sound of Horror: Exploring the Genre's Unique Acoustic Ecosystem" (Korkunun Sesi: Türün Eşsiz Akustik Ekosistemini Keşfetmek) adlı makalelerinde korku filmlerinde sessizliğin önemine değinerek, bazen hem korkutucu hem de ilgi çekici bir boşluk yaratmak için kullanıldığını söylüyor, (Gates, 2016). Aslında, korku sinemasındaki en korkunç sahnelerden bazıları sessizdir. Sessizlik, izleyicilerin zihinlerinin çıldırmasını sağlar, bu da herhangi bir sıçrama korkusundan veya müzik eşliğinden daha iyi performans gösterebilecek sinir bozucu bir ruh hali ile sonuçlanır. Alfred Hitchcock'un klasik Psycho'su, sessizliği benzer şekilde kullanan harika bir korku filmi. Ünlü duş sahnesinde bıçakla bıçaklanan kurbanın sesi duyulmuyor; Bunun yerine, akan suyun sesi ve kurbanın çığlıkları duyulabilir. Bu sekans, izleyicilere ayrılık ve korku hissi veren böylesine şiddetli bir anda sesin yokluğuyla daha da üzücü hale getiriliyor, (Smith, 2001).

Sessizlik, konuşmanın aksine, anlamları istikrarsızlaştırarak ve cevapları sunmak ve anlamları dengelemek yerine izleyicinin sorularını gündeme getirerek "arttırıcı bir eksiklik" yaratır. Hikaye anlatımı boşluklarının ve ihmallerinin kasıtlı olarak inşa edilmesi, izleyici katılımı için bir çağrıdır, (Kılıç, 2018: 126-135).

Bu, sessizliğin korku filmlerinde, izleyiciyi uyarı modunda bırakan boşluklar aracılığıyla izleyicide gerginlik, gerilim ve huzursuzluk yaratabilecek güçlü bir araç olduğu anlamına gelir. Kullanımı, herhangi bir müzikal film müziği veya atlama korkusu kadar eşit derecede güçlü olabilir ve yönetmenler korku filmlerinde korkunç ve unutulmaz anlar üretmek için kullanmaya devam eder.

3 Film Teması ve Işık

Bir korku filminin teması, aktarmaya çalıştığı ana fikir veya ifadedir. Hikayeyi ve kahramanlarını birleştiren, filme evrenselliğini ve önemini veren merkezi kavramdır, (Jancovich, 2002).

Korku filmleri genellikle insanların yabancı olanlarla ilgili endişeleriyle ilgilenir. Korku filmleri genellikle paranormal veya açıklanamaz fikrini gücümüzün

ve bilgimizin üstünde olan şeyler olarak vurgular. Eldeki konu, kahramanların durumlarının bir anlamını anlamaya ve bir gizemle yüzleşmeye çalışırken kendilerini huzursuz ve rahatsız hissetmelerine neden olabilir. Örneğin, *The Thing*'de (1982), Antarktika araştırmacılarından oluşan bir topluluk, herhangi bir canlı için geçebilecek dönüşen bir uzaylı tarafından istila edilir. Bu, harika bir korku filminin bu kavramı nasıl kullandığının bir örneğidir. Filmdeki kahramanların, şüphecilik ve güvensizlik arttıkça çok geç olmadan içlerindeki canavarca yarattığı tanımlamaları gerektiriyor.

Korku filmlerinde bir başka yaygın kavram da vefat korkusu ve ölümlülüktür. Korku filmleri, karakterlerin korkunç bir tehdidin ortasında belirli ölümleriyle uğraşmak zorunda kaldıklarında ölüm fikrine bir kader olarak bakabilir. Bu konu, kahramanlar kendi bireysel yaşamlarının kırılabilirliğiyle yüzleşirken bir kırılabilirlik duygusunun yanı sıra korku duygusunu da teşvik edebilir. Yalnızlık fikri bir dizi korku filminde de araştırılmaktadır. Karakterler medeniyetten kopabilir, çıkış yolu olmayan küçük bir alanda sıkışıp kalabilir veya uzak yerlerde izole edilebilir. Bu konu, kahramanların kloströfobik ve çaresiz hissetmelerine neden olabilir, çünkü sorunlarını çok az kaynak ve yardımla ele almaları gerekir, (Reyes X. A., 2018).

Doğaüstü korkusu, insanlığın yozlaşması ve doğaüstü güçlerle etkileşime girmenin sonuçları, korku filmlerindeki diğer yaygın temalardır. Korku filmleri insanlar için hayatın en kötü yönlerini ve seçimlerimizin sonuçlarını keşfederken, bu temalar genellikle sosyal kaygıları ve endişeleri yansıtır.

Son olarak, bir korku filminin konusu, filme kalıcı etkisini ve alaka düzeyini veren şeydir. Korku filmleri, toplumdaki en yaygın kaygı ve endişeleri ele alarak, insanlığın durumunu kapatmayı ve anlamayı sunabilir. Bir korku filminin temaları ustaca kullanması, onu basit bir korku festivalinden insan ruhunun anlayışlı bir incelemesine dönüştürebilir, (Benshoff, 2014).

Daha önce bahsedilen efektlere ek olarak, korku filmleri onları izleyicilerine karşı korkutucu ve etkili kılan farklı özelliklere sahiptir.

Bu tez daha sonra korku filmlerinin ses tasarımına ve psikolojik etkisine odaklanacaktır, ancak türün diğer özelliklerinin karanlık veya çok düşük aydınlatma, çılgınlıklar ve hatta sessizlik gibi birçok seviyede etkili olduğu inkar edilemez.

a **Karanlık ve düşük aydınlatma**

Işıklandırma, bir korku filminin bir sahnede gerilim oluşturmak için kullanması gereken en önemli görsel unsurlardan biridir. Bir korku filmini aydınlatmanın birçok farklı yolu vardır, ancak birçok korku filmi yapımcısı aynı yöntemlerden bazılarını kullanır. Bunun bir örneği, korku filmlerinde sıklıkla kullanılan *chiaroscuro* ve düşük anahtarlı aydınlatma olabilir. Bu aydınlatma desenleri tipik olarak sahnelere bir tür karanlık yaratarak daha fazla gölgeleme üretir ve bu da bir korku yönetmeninin bir sahne boyunca kimi veya neyi gördüğünü etkilemesine yardımcı olabilir, bu nedenle odadaki huzursuzluk hissini artırır, (Seyler, 2019). Öte yandan, korku filmleri sıklıkla anlatının tehlikesini aşamalı olarak ortaya koymaktadır. Burada, zıtlık ve rezonanstan geniş ölçüde yararlanılabilir. Silüetler, bir canavarı veya yaratığı yavaş yavaş ortaya çıkarmak için de kullanışlıdır. Parlak bir şekilde aydınlatılmış ve karanlıkla çevrili küçük, tek bir figür, korku filmlerinde kullanılan bir başka yaygın aydınlatma ve kompozisyon cihazıdır, (Sipos, 2010). Buna ek olarak, korku filmlerinde aydınlatma ve ton aralığı, kahramanın duygusal değişikliklerini yansıtmak için anlatı boyunca kademeli olarak ilerleyebilir, örneğin *Repulsion* filminde, aydınlatma yavaş yavaş ana karakterin film boyunca bozulmasını temsil edecek şekilde gelişir, (Lewitzki, 2017).

Hemen hemen tüm korku filmleri uğursuz aydınlatma ve renk şemaları kullanır. Işığın yokluğu ve gölgelerin kullanımı bunun çoğunu başarmak için kullanılır. Ekrandaki gerilim dolu ve korkutucu senaryolar sert, dramatik, hızlı düşme aydınlatmasıyla üretiliyor. Karanlığın ve gölgelerin kullanımı korku türünde yaygındır, çünkü filmlerdeki terörün çoğu göremediğimiz şeylerden kaynaklanmaktadır. Korku filmlerinin aydınlatma ve renk açısından kasvetli olması mükemmel bir anlam ifade ediyor, çünkü insanların çoğunluğu en azından biraz doğal olarak karanlıktan korkuyor. Loş ışıklı bir odaya veya alana baktığımızda, beynimiz içgüdüsel olarak göremediğimiz korkunç şeyleri hayal eder. Bilinmeyen korkusu büyük bir korku kaynağıdır, bu nedenle karanlığı ve dramatik aydınlatmayı birleştirmek bu duyguyu uyandırmaya yardımcı olur. Bir karakterin peşinden koşan canavarı veya hayaleti görebilsek bile, loş ışıklı bir yerde meydana gelirse şüphesiz daha korkutucu olacaktır. Michael Myers gibi bir yaratığı açıkta görmek, onu zayıf aydınlatılmış bir koridorda görmekten daha az korkutucudur, (Voss, 2021). Addley Bromeo Bianus, Imelda Ann Achin, Zairul Anwar Bin Md. Dawam ve Rosli

Sareya'ya (2014) göre, korku filmlerinde kullanılan kasvetli aydınlatma ölüm, kasvet ve karanlık gibi gizli çağrışımları sembolize edebilir. Korku filmlerinde, parlak ve karanlık aydınlatma uygulaması arasında doğru orantılı ayırım, izleyicide dehşet uyandırabilir. Çağrışım gölge tarafından oluşturulur. Belirli bir konuyu çevreleyen gizemi temsil edebilir, (Addley et al., 2014: 01-04).

IV. ARAŞTIRMANIN METODOLOJİSİ

A Araştırmanın Problemi

Bu tezin temel amacı, korku filmlerinde ses tasarımının izleyici üzerindeki psikolojik etkisini incelemektir. Mevcut araştırmayı destekleyen araştırma sorusu şudur: "Korku filmlerinde ses tasarımı izleyiciyi nasıl etkiler?" Korku filmlerinde ses tasarımının öneminin ve izleyicilerde güçlü duygusal tepkiler ortaya çıkarma kapasitesinin araştırılması bu soru tarafından motive edilmektedir.

B Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı, korku filmlerindeki ses tasarımının izleyicinin deneyimini nasıl etkilediğini araştırmak olan önceki araştırma sorusunu cevaplamaktır. Amacı aynı zamanda, korku filmlerinde kullanılan kesin sesin türlerini ve bunların psikolojik etkilerini araştırarak sürükleyici ve duygusal olarak etkileyen bir sinematik deneyim yaratmada sesin önemli işlevine ışık tutmaktır. Ayrıca, bu çalışma, korku filmlerinde ses yönlerinin önemli rolü ve bunların izleyicinin duygularını ve filme ilişkin algısını nasıl etkileyebileceği konusunda farkındalığı artırmayı amaçlamaktadır.

C Araştırmanın Hipotezleri

Bu çalışmanın temel amacını tanımladıktan sonra, aşağıdaki gibi iki ana hipotez geliştirmek yerinde olmuştur:

H1: Korku filmlerinde sesin kullanımı, izleyicinin duygusal katılımını, terör algısını ve sinematik deneyimini etkilemede önemli bir rol oynar.

H2: İzleyicinin korku filmlerindeki ses tasarımına verdiği tepkiler, kendi benzersiz kaygılarına, deneyimlerine ve psikolojik durumlarına bağlı olarak değişir.

D Araştırmanın Sınırlamaları

Bu çalışma, yüksek lisans tezi olarak yapıldığı için genel yürütme süresi ile ilgili bazı sınırlamalar içermektedir. İlk olarak, yalnızca dört film detaylı bir analiz içermekte ve bu, onlarca filmi inceleyerek elde edilebilecek sonuçların genelleştirilebilirliğini sınırlamaktadır. Bu çalışma için seçilen filmler, ses açısından zengin bir içeriğe sahip olup önemli verilere erişim sağlamaktadır, ancak daha fazla filmi analiz etmek, bu konu hakkında daha fazla ayrıntı elde etmek açısından önemli olabilir. Ayrıca, sadece 10 kişilik bir odak grubunun yanıtları analiz edilecektir ve bu da sonuçların daha geniş bir bağlama genelleştirilebilirliğini sınırlayacaktır.

E Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışmada, korku filmlerinde ses tasarımının psikolojik etkisi tündengelim yöntemiyle ayrıntılı bir şekilde tartışılmıştır. Bu bağlamda, "Ringu" (1998), "The Wailing" (2016), "A Quiet Place" (2018) ve "Baskın" (2015) adlı dört film, ses açısından detaylı bir şekilde analiz edilmiş ve daha sonra Sigmund Freud'un korku ile uyumlu temel teorilerine dayanarak 14 soru hazırlanmıştır. Bu sorular, izleyicilerin doğrudan geri bildirimlerini toplamak amacıyla kullanılmış ve 10 kişiden oluşan bir odak grubunun cevapları analiz edilmiştir. Sonuç olarak, bir sonuç yazısı oluşturulmuştur.

1 Psikanalitik Yöntem

İnsan davranışlarını anlamak ve psikolojik sorunları tedavi etmek için kullanılan bir terapi yöntemi olan psikanaliz, bireyin sorunlarını, anılarını, hayallerini ve duygularını bütünsel bir yaklaşımla ele alır. Freud'un psikanalitik metodolojisi, bilinçaltı üzerine yaptığı araştırmalara dayanarak, sanat eleştirisine yeni bir bakış açısı geliştirdi. Sanatçıların psikolojik temelleri, bilinçdışı etkileri ve cinsel kompleksleri bu yaklaşımla açığa çıkar. Bazı sanat eleştirmenleri bu yaklaşımı yaratıcı amaçları yorumlamak için kullanırken, diğerleri ise karakterlerin psikolojisini incelemek için kullanmışlardır. Psikanaliz, sanat tarihini ve sanatçıların motivasyonlarını anlama çabalarının yanı sıra sanatsal üretimin bilinçdışı nedenlerini de araştırır, (Yücel, 2019: 50).

Korku filmleri genellikle aile ilişkileri, cinsellik, önceki sırlar, yas, travma ve ölüm gibi tekrarlanan temaları araştırır. Psikanaliz, korku filmleriyle ilgili olarak temel bir entelektüel yaklaşımı benimsemeye oldukça uygundur. Sigmund Freud'un normal insan bilinci teorisi ile korku türü arasındaki bağlantı, atipik davranışların anlaşılmasında önemli bir rol oynar. Korku türü, insan psikolojisi üzerinde korkunç, belirsiz, cinayet ve gariplerin nedenleri ve sonuçları gibi derin etkiler yaratır. Korku filmleri ve psikanalizin benzer zaman dilimlerinde ortaya çıkması, bu fikirlerin birbirine bağlanmasını makul kılar, (Dumas, 2014: 21).

Sesin daha önce bahsedilen kavramlar ve psikanalitik özelliklerle nasıl etkileşime girdiğini analiz ederek, bu çalışma korku filmlerinin izleyicileri korku dünyasına soktuğu ince bir şekilde fikir vermektedir.

2 Sigmund Freud ve Korku

Sigmund Freud'un 1919 tarihli "The Uncanny" adlı eseri, korku hakkında ilk psikanalitik çalışma olarak kabul edilir. Tekinsizlik, Freud için korkutucu, ürkütücü ve dehşet verici olarak tanımladığı belirli benzerlikleri paylaşırken, aynı zamanda onu genel korku kategorisinden ayıran özel niteliklere sahiptir, (Connolly, 2003: 411). Sigmund Freud'a göre, esrarengiz duygular hem bireyin zihinsel durumundan hem de hafızada saklanan ve daha sonra algıya dönüşen bilinçaltının durumundan kaynaklanır, (Freud, 1919). Başka bir deyişle, bilinçaltında depolanan korkuların, dürtülerin veya anıların yeniden ortaya çıktığı "bastırılmışların geri dönüşü", rahatsız edici bir duyguya neden olan şeydir. Bu bastırılmış yönler ortaya çıktıktan sonra, kişinin mantık duygusunu bozar ve manipüle eder ve acıya neden olurlar. Tekinsizlik, bilinen ve bilinmeyen ayıran ayrımın belirsizleştiği koşullarla sıklıkla bağlantılıdır, (Limano, 2022: 27). Bu nedenle, Korku temel Freudyan yaklaşım, bastırılmış duyguları, çocukça kompleksleri veya kültürel baskıları örneğin diğer dünyasal yaratıklar olarak gizleyen şekillerde açığa çıkarmaktır. Bu açıklamaya göre, canavarlar ve hayaletler, korku hikayelerinin gerçek konuları değil, bastırılmış içeriklerle başa çıkmak için ele alınması gereken semboller veya semptomlardır.

Ek olarak, alt bilinç (İd), benlik (Ego), üst benlik (Süperego), Sigmund Freud'un ortaya attığı psikolojik paradigmanın üç temel bileşenidir. İd, insanları başta cinsel kökenli olmak üzere temel biyolojik arzuları içeren ve onları zevklere yönlendiren en temel bileşeni ifade eder. Dış dünyayla olan deneyimlerin bir sonucu

olarak, ego kişiliğin lideri olarak hizmet eder ve bu doğuştan gelen arzuları gerçekçilikle uyumlu hale getirmek için kontrol eder. İrrasyonel veya yasak dürtülerle başa çıkmak için mantığı, olgusal analizi ve pratik akıl yürütme yeteneklerini savunma mekanizmalarıyla birleştirir. Oedipal mücadele, egonun daha büyük bir versiyonu olan süperegonun oluşumuyla sonuçlanır. İnsanlar ebeveynlerinden öğrendikleri amaçlar ve ilkeleri içerir, onları ahlaki mükemmellik ve hırslarına yönlendirirken, aynı zamanda etik değerlendirmelerini ve vicdanlarını etkiler, (Stey, 2011). Korku filmleri sıklıkla ruhun bu yönleri arasındaki mücadeleleri araştırır. Karakterler kimlikleri (ilkel arzular) tarafından motive edilebilir veya gerginlik ve korkuya neden olan süperego (iç ahlaki sorunlar) ile savaşabilirler.

Dahası, Freud'un Katarsis kavramının temeli, psikanalitik teorisi içinde özellikle bilinçaltının ve bastırılmış duyguların işlevini nasıl gördüğüne dayanmaktadır. Freud, Katarsis yoluyla duygusal boşalma hissinin, Yunan trajedisi ile terapötik süreç arasında karşılaştırmalar yaparak duygusal rahatlama ve iyileşme ile sonuçlanabileceğine inanıyordu. Daha sonraki çalışmalarında, özellikle "Studies of Hysteria" (1895) ve "The Interpretation of Dreams" (1899) adlı eserlerinde, bastırılmış travmatik olayların ve duyguların nasıl hastalıklarda ve psikolojik rahatsızlıklarda ortaya çıkabileceğini araştırdı. Freud, insanların katarsis deneyimi yaşayabileceğini öne sürdü; bu deneyimler, bağlantılı depolanmış duygusal enerjiyi serbest bırakarak, bastırılmış anıları ve duyguları farkında bilinç seviyesine çıkarabilir, (Breuer and Freud, 1895: 6). İzleyicilere aracılı bir korku ve endişe duygusu vererek, korku filmi bu fikre göre hareket eder. İzleyiciler, kurgunun güvenli mesafesi aracılığıyla korkunç durumlar yaşayarak kendi bastırılmış duygularını ve endişelerini ele alabilirler. Terörle olan bu yoğun etkileşim, Freud'un terapötik katarsis fikrine benzeyen kısıtlanmış bir duygusal salıvermeyi mümkün kılar.

Bu bilgilere dayanarak, çalışmanın bir sonraki bölümünde, seçilen dört korku filmindeki sesin analizi yapılmış ve odak grubundan gelen yanıtlar toplanarak analiz edilmiştir. Freud'un psikanaliz kuramını, ses sinyallerinin izleyiciler üzerindeki psikolojik etkisini daha iyi anlamak amacıyla bu araştırmayla birleştirirken, korkutucu sahnelerle birlikte gelen ses tasarımı, Freud'un psikanalitik çalışmalarında keşfettiği kavramları yansıtarak bilinçaltındaki kaygıları ve dürtüleri ortaya çıkarabilir. Korku filmlerindeki ses etkisinin Freud'un bir perspektiften incelenmesi,

psikolojik teoriler ile korku türünün tüyler ürpertici etkileşimlerini anlamak için önemli bir bağlam sunar.

3 Çalışmanın Örnekleme ve Film Seçimleri

Bu araştırmanın yapılabilmesi için çalışmanın evreninin daha küçük bir kısma sınırlandırılması gerekir, buna örnekleme denir. Bir örnek sınırlı miktarda ögeden olduğundan, örnekleme tam bir kategorizasyona kıyasla daha kısa bir süre alır, (Saksena, 2020). Bu anlamda çalışma örnekleme olarak Japonya, Güney Kore, Hollywood ve Türkiye'nin seçilmesi, türün zenginliğini ve kültürel inceliğini dünya çapında göstermektedir. Japonya ayrıca, sesi korku hikayesi anlatımına ustaca dahil eden "Ringu" (1998) gibi psikolojik terör ve diğer dünya hikayeleriyle de bilinir. Güney Kore'de "The Wailing" (2016) tarafından görüldüğü gibi gergin ses manzaraları ve ayrıntılı hikaye anlatımı taktikleri tercih ediliyor. Hollywood'un korku türüne devam eden katkısı, hem klasik hem de modern filmlerde görüldüğü gibi, "A Quiet Place" (2018) filminde görüldüğü gibi, izleyici katılımını artıran değişen ses tasarım tekniklerini örneklemektedir. Buna ek olarak, 2015 yapımı "Baskın" gibi filmler, Türk korku sinemasının yükselişini temsil ederek, daha önce keşfedilmemiş bir alanda sesin kullanımının rahatsız edici duyguları ve doğüstü hisleri artırmak için nasıl kullanıldığını göstermektedir. Bu araştırma, korku filmlerinde sesin kullanımına dair birçok tekniği açıklığa kavuşturarak ve sonuç olarak evrensel bir korku sinema deneyimi hakkındaki anlayışımızı geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Aşağıdaki çizelge, bu çalışma için seçilen filmlerin ayrıntılarını içermektedir.

Çizelge 1 Seçilmiş Filmler

Ülke	Film Adı	Yönetmen	Ses Tasarımcısı
Japonya	The Ring (1998)	Hideo Nakata	Kiyoshi Kuramoto
Güney Kore	The Wailing (2016)	Na Hong-jin	Kang Hye-jung
Hollywood	A Quiet Place (2018)	John Krasinski	Ethan Van der Ryn
Türkiye	Baskın (2015)	Can Evrenol	Can Başakç

V.KORKU ÖĞELERİNİN FİMLERDE SES ÜZERİNDEKİ KULLANILMASI

Araştırmanın bu bölümü, korku ve psikolojik etkileri ses yoluyla ortaya çıkarmak için her filmde kullanılan tekrarlayan kalıpları, yaklaşımları ve teknikleri belirlemeyi amaçlayarak daha önce bahsedilen dört seçilmiş filmde bulunan ses öğelerinin analizini içermektedir. Anket formu ile ilgili detaylar ve toplanan cevapların veri analizi de sonunda sunulmaktadır.

A Korku Filmlerinde Kullanılan Farklı Ses Türleri

1 Korku Filmlerinde Ses Gücü

Korku filmlerinin ses içeriği, insanın terör ve sinirlilik psikolojisinden esinlenmiştir. Whittington'ın dediği gibi, hem korku hem de ses tasarımının amacı, önemli miktarda korku ve huzursuzluğa sahip yeni bir senaryo üretmektir, (Whittington, 2014). Onlarca yıldır, korku filmi türü izleyicileri büyüledi ve başarısının temel unsurlarından biri ses. Ses, filmlerde son derece güçlü bir araçtır ve korku söz konusu olduğunda, ses genellikle izleyicilere saran ve dehşet verici bir deneyim sunmak için kullanılır, (Walker, 2020).

İnsanlar, yalnızca yaklaşık 200 derecelik görünürlüğe kıyasla, etraflarındaki kabaca 360 derecelik bir ses manzarasını duyabilirler ve bu da sesi güçlü bir tehlike uyarısı haline getirir. İşitsel bilgi, arkamızda olanlar veya manzara veya nesnelere tarafından engellenenler gibi görüş alanı dışında olan hedefleri yerleştirmek ve tanımlamak için çok önemli olsa da, insanlar öncelikle çevreyi keşfetmelerine rehberlik etmek için vizyonu kullanırlar. Ses sürekli olarak arka planda, görsellere paralel ve ondan bağımsız olarak ele alındığından, heyecan uyandırmanın uygun bir yoludur. Bu, ses tasarımının genel olarak filmler ve özellikle korku filmleri için gerekli hale gelmesine yol açar. Hayward (2009), filmin görsel-işitsel bir ortam olmasına ve görsel içeriğin film endüstrisinde daha büyük bir rol oynama eğiliminde olmasına rağmen, bunun şüphesiz korku için geçerli olmadığına inanmaktadır,

(Hayward, 2009). Hatta, Korku filmi ses tasarımı önemli bir bileşendir. İyi hazırlanmış bir ses manzarası, bir konum hissi uyandırabilir ve izleyiciyi filmin evrenine tamamen dahil etmeye yardımcı olabilir. Örneğin, ıslak, kasvetli bir yerde, damlayan suyun sesi klostrofobik duygu ve huzursuzluğa neden olabilir. Rüzgar, ayak sesleri ve uzak çığlıklar gibi arka plan seslerinin kullanılması, korku ve yakın tehlike hissini teşvik ederek filmin ruh halini daha da artırabilir, (Richardson, 2010: 49-66). Dahası, John E. Richardson'ın "An Eye for Music" adlı kitabında belirtildiği gibi, ses efektlerinin mükemmel kullanımı, kahramanların kontrolünün üzerindeki gizli, korkunç güçleri temsil etmek için kullanılabilir ve izleyicilerde güçsüzlük hissi yaratabilir, (Richardson, 2018).

Sesin korkutucu filmlerde sahip olduğu güç, terör ve gerilim oluşturma özelliğinde, izleyicileri filmin evrenine sokmaya kadar uzanır. Ses, izleyicinin ekranda olup bitenler için oradaymış gibi hissetmesini sağlayarak gerçekçiliği artırabilir. Örneğin, "Hereditary" (2018) filmde, gerçekçi ve duygusal ses efektlerinin dahil edilmesi, genel korku ve dehşet duygusuna katkıda bulunur. Kemiklerin parçalanma sesleri, etrafta zıplayan böcekler ve yere düşen eşyaların hepsi filmin özgünlüğüne ve daldırıcılığına katkıda bulunuyor, (Redmond, 2009).

Ses ayrıca şaşkınlık ve karışıklık duygusunu iletmek için de kullanılabilir. Film yapımcıları rahatsızlık uyandırabilir ve izleyicilerin sesi değiştirerek belirli sahnelerde neler olup bittiğini merak etmelerini sağlayabilir. Sesin ezici bir aşinalık ve nostalji hissi uyandırma potansiyeli, korku türünde sesin gücünün bir başka yönüdür. Film yapımcıları, gençlikten veya kişinin hayatındaki diğer zamanlardan neşeli anılarla bağlantılı müzik veya ses efektleri kullanarak, yalnızca daha sonra bu beklentilere korkunç görüntüler veya seslerle meydan okumak için bir güvenlik ve kolaylık izlenimi yaratabilirler. "It" filminin müziği sırasında besteci Benjamin Wallfisch, aşinalık ve nostalji duygularını uyandırmak için bir çocuk korusu kullanıyor. Ancak, bu etki korkunç palyaço tarafından kesilir, (Kassabian, 2001). Bu bağlamda, Ellis & Simons (2005), üzücü filmlerde müziğin düzenlenmesinin fizyolojik stres reaksiyonlarını etkilediğini keşfetmek amacıyla bir çalışma yürütmüştür. Müziği duygusal film sekanslarıyla uyumlu hale getirmenin, müziğin kümülatif etkisini gösteren cilt iletkenliği aracılığıyla uyarımı artırdığı görülmüştür, (Ellis R. J., 2005). Ek olarak, Daniel Blumstein'a göre, ani, uyumsuz seslerden ve küçük akorlardan duyduğumuz korkunun biyolojik nedenleri bulunmaktadır.

Colorado'daki sarı karınlı sıçanları üzerine yaptığı araştırmada, yeni doğmuş sıçanların ağladığında "doğrusal olmayan kaotik gürültü" çıkardığını keşfetti. Bu tür sesler korku filmi müziklerinde sıkça kullanılır. Blumstein, aniden yükselen melodiye sahip ses öğelerinin duygusal uyarımı artırdığını bulmuştur, (Blumstein, 2012).

Güçlü olmak için, korku türündeki ses tasarımı, filmler için gerekli atmosferi yaratmada bireysel olarak önemli rolleri olan farklı ses türlerinin kullanılmasından oluşur. Korku filmi yapımı büyük ölçüde ses tasarımcılarına bağlıdır. Filmin başarılı olması için gerekli olan müzikleri üretmek için, doğrudan yönetmen ve yapım ekibinin diğer üyeleriyle işbirliği yaparlar. Ses efektleri ve müzik arasında ideal uyumu kurmak, ses tasarımcılarının karşılaştığı zorluklardan biridir. Müzik, ambiyans ve çevre yaratmak için güçlü bir enstrüman olsa da, ses efektlerinin etkisini azaltacağı için aşırı kullanılmamalıdır. Ses efektleri üretme süreci, ses tasarımcılarının yaratıcılığını gerektirir. Uzaylıların sesleri gibi günlük yaşamda nadir görülen sesleri üretmek için sık sık taze, yaratıcı teknikler bulmak zorunda kalıyorlar.

2 Korku Filmlerinde Ses Tasarımı

Korku filminin ses tasarımı zaman içinde gelişmiştir. Film ses tasarımcıları, ürpertici melodinin temel kullanımından ve birkaç ürkütücü ses efektinden “surround” ses teknolojisinin ve yenilikçi ses yöntemlerinin karmaşık kullanımına kadar, sesleri kullanarak terör ve gerilim üretme kapasitelerinde çok ileri gitmişlerdir, (Bridgett, 2012).

Korku filmlerinde ses tasarımı çok önemlidir çünkü gerilim ve korkunun dolaylı kontrolünü sağlar. İzleyicinin filmin görüntülerine konsantre olmasına rağmen, sonik bilgi sürekli olarak yönetilir ve izleyicinin bilinçli katılımı olmadan duygu ve konsantrasyonu yönlendirmek için kullanılabilir.

Daha önce de belirtildiği gibi, filmler genellikle kendi sonik evrenlerini oluşturmak için doğrudan sesleri, ortam seslerini, ses efektlerini ve müziği hem diegetik hem de diegetik olmayan şekillerde kullanırlar. Korku türü üzerine konuşulduğunda, ses tasarımı da türe özgü daha fazla özelliğe sahip aynı bileşenlere sahiptir. Bu konuda daha önce yapılan araştırmalardan elde edilen ikincil veriler incelendiğinde, korku filmlerinde ses tasarımının öncelikle iki yönüyle ilgilendiği

sonucuna ulaşılmıştır: mzık ve ses efektleri. Xiangyi Fu'ya göre (2016), korku filmlerinin hem müziği hem de ses efektleri genellikle aşağıda detaylı olarak açıklanan farklı ses türleri kullanılarak oluşturulur, bu da onları korku türüne uygun hale getirir.

Filmler için mzık, türüne veya kökenine bakılmaksızın çeşitli amaçlara hizmet eder. nceki çalışmalara göre, farklı mzık stilleri, durum ne olursa olsun, filmlerde gösterilenlerin psikolojik izlenimini etkileyebilir ve bu müzikal destek, izleyicilerin müzikle ilgili gördüğümüz içeriğin Őifresini çözmelerini sağlar, (Bullerjahn C. a., 1994). Amaçlarını daha kısaca açıklayan Cohen (2000), müziğin anıları geliştirdiğini, inançsızlığı durdurduğunu ve ifade ettiğini ve anlam kattığını iddia eder, (Cohen, 2000). Diğer türlerle karşılaştırıldığında, korku filmlerinde mzık daha önemli ve ayırt edicidir. İzleyicinin meknsal farkındalığını genişletebilir, yer ve zamanı iletebilir ve karakterin psikolojik alanını ortaya çıkarabilir. Bu durumlarda müziğin önemi abartılamaz, çünkü çoğu zaman kelimeler ve hatta ses efektleri belirli bir korku duygusunu iletmez, (Yunxuan, 2016).

a Mzık: glissando, tremolos ve ton kümeleri

Korku filmlerindeki müzikler genellikle aynı teknikleri kullanır ve izleyicinin müziği tür için "standart" olarak tanınmasını sağlar. Diğer müzikal yaklaşımlara ek olarak, korku filmi müziklerinin yaratıcıları genellikle müzikal dokuları tercih etmek yerine unutulmaz melodilerden kaçınırlar ve özellikle gerilimli sahnelerde glissando, tremolos veya ton kümeleri gibi çeşitli müzikal tekniklerle atonalitenin yanı sıra perde veya uyum dengesizliği kullanırlar, (Bullerjahn and Sue Meinel, 2022). Benzer Şekilde, bir sinema ses teorisyeni olan K. J. Donnelly (2005), korku filmi müzikleri hakkındaki araştırmasına, diğer türlerden gelen müziklere kıyasla çok özel bir ses içerme eğiliminde olduklarını belirterek başlar. Korku filmleri bağlamından çıkarıldığında bile, korku müziği parçaları olarak tanınabilirler. Donnelly'ye göre, bazı ortak bileşenlerin ve uyumsuzluk, müzikal iğneler ve tremolo gibi sık uygulamaların korunması, bu benzersizliğin nedeni olabilir, (Donnelly, 2005). Dahası, bir korku filminde müziğin hedeflerini gerçekleştirmek için kullanılan yöntemler, nasıl dzenlendiklerine bağlı olarak değişebilir, ancak ton deformasyonu, artan veya azalan ritimler, istikrarsızlık ve kaos, seyrek lirik konturlar, yükseltilmiş perde ve sakinlik ve kaosun yan yana durmasını içerebilir. Bu unsurların hepsi belirli bir Şekilde veya başka bir Şekilde "rahatsız edici"dir, bu da onları birbirine bağlayan

şeydir. Aslında, korku filminin psikolojik etkisini gerçekleştirmesinin başlıca yöntemlerinden biri, sarsıcı bir müzik notası olarak görülmüştür. Uyumsuzluğun müziğe dahil edilmesi, türün en önemli unsurlarından biridir. Gerginlik yaratmak için birbirleriyle çatışan akorları kullanmak, müzikte uyumsuzluk olarak bilinen bir tekniktir. Uyumsuz müzik, izleyiciyi huzursuz ve rahatsız hissettirmek için korku filmlerinde sıklıkla kullanılır, (Donnelly, 2005). Bu yöntem, önceki bölümde belirtildiği gibi, yaklaşan tehdit izlenimini uyandırmak için loş aydınlatma ve gölgeli bireyler gibi ek görsel sinyallerle birleştirildiğinde en iyi sonucu verir. Benzer şekilde, Vincent G. (2020), korku filmlerindeki müziğin, izleyicileri korkutmak ve sınırlarını bozmak için sürekli yeni yöntemler arayan sürekli gelişen bir sanat biçimi olduğuna inanmaktadır. Ayrıca, korku filmleri için yazan bestecilerin sıklıkla belirli müzikal motifleri kullandığını ve geri dönüştürdüğünü düşünüyor. Bu motiflerin kullanılma, geliştirilme ve bükülme şekli duygusal tepkiyi artırır ve izleyiciye daha yoğun bir terör hissi verir, (Aragon, 2020). Korku filmlerindeki müziğin bir başka yönü de Tremolos olarak da bilinen döngüdür. Tremolos uzun zamandır korku filmlerinde yaygın bir müzik aracı olmuştur. Sıklıkla korkutucu veya şüpheli olayları vurgulamamanın yanı sıra gerginlik ve beklenti oluşturmak için kullanılırlar. Korku filmlerinde sıklıkla kullanılan tremololar, notaları hızla tekrarlayarak ya da iki ya da daha fazla nota arasında geçiş yaparak korkutucu ve ürkütücü bir izlenim bırakabilir, (Goldenthal, 2002). Belirli bir müzikal kalıbın tekrarı, dinleyicinin dinleyicisi müziği belirli bir his veya olayla ilişkilendirmeye başladığında korku veya huzursuzluk duygularını uyandırmak için de kullanılabilir. Tel tremolos ve enstrümantal triller, artan stresi tasvir etmek için yaygın olarak kullanılır. Bu parçaların orkestrasyonları genellikle yüksek telli dokulara ve düşük pirinç armonilere sahiptir. Gerginlik, özellikle tremolos veya trillerle çalındıklarında üst teller tarafından yaratılırken, düşük teller ve pirinç korkutucu bir hava sağlar, (Hannan, 2008). Tremolos'un korku filmlerinin müziğinde kullanımı ile ilgili olarak, en tanınmış örneklerden biri, 1960 yapımı "Psycho" filmi için Bernard Herrmann film müziği olacaktır. Marion Crane, ünlü duş sahnesinde Norman Bates tarafından ölümcül bir şekilde bıçaklandığında, delici ve vahşi bir keman Tremolo'su duyulur. Bu sekans, melodinin durumun korkunç acelesini tasvir etme yeteneği nedeniyle izleyicilere kalıcı bir izlenim bırakıyor, (Fink, 2003).

b Düşük frekanslı aletler ve *jumpscare*

Korku filmlerinde müzik, küçük ve düşük perdeli müzik aletlerinin tuşlarının kullanılmasıyla da ayırt edilir. Küçük tonlar sıklıkla melankoli ve terörle bağlantılı olduğundan, korku filmi müzik yapımcıları için bariz bir seçenektir. Çello ve bas gibi düşük perdeli müzik aletleri, genel huzursuzluk izlenimine katkıda bulunan derin, önsezili bir ses sağlayabilir. Ayrıca, korku filmlerindeki müzik, müzikal iğneleyiciler olarak kabul edilen hacimdeki ani ve öngörülemeyen değişimlerle ayırt edilir. Ses yüksekliğindeki hızlı bir artış, izleyicileri korkutmak ve dehşete düşürmek için kullanılabilir.

Öte yandan, ses yüksekliğindeki hızlı bir düşüş, izleyiciler belirli bir olayın gerçekleşmesine hazırlanırken bir korku ve heyecan havası yaratabilir. Bu aynı zamanda atlama korkuları olarak da bilinir, korku filmleri sıklıkla yüksek bir sesin eşlik ettiği hızlı, beklenmedik bir olayla izleyicileri korkutmayı amaçlayan atlama korkularını kullanır. Atlama korkuları, bazıları tarafından izleyicileri ucuza korkutmak için bir strateji olarak kınanırken, diğerleri ustaca kullanıldığında, bir korku filminin gerilimini ve gerginliğini artırabileceğini iddia ediyor. Atlama korkuları sıklıkla sesi görsel sinyallerle birleştirilerek üretilir. Bir canavarın veya hayaletin ani görüntüsü, yüksek, ürkütücü bir gürültüyle birleştiğinde, izleyicileri şaşırtma ve korkutma gücüne sahiptir, (Fusco, 2017). Kaliforniya Üniversitesi, Los Angeles'ta yapılan bir araştırmaya göre, ani yüksek sesler insanlarda kalp atış hızını ve kan basıncını artırmak gibi fizyolojik bir tepkiye neden olabilir. Bu bedensel tepki, bir sıçrama korkusunun görsel ve duygusal etkisiyle birlikte, izleyiciye güçlü ve kalıcı bir izlenim bırakabilir, (Brown, 2018).

c Ninniler

Başka bir notta, korku filmleri, filmlerinde güçlü bir ses unsuru olarak uzun süredir ninnilere güveniyor ve kullanıyor. Korku sinemasındaki çocuklarla ilgili olarak, Stan Link, filmlerin korku duygusunu yaratmada, sadece iyi inşa edilmiş bir masumiyet duygusunu yapıbozuma uğratmaktan daha fazlasına sahip olduklarını belirtiyor. Buna karşıt olarak, yapımcılar tarafından film müzikleri aracılığıyla kullanılan bebeklik unsuru, arsanın bir habercisi olarak düşünülebilir. İki karşıt amaç, yani; Korku ve masumiyet, ürünü büyüleyici kılar, ikincisinin kullanımı güçlü ve dikkat çekici bir duygusal etki yaratır. Örnek olarak, aşağıdaki filmler: "Don't

Look now (1973), The Birds (1963) ve The Bad Seed (1956)" masumiyet kullanımlarında aynı taktiği kullanırlar, (Link, 2010).

Sonunda, açıklanmayan şeylerin birikmesiyle artan kötülük ve huzursuzluk duyguları, bu film türünde sesin kullanılmasıyla gösterilir. Angelo Badalamenti'nin "Twin Peaks" film için yaptığı müzik, özellikle hoş olmayan ve belirsiz atmosferi tasvir eden ve yansıtan az vurgulanmış ve uğursuz synthesizer (sentezleyici) akorları içerir. İnce ses kompozisyonunun neden olduğu ikincisi, büyük bir duygusal etkiyle evrensel olmaya devam ediyor ve izleyicileri genel görüntü ve hikaye bilgilerini ve ayrıntılarını kendi öznel bakış açılarıyla oluşturmaya bırakıyor, (Elferen, 2017).

d Yapay sesler

Ses efektlerinin her film türünde bulunduğu yaygın bir bilgidir, ancak korku türünün ses tasarımı ile ilgili çok önemli bir bileşen olarak kabul edilebilirler. Stilize edilmiş ses efektlerinin kullanılması, sıradanlığı değiştirir, ses efektlerinin standart işlevini natüralizm ve uyumdan yabancılaşma duygusuna kaydırır ve izleyiciyi dengeden uzak tutar, (Bullins, 2013). Film endüstrisinde, ses tasarımcıları genellikle doğada bulunmayan veya kaydedilmesi zor olan öğeler veya yaratıklar için ses efektleri oluşturmakla yükümlüdür. Bu, özellikle sapkın, doğaüstü ve ürkütücü olanlarla uğraşırken çok önemlidir. Bu, korku filmi türünün genel bir ihtiyacıdır. Sonuç olarak, tasarlanan ses efektleri korkuda baskındır. İzleyici, whooshes ve whoosh vuruşları, boom'lar, dronlar, darbeler, boynuz patlamaları, işlenmiş hayvan sesleri ve öznel hiper gerçekliği tarafından tanımlanan sürekli değişen işitsel bir gürültü dünyası yaratan düşük frekanslı efektler kullanılarak bir filmin hakim duygusal tonuna maruz kalır, (Bullins, 2013: 176–193). Bu bağlamda, ses tasarımcısı Gregg Rudolff şöyle diyor: "*Bir kapının kapanması gibi şeylerde bile, daha düşük uç ekleyebilirim, ona biraz tuhaflık eklemek isteyebilirim. Biraz flaş veya perde bükümü ekleyebilirim ... seyircinin alışkın olduğu standart bir ses değil.*" (mixonline.com, 2007).

Bu, daha sürükleyici ve hoş olmayan bir ses hissi sağlamak için birçok bileşenin manipülasyonunun, korku filmlerinde ses tasarımı söz konusu olduğunda bunun gerektirdiği şey olduğunu göstermektedir. Kapının kapanması gibi görünüşte önemsiz sesler bile, daha zengin ve daha öngörülü bir his yaratmak için ek düşük kaliteli titreşimler kullanılarak vurgulanabilir. Ek olarak, olağandışı veya sıra dışı yönleri dahil ederek seslere tuhaflık eklemek, geleneksel önyargılardan uzaklaşmaya

yardımcı olur. Pan veya pitching twist gibi efektlerin yanı sıra bozulma veya ses-karakter manipülasyonu, ürkütücü ruh halini yükseltmek için kullanılır. Bunu yaparak, genel rahatsızlık ve terör hissine katkıda bulunan kafa karıştırıcı veya çarpık bir gerçeklik vizyonu üretilir. Bir karışıklık, yabancılaşma ve hatta paranormal hissi, beklenen ve sıradan olandan farklı olağandışı sesler kullanılarak uyandırılabilir. İzleyicilerin hemen tanıyamayacağı sentezlenmiş sesler yaratma yeteneği, dikkati ve huzursuzluğu artırmak için kullanılabilir ses efektlerinin korkunçluğunu artırır.

e Infrasonic

Korku sinemasında kullanılan en bilinen seslerden biri infrasonic'tir. Infrasonic, normal insan işitme aralığının dışında olan 20 Hz'in altında bir frekansa sahip bir ses dalgasını temsil eder. İnsanlar tarafından duyulamamasına rağmen, infrasonic vücut üzerinde bir etkiye sahip olmaya devam eder, bu da mide bulantısı, vertigo ve huzursuzluk ve hatta korku hissi gibi fizyolojik duyumlara neden olur. Depremler, fırtınalar ve okyanus dalgaları gibi doğal olaylar, ağır ekipman ve havacılık trafiği gibi insan kaynaklı kaynaklar gibi infrasonic yaratabilir, (Castellini, 2013). Infrasonic, korku filmlerinde izleyicide kaygı veya endişe uyandırmak için sıklıkla kullanılır. Sık sık şaşırtıcı veya korkunç bir ana dönüşen rahatsız edici bir gerginlik duygusu üretmek için kullanılır. Tonya L.'ye (2013) göre, korku filmlerinde Infrasonic maruziyetinin, seslerin farkında olmasalar bile, izleyicilerde korku ve endişeye neden olduğu gösterilmiştir, (Giesbrecht, 2013). 1999 yapımı "The Blair Witch Project" filmi, korku filmlerinde infrasonic'in en iyi bilinen kullanımları arasındadır. Filmde, infrasonic idareli ama iyi bir şekilde kullanılıyor. Infrasonic'in filmde, özellikle karakterlerin geceleri ormanda yalnız bırakıldığı anlarda, izleyicilerden endişe uyandırmak için kullanıldığı onaylandı, (Acosta, 2000). Infrasonic kullanımının bir başka örneği, onu daha açık bir şekilde kullanan 2002 yapımı "28 Days Later" filmidir. Bir sahnede bir karakter enfekte insanlar tarafından saldırıya uğrar ve çılgınlıklarının sesi, izleyiciye kafa karışıklığı ve korku hissi vermek için kızılötesi ile karıştırılır.

f Abartılı Foley sesleri

Foley sanatı aynı zamanda sinema ses tasarımında en sık kullanılan yöntemlerden biridir. Bir film için gerçekçi ses efektleri sağlamak için, Foley sanatçılarının işi post prodüksiyon sırasında gerçekleşir. Bu ses efektleri genellikle korku filmlerinde diğer türlere göre daha şiddetlidir. Bu sesler, filmin özgünlüğünü

ve sürükleyiciliğini arttırmak için eklenir. Foley ses efektleri, acımasız veya şiddetli sahneleri vurgulamak için korku filmlerinde sıklıkla kullanılır. Foley sanatçıları, kemikleri çatlatma, kan fışkırma, bıçaklama veya balta kullanma gibi gerçekçi ses efektleri oluşturmak için günlük nesnelere sahne olarak kullanırlar. Foley sanatı, korku filmlerinde gerekli olan enstrümanların üretiminde yardımcı bir araçtır. Örnekler arasında, kemiklerin parçalanma sesi için makarnayı ikiye bölmek ve kan veya eti simüle etmek için ıslak süngerler kullanmak sayılabilir, (Bonilla, 2019). Foley sesleri, ürkütücü veya korkutucu bir ortam oluşturmak için de kullanılır. Stresli nefes alma sesinin ekranda görünmeyen ayak sesleri, bu seslerin filme nasıl daha fazla korku kattığının iki güçlü örneğidir. Buna benzer şekilde, "The Blair Witch Project", ana karakterlerin etrafındaki ormandan gelen diegetik sesleri ana terör kaynağı olarak kullanır. Bu sesler görünmez ve tanımlanamaz olduğu için, izleyiciyi kendi en kötü korkularıyla yüzleşmeye zorlarlar. Her iki durumda da, ses, korku kavramı için bir araç olarak hizmet eder ve böyle bir korkunun psikolojik temelini orada var olduğu gerçeğini vurgular, (Elferen, 2017). Foley ses efektlerinin tekniği genellikle korku filmlerinde canavarların ve uzaylıların kükremelerini üretmek için kullanılır. Farklı sesleri taklit etmek için çeşitli alet ve malzemeler kullanılarak yapılırlar. Foley sanatçıları, sebzeler, meyveler ve etler de dahil olmak üzere bir dizi nesneyi kullanarak farklı fiziksel hareketlerin veya darbe seslerinin seslerini simüle eder. Bir ses mühendisi ve ses tasarımcısı olan Alessandro Litta (2018), korku filmlerinde Foley ses efektlerinin kullanımını vurgulayan bir araştırma yaptı. Alessandro Litta, Foley ses efektlerinin canavarların ve iblislerin varlığını sesli olarak hissetmelerini sağlayarak izleyiciye sürükleyici bir deneyim sunmada oynadığı kritik işlevin altını çiziyor, (Litta, 2018).

g Fısıltılar

Korku filmlerinde yaygın olarak kullanılan bir başka ses efekti de fısıldamaktır. Fısıltılarla konuşurken, izleyiciler daha kişisel olarak hitap edildiğini hissedebilir ve samimiyet izlenimi yaşayabilir. İzleyiciler sonuç olarak kendilerini savunmasız ve korumasız hissedebilir ve gergin atmosferi artırabilir. Fısıldamayı kullanmanın bir başka yolu, izleyici ne söylendiği ve neden söylendiği konusunda karanlıkta bırakıldığında bir gizem ve belirsizlik hissi uyandırmaktır. Bu, izleyicinin genel korku ve huzursuzluk duygusunu artırabilir, (Fuster, 2019). Fısıltılar korku filmlerinde yaygın olarak kullanılmaktadır ve son bunlardan biri The Conjuring

(2013). Bu filmde, fısıltı gerilim ve endişe yaratmak için kullanılır. Hikaye, perili bir çiftlik evine taşınan ve bir dizi korkunç paranormal olayla karşılaşan bir ailenin etrafında dönüyor. Film boyunca, seyirci sıklıkla görünmeyen varlıklardan yayılan fısıltıları ve mırıldanmaları duyabilir. Bu üfürümler rahatsızlık hissini artırır ve izlenme ve takip edilme hissi yaratır. The Conjuring'de fısıltı kullanımı, seyircide gerilim ve korku yaratmak için mükemmel bir taktiktir. Kalp atışı ses efektleri, korku filmleri için ses tasarımı oluştururken de yaygındır.

h Kalp atışı sesleri

Alcade-Morales ve Cervetti (2017), korku filmlerinde akustik tasarımın kullanılmasının izleyicileri korkutup huzursuz edebileceğini iddia ediyor. "Psycho", "The Exorcist" ve "The Shining" de dahil olmak üzere bir dizi korku filmine bakıyorlar ve her birinde kalp atışı seslerinin nasıl kullanıldığını değerlendiriyorlar. Yakın bir tehlike hissi verdiği için, atan bir kalbin sesinin izleyicilerin korku duygularını artırabileceğini iddia ediyorlar. Bir kalp atışının sesi, bir durumun gerginliğini de artırabilir ve izleyiciye aciliyet ve terör hissi verebilir, (Alcade-Morales, 2017). Ek olarak, Baltrusaitis (2016) korku filmlerinde kalp atışı seslerinin kullanımını ele almaktadır. Varoluş ve ölümün küresel bir metaforu olarak kalp atışı sesinin terörü aşılama da etkili bir araç olabileceğini iddia ediyor. Bir kalp atışının duyulması, izleyicilere kırılganlık ve ölüm duygusu aşılayabilir, bu da onları endişe ve paniğe karşı daha savunmasız hale getirir. Ayrıca, bir kalp atışının sesinin, ses yüksekliğini ve yoğunluğunu kademeli olarak artırarak gerginlik yaratmak için nasıl kullanılabileceğinden ve yakın risk izlenimi yaratabileceğinden bahseder, (Baltrusaitis, 2016).

3 Ses ve Duygular Arasındaki İlişki

Duygular, hayatta kalmamız ve refahımız için gerekli olan karmaşık psikolojik durumlardır. Karar verme, sosyal olarak etkileşim kurma ve anılar oluşturma yeteneğimiz için gereklidirler. İnsanlarda duygusal işleme beyin tarafından gerçekleştirilir ve sinir ağları ile nörotransmitterlerin sofistike bir etkileşimini içerir. Amigdala, beynin duygularla başa çıkmada rol oynayan ana alanlarından biridir. Beynin temporal lobları, orada bulunan badem şeklindeki amigdalayı içerir. Görevi, korku, öfke ve zevk gibi duygusal girdileri tanımak ve bunlara tepki vermektir.

Amigdala, duyguların hem algılanması hem de ifade edilmesi için önemlidir, (Phan, 2002).

Prefrontal korteks, beynin duygu algısında yer alan bir başka önemli alanıdır. Beynin ön tarafında, prefrontal korteks sosyal davranış, planlama ve karar verme gibi daha yüksek bilişsel süreçlerde önemli bir rol oynar. Ek olarak, özellikle stresli veya duygusal olarak zorlayıcı koşullarla uğraşırken duyguları kontrol etmede rol oynar, (Ochsner, 2005).

Birkaç sinir ağının ve nörotransmitterin karmaşık bir etkileşimi, insan beynindeki duyguların işlenmesinde rol oynar. Serotonin bunlardan önemli bir tanesidir. Serotonin ruh halini, yiyecekleri ve uykuyu düzenler ve bir dizi duygudurum bozukluğunun ortaya çıkmasında ve yönetiminde önemli bir faktör olduğu düşünülmektedir, (Drevets, 2007). Dopamin, duygusal işlemede rol oynayan bir başka önemli nörotransmitterdir. Dopamin, beynin ödül sisteminde yer alan ve zevk ve motivasyon hisleriyle ilişkili bir nörotransmitterdir, (Berridge, 1998).

İşlevselci bakış açısı, duyguların, insanların tekrarlanan çevresel zorluklara uyarlanabilir tepkiler vermelerine yardımcı olmak için geliştirilen senkronize psikolojik ve fizyolojik süreçlerin koleksiyonları olduğunu savunur. Bu duygusal tepkiler, insanlara çeşitli durumları yönetmede yardımcı olmak için bir araya gelen çeşitli bilişsel, duygusal ve davranışsal ayarlamalar gerektirir.

Ekman (1999), evrensel olarak deneyimlenen altı temel insan duygusu olduğunu öne sürmüştür: neşe, keder, korku, öfke, sürpriz ve iğrenme, (Ekman, 1999). Korku, işlevselci dünya görüşünün eylemdeki bir temsilidir ve muhtemelen tehlikeli bir faktörün hissiyatı ile ortaya çıkar. İnsan vücudu tarafından, bu tür uyaranlara tepki olarak, artan solunum ve kanın hızlı hareket hazırlığına yeniden dağıtılması da dahil olmak üzere bir dizi fizyolojik ayarlama yapılır. Olası tehdidin bir sonucu olarak, aşırı uyanıklığı desteklemek için dikkat kaynakları da etkinleştirilir, (Tracy et al., 2011).

Klaus R. Scherer (1984) ayrıca duyguyu, bilişsel, fizyolojik ve davranışsal süreçler de dahil olmak üzere bir organizmanın alt sistemlerinin tamamının veya çoğunluğunun, içsel veya dışsal bir olayın son derece önemli olarak değerlendirilmesine tepki olarak senkronize olduğu zaman, duygusal bir bölüm olarak bilinen kısa bir zaman dilimi olarak tanımlamıştır. Bu, öfke, keder, heyecan,

endişe, utanç, gurur, coşku veya çaresizlik duygularına neden olabilir. Duygusal bölümler farklı uzunluklarda ve yoğunluklarda olabilir ve çeşitli şeyler tarafından ortaya çıkarılabilir, (Scherer, 1984).

Öte yandan, psikologlar uzun zamandır psikolojik duygu kavramını incelemekte ve tartışmaktadırlar. İlk ve en iyi bilinen duygu teorilerinden biri olan James-Lange teorisi, uyarılara verilen fiziksel tepkilerin duyguların kaynağı olduğunu varsayar. Bu hipotez, bir duygunun, bir olayın getirdiği fizyolojik değişikliklerin bilinçli algısı olduğunu belirtir, (James, 1884). Dahası, Cannon-Bard teorisi, James-Lange teorisinin aksine, duygusal deneyimin fiziksel değişimlere bağımlı olmaktan ziyade fiziksel değişikliklerden bağımsız olarak gerçekleştiğini iddia eder, (Cannon, 1927). Aynı anda, nispeten daha güncel bir duygu görüşü olan bilişsel değerlendirme teorisi, duyguların bir kişinin bir durumu değerlendirmesinin sonucu olduğunu öne sürmektedir. Bu teoriye göre, bir bireyin bir durumu algılaması, yalnızca bir uyarana veya fiziksel değişime tepki olmaktan ziyade duygularını belirler, (Lazarus, 1991).

Film sesinin korku filmleri bağlamında duygular üzerindeki etkisini ele alırken, ses tasarımının izleyicilerde korku, endişe veya iğrenme gibi belirli duygusal tepkileri nasıl tetikleyebileceğini kastediyoruz. Film yapımcıları, izleyicilerin onları izlerken deneyimlemeleri gereken duyguları uyandırmak için filmlerine atıfta bulunmak ve reklamını yapmak için sıklıkla "korku", "romantik komedi" veya "gizemli gerilim" gibi kelimeler kullandıklarından, izleyicilerin duygularını karıştırmaya açık olmaları ve hatta arzu etmeleri mantıklıdır. Profesör Norman Holland, filmler için çok önemli bir bölüm içeren 2009 tarihli "Edebiyat ve Beyin" adlı kitabında insanların edebiyata duygusal olarak nasıl tepki verdiğine dair bir hipotez sunuyor. Sadece film izlemenin beynin aldatici davranışını daha belirgin hale getirdiğini iddia ediyor, (Holland, 2009). Başka bir deyişle, film izlediğimizde veya diğer edebiyat türlerini okuduğumuzda, beynimizin duygusal uyarılara verdiği tepkiler daha görünür hale gelir. Filmler, izleyicilerden güçlü duygusal tepkiler tetikleyebilir. Holland, edebi ve sinematik eserlerin beynimiz üzerindeki etkisini inceleyerek, günlük yaşamımızdaki duyguları nasıl işlediğimiz ve yorumladığımız konusunda daha derin bir anlayış kazanabileceğimizi öne sürecek kadar ileri gidiyor. Holland'ın akıl yürütmesinin temel ilkesi, duyguların sadece harekete geçmek için bir işaret veya bunu yapmak için bir hazırlık hali olduğudur. Ancak genellikle insanlar

bir film izlerken duygular hissettiklerinde, oturmaya meyillidirler ve duygularını fiziksel olarak ifade etmezler. Holland bunu, izleyici ile kurgu eseri arasında var olan benzersiz bir anlayışa bağlar; burada karşılaştıkları duyguların, kendi yaşadıkları deneyimlerin doğrudan bir yansımasından ziyade, ekranda tasvir edilen sahnelerin veya insanların bir ürünü olduğunu kabul ederler. Sonuç olarak, zihinsel olarak belirli bir duruma taşınabilirsek bile, bunun kendi benzersiz koşullarımızın doğrudan bir sonucu değil, ekranda gösterilen uydurma senaryoya bir tepki olduğunun farkındayız.

a Ses, korku ve psikolojik etki

Ses, insan deneyiminin çok çeşitli duygusal tepkilere yol açabilecek önemli bir bileşenidir. Psikoloji, nöroloji ve müzikolojide daha önceki birçok araştırmada ses ve duygular arasındaki bağlantı üzerine kapsamlı çalışmalar yapılmıştır.

Müziğe verilen duygusal tepki, ses ve duygular arasındaki bağlantının en kapsamlı araştırılan yönlerinden biridir. Önceki araştırmalara göre, müzik dinlemek insanlara neşe ve coşkudan melankoli ve nostaljiye kadar çeşitli şeyler hissettirebilir, (Koelsch, 2014). Beyin görüntüleme üzerine yapılan diğer araştırmalara göre, amigdala ve prefrontal korteks de dahil olmak üzere duyguları işlemeye bağlı bir dizi beyin bölgesinin müzikle aktive olduğu gösterilmiştir, (Salimpoor, 2015). Bu bağlamda, Sachs et al. (2015) tarafından yapılan bir araştırma, önemli bir popülasyonun çeşitli müzik türlerine duygusal tepkilerini değerlendirdi. Kalp atış hızı değişkenliği ve cilt iletkenliği gibi fizyolojik reaksiyonlardaki farklı varyasyonların, müziğin çeşitli duygu durumlarına neden olabileceğini gösteren neşeli ve hüzünlü müzikle bağlantılı olduğunu keşfettiler, (Sachs et al., 2015).

Müziğe ek olarak, insanın duygularının çevresel seslerden etkilendiği kanıtlanmıştır. Çevresel gürültülerin duygularımız üzerindeki etkileri de iyi araştırılmıştır. Doğrusu, daha fazla stres ve olumsuz zihinsel durumlar, trafikten veya şantiyelerden gelen aşırı gürültü ile ilişkilendirilmiştir, (Stansfeld, 2013). Öte yandan, doğadan gelen seslerin, cıvıl cıvıl kuşlar veya okyanus dalgaları, bedeni ve zihni rahatlatılabileceği keşfedilmiştir, (Ratcliffe, 2013). Van den Berg et al. (2010), bir araştırmada simüle edilmiş bir ofis ortamında doğal seslerin stres iyileşmesi üzerindeki etkisini araştırmıştır. Sonuçlar, şarkı söyleyen kuşlar veya hareket eden bir nehir gibi doğanın seslerine maruz kalan insanların, üretilen seslere veya

sessizliğe maruz kalanlardan daha hızlı stresten kurtulduğunu gösterdi, (Van den Berg et al., 2010: 321-332).

Müzik ve çevresel seslerin yanı sıra, dil ve iletişim arasındaki başka bir ilişki ve sesin duygusal etkisi de önceki çalışmaların konusu olmuştur. Örneğin, öfke, sıkıntı, zevk ve heyecan, konuşma tonlaması ve ses tonu ile ifade edilebilir, (Sauter, 2010). Melodi, ritim ve tonlama terimlerini kullanan Juslin ve Laukka (2003), konuşma prosodisinin psikolojik sonuçlarını incelemiştir. Sonuçlar, sevinç, üzüntü, korku ve öfke de dahil olmak üzere çeşitli duyguların konuşma prozodi yoluyla ifade edilebileceğini ve bu duyguların çeşitli kültürel geçmişlerden gelen insanlar tarafından anlaşıldığını ortaya koymuştur, (Juslin, 2003).

Korku filmleri film yapımcıları ve ses tasarımcıları, izleyicileri etkileyebilecek ve onları korkutabilecek filmleri için mükemmel ses tasarımları oluşturmak için ses ve duygu arasındaki yukarıda belirtilen tüm ilişkileri, özellikle korku, gerilim ve rahatsızlık duygularını göz önünde bulundurlar.

Korku ve endişe birbirine bağlıdır ve sesin duygusal ve zihinsel sonuçlarıyla yakından ilişkilidir. Korkunç bir senaryo sergilendiği anda, seyirci özellikle gözlemlenmeye yardımcı olmak için duyarak ve dinleyerek etrafındakilere karşı daha bilinçli ve uyanıktır. Önceki araştırma makalelerinde, bir birey endişeli olduğunda ses açıkça algılanır, (Özdamar, 2020). Bu etki, endişenin yakından ilgilenme ve işitsel verileri yorumlama yeteneğimizi nasıl engellediği ile açıklanabilir. Bu, kaygının bedenlerimizin ve zihinlerimizin olaylara karşı daha uyanık ve duyarlı hale gelmesine neden olduğu anlamına gelir. Bu artan dikkat seviyesinin bir sonucu olarak çevremize, özellikle de ses sinyallerine karşı daha duyarlı hale gelebiliriz.

Bu nedenle, zihinsel sonuçlar korku açısından, özellikle de uzun süreli sıkıntı ve endişenin doğrudan bir sonucu olan psikolojik sorunlar açısından dikkat çekicidir. Bu konulardan birkaçını saymak gerekirse; depresyon, anksiyete, panik bozuklukları ve travma sonrası stres bozukluğu (TSSB), (Karestan et al., 2017)

Sesin de duygusal bir etkisi vardır, çünkü bazıları anlık, bazıları kalıcı olabilir. Bu etkilerin bazı örneklerini vermek gerekirse, daha yüksek sesler veya sesler, bireyleri yüksek düzeyde endişe ve işitme duyularına zarar verme ve kaybetme olasılığı ile bırakır. Ancak tam tersine, bazı sesler bazıları için yatıştırıcı ve sakinleştirici bulundu, (Kumar, 2020). Bazı sesler, bileşenleri korku ve şiddet

içerseydi yıkıcı olabilirdi. Çalışmalar ayrıca, daha yüksek hacimli seslerin insanları kortizol (stres hormonu) seviyelerinde artışa yol açan sıkıntı içinde bıraktığını söylüyor., (Smith et al., 2019). Bu, sesin birinin psikolojisini etkileyebileceği birçok farklı yol olduğu anlamına gelir. Bir yandan, yüksek seslerin aslında endişeleri arttırmak ve belki de işitmeyi bozmak gibi olumsuz etkileri olabilir, özellikle de bir kişi uzun bir süre boyunca yüksek seslerin etrafındaysa. Yüksek ve ani sesler insanların korkmuş ve stresli hissetmelerine neden olabilir, bu da stresle ilişkili bir hormon olan kortizol seviyelerini yükseltir. Diğer taraftan, bazı seslerin rahatlatıcı veya huzurlu olabileceği de keşfedilmiştir. Organik sesler veya huzurlu melodiler insanların rahatlamasına, kaygı seviyelerini düşürmesine ve belki de daha iyi bir gece uykusu çekmesine yardımcı olabilir. Ses tasarımının, sesin bu psikolojik etkilerini korku filmlerinde sesin potansiyel etkisiyle karşılaştırmayı göz önünde bulundurarak korkunç ve ilgi çekici bir atmosfer yaratmada gerekli olduğu açıktır. Yüksek sesli, beklenmedik sesler, izleyiciyi şaşırtmak, korku uyandırmak ve gerilimi artırmak için korkutucu filmlerde sıklıkla kullanılır. Saldırganlık ve korku uyandıran sesler birlikte psikolojik katılımı artırabilir ve bir korku filmi izlemenin tüm gerginliğine ve korkusuna katkıda bulunabilir.

B Popüler Korku Sinemasında Örnekler

Çalışmanın bu bölümü, seçilen dört filmde yer alan ses öğelerini analiz ederek inceler: "Ringu" (1998), "The Wailing" (2016), "A Quiet Place" (2018) ve "Baskın" (2015). Ses yoluyla korku ve psikolojik etkileri ortaya çıkarmak için her filmde tekrarlanan kalıpların, yaklaşımların ve tekniklerin belirlenmesi için tekrarlanan kalıpların, yaklaşımların ve tekniklerin belirlenmesi için kullanılan sesin içerik analizi yapılarak incelenmiştir. Her bir seçilen dört korku filmindeki ses öğelerinin yüzdesini hesaplamak için bir kodlama planı kullanılmıştır.

1 Kodlama Planı

Seçilen korku filmlerinde sesin içerik analizini yapmak için, önceki literatür taramasının ikincil verilerine dayanarak bir kodlama şeması geliştirilmiştir, ayrıca kodlama şemasını tamamlamadan önce, ses tasarımlarının yapısı hakkında genel bir fikir edinmek ve seslerin kategorize edilmesinde yardım almak için her film en az bir kez izlenmiştir. Amaç, araştırılması amaçlanan korku sinemasının tüm belirli ses

bileşenlerini ve gruplarını mümkün olduğunca devam ettiren ve kapsayan bir kodlama şeması yapmaktı.

Korku ses tasarımının unsurları için kodlar geliştirdikten sonra, kategoriler dokuz şekilde belirlenmiştir: Ses Jump-Scare (SJS), Yüksek Tonlu Müzik (YTM), Düşük Tonlu Müzik (DTM), Sessizlik (SZ), Fısıltılar (F), Çığlık (Ç), İlahiler/Ninniler (İ/N), Kalp Atışları (KA), ve Diğer Ses Efektleri (DSE). İlk kategori olan Ses Jump-Scare, bir tür sessizlikten sonra ortaya çıkan ve nispeten yüksek olan ani seslerin tümünü içerir. İkinci kategori olan Yüksek Tonlu Müzik, yüksek perdeli müzikal sesleri temsil eder, Glissandos, Tremolos veya ton kümeleri şeklinde olabilir. Bu kategori uyumsuz müzik de içerebilir. Burada önemli olan, kullanılan enstrümanların yüksek perdesidir. Öte yandan, üçüncü kategori Düşük Tonlu Müzik olarak kodlanmıştır ve tüm müzikal sesleri düşük perde ile tutar, ayrıca Glissandos, Tremolos veya ton kümeleri şeklinde de olabilirler. Bu kategorideki enstrümanlar bas, davul veya diğer düşük perdeli enstrümanlar olabilir. Dördüncü kategori Sessizlik'tir. Bu, önceki bölümde belirtildiği gibi korku filmlerinin tüm sessiz anlarını içerir, filmlerdeki sessizlik hiç ses olmadığı anlamına gelmez, aksine filmin sessiz görünmesini sağlayan sessiz ses efektleri, bu anlar genellikle bir jumpscare'den önce gelir. Beşinci kategori Fısıltılar'dır ve insanlardan ya da insan dışı yaratıklardan fısıldanan tüm kelimeleri yeniden gruplandırır. Ayrıca altıncı kategori Çığlık'tır ve filmde yer alan her türlü çığlığı içerir. Bundan başka, yedinci kategori İlahiler/Ninniler olarak kodlanmıştır ve korolardan veya çocuklardan farklı şarkı türlerini içerir, ninniler veya müzik kutusu seslerini de içerebilir. Sekizinci kategoriye gelince, Kalp Atışları'dır ve kalp atışlarının tüm ses efektlerini temsil eder, gerçekçi gelebilir veya enstrümanlarla oluşturulabilir. Son grup, önceki kategorilere uymayan her türlü korkunç ses efektini içeren Diğer Ses Efektleri'dir. Bu kodlama, bir korku filminin ses tasarımını tamamlayan farklı ses türlerini tanımlamayı ve analiz etmeyi kolaylaştıracaktır.

Tüm kategoriler belirlendikten sonra, seçilen filmler net ve ayrıntılı bir dinleme elde etmek için Audio Technica ATM-M50x kulaklıklar kullanılarak birçok kez izlendi. Bundan sonra, seçilen korku filmlerinde farklı ses öğelerinin istihdamını, her filmin her bir genel yayın süresinin yüzdesi olarak karşılaştırmak için miktar ve yetenek sağlayacak şekilde, her ses öğesi için bir yüzde hesaplanmıştır. Bu, her bir ses öğesinin genel psikolojik etkideki göreceli önemi üzerine nicel bir bakış açısının

anahtarı olmuştur. Yüzde aşağıdaki gibi hesaplandı: $(S / T) * 100 = \%$, (S: Filmin toplam yayın süresi boyunca belirli bir ses türünün oluşma sayısı, T: Filmin toplam yayın süresi).

2 Asya Sineması ve Korkunun Ses Üzerinden Kullanılması

Gerilim ve terör üretmedeki önemli rolü ve ayırt edici tekniği nedeniyle, Asya dehşeti bu araştırmada ele alınması gereken önemli bir konudur. Özel ortam unsurlarıyla tanınan Asya korku filmleri, izleyicilerle derinden iletişim kuran korkutucu bir atmosfer yaratmak için sesin kullanımına büyük ölçüde bağlıdır. Asya korku türü, gerilim yaratmak, heyecan geliştirmek ve klasik hayalet mırıldanmalarından sessizliğe ürpertici güvene kadar bir rahatsızlık aurası uyandırmak için sesi güçlü bir teknik olarak kullanır. Geleneksel enstrümanlar veya ses becerileri gibi kültürel bileşenlerin eklenmesi, Asya korkularının zengin ses goblenine katkıda bulunarak, saran ve perili kalitesini güçlendirir. Asya korku ses tasarımının ses içeriğini ve yönlerini analiz etmek, türün çeşitli yaklaşımlarına yardımcı olabilir, korku filmi ses manzaraları hakkındaki bilgileri artırabilir ve sinematik korku deneyimlerinin genel ilerlemesine faydalı olabilir.

Japon ve Korece filmleri, Asya dehşetini temsil etmek için seçildi, çünkü Asya'nın sinemadaki en tanınmış ve güçlü korku türlerinden ikisini temsil ediyorlar. Birkaç benzerlikleri vardır, ancak onları ayrı ayrı tanımlayan ek ayırt edici özelliklere sahiptirler. Batı korku filmlerinin aksine, Asya korku filmleri nadiren uzaylıların, vampirlerin, kurt adamların ve diğer yaratıkların ve korkunç görsellerini içerir. Kadınların hayaletleri, Asya korku filmlerinde oldukça yaygın bir terör motifidir. Genellikle korkunç bir geçmiş yaşamdan geçtiler ve yoğun bir öfkeyle doludurlar. Kahramanların onları bekleyen çok fazla intikamı var. Asya korku filmleri tipik olarak, batılı meslektaşlarının şiddetli ve kanlı görüntülerinin aksine, karanlık, korku uyandıran ortamlara sahiptir, (Yu, 2022).

Genellikle J-Horror olarak adlandırılan Japon korku filmleri, dünya çapındaki izleyicileri belirgin bir şekilde büyüledi. Başarılarının ana nedenlerinden biri, mistik yönleri zihinsel korku ile birleştiren kendine özgü anlatım tarzlarıdır. "Ringu" (1998) ve "Ju-On: The Grudge" (2002) gibi J-horror filmleri, rahatsız edici ambiyansı ve tanımlanabilir diğer dünyasal varlıklarıyla tanınan türün ünlü örnekleri haline geldi, (Desser, 2006). Benzer şekilde, yaygın olarak K-horror olarak bilinen Kore korku

sineması, önemli bir küresel etkiye sahip olmuştur. K-horror filmleri, yaratıcı hikayeleri ve duygusal teröre odaklanmalarıyla ünlüdür. "A Tale of Two Sisters" (2003) ve "Train to Busan" (2016) gibi filmler, Koreli film yapımcıları tarafından kullanılan farklı hikaye anlatımı ve sanatsal yaklaşımları gösteren önemli eleştirel ve ticari övgüler aldı, (Paquet, 2007).

Sesin etkili kullanımı, hem Japon hem de Kore korku filmlerinin başarısını belirlemede çok önemli bir husustur. Sesin tasarımı, gerilim oluşturmak, gerginliği artırmak ve izleyicilere genel ortam çekiciliğini geliştirmek için kritik öneme sahiptir. Japon korku filmlerinde kasvetli, minimalist ses manzaralarının ve rahatsız edici melodilerin kullanılması, rahatsız edici bir atmosferin yaratılmasına katkıda bulunur. Buna benzer şekilde, Kore korku filmlerinde komployu geliştirmek için çeşitli ses teknikleri kullanılır. Gergin anların etkisi, tüm filmin psikolojik etkisini artıran uyumsuz müzikal ipuçlarının, ani sessizliklerin ve atmosferik ses manzaralarının kullanılmasıyla güçlendirilir. Kore korku filmleri, sükuneti kargaşayla yan yana getirmek için sıklıkla müziği kullanır ve izleyiciler üzerindeki psikolojik etkilerini artırır, (Wada-Marciano, 2005).

Buna göre, J-korku klasiği "Ringu" (1998) ve K-horror "The Wailing" (2016) filmlerinde sesin içerik analizi aşağıdaki şekilde yapılacaktır.

a "Ringu" (1998) film hakkında kısa bilgi

Hideo Nakata'nın yönettiği ve Kiyoshi Kuramoto'nun ses tasarımına sahip Japon korku klasiği "Ringu" (1998), paranormal ve korku dünyalarını araştırıyor. Hikaye, kötü niyetli bir ruhla bağlantılı olduğu söylenen ürkütücü, perili bir VHS'ye odaklanıyor. Nakata, ürkütücü bir atmosfer yaratmak ve kahramanların artan kaygısını ikna edici bir şekilde tasvir etmek için çeşitli sinematik yöntemleri ustalıkla kullanır.

Şekil 4 Ringu (1998) Film Kapağı.

b “Ringu” (1998) filminde ses analizi

Bölümün bu alanında, filmin ses tasarımını oluşturan farklı ses türlerinin bir analizi yapılacaktır.

Çizelge 2 Kodlama Tablosu (Ringu)

Film	Yayın Süresi (dk)	Ses Kodu	Filmde Ses Öğeleri Varlığının Yüzdesi %
“Ringu” (1998)	96	DTM	12,50
		F	--
		İ/N	--
		KA	--
		Ç	--
		DSE	17,50
		SZ	--
		YTM	10
SJS	13,50		

Yukarıdaki tablo, "Ringu" (1998) filmi için ses içerik analizini özetlemektedir. Tablo, filmdeki farklı ses öğelerinin türlerini ve yüzdelerini içermekte olup, filmin

96 dakika süresine dayalıdır. Tabloya göre, düşük tonlu müziğin (DTM) %12,50'si, diğer ses efektlerinin (DSE) %17,50'si, yüksek tonlu müziğin (YTM) %10'u ve ses sürprizlerinin (SJS) %13,50'si filmin ses içeriğini oluşturur. Ses tasarımında kullanılmayan veya nadiren bulunan ses öğeleri, fısıltılar (F), ilahiler/ninniler (İ/N), kalp atışları (KA), çığlık (Ç), sessizlik (SZ) gibi unsurları içerir. Bu tablonun daha detaylı bir versiyonu tezin ek bölümünde bulunabilir.

"Ringu" (1998) filminin ses analizi, korku ile ilgili ses unsurlarının ilginç bir şekilde kullanıldığını ortaya koymaktadır. Tablonun gösterdiği gibi, bu seslerin en az %10'u filmin ses tasarımını oluşturmak için uygulanır. Bu filmin ses tasarımı, yüksek frekanslı müzikten (%10) daha fazla düşük perdeli (%12,5) uyumsuz müzik içermektedir. Ses analizine dayanarak, düşük perdeli müziğin filmin en başında kullanıldığı, hikayeye birinden diğerine frekansta daha düşük bir frekansa düşen müzik notalarıyla başlamanın, kötü bir şeyin olmak üzere olduğu hissine vurgu yaptığı gösterilmiştir.

Düşük ve yüksek frekanslara ek olarak, "Ringu" nun (1998) müzikal partisyonu düzenli olarak tremolos, crescendos ve decrescendos aracılığıyla uyumsuz tonlar kullanır. Bu filmlerde en çok kullanılan enstrümanlarla ilgili olarak, yaylılar, piyano ve perküsyon bulunur. Perküsyon çoğunlukla Asakawa'nın ölüm zamanının yaklaştığı sahnelerde geri sayım hissi yaratmak için kullanılır ve bu geri sayım efekti gergin bir atmosferle birlikte gelir. Piyano, ürkütücü sahneleri sessiz olanlarla dengelemek için kullanılır, Asakawa ve eski kocası kişisel yaşamları hakkında konuşurken üzgün bir ortam yaratmak için çoğunlukla yavaş bir müzik çalar. Bu, film atmosferleri çok hızlı bir şekilde değiştirdiği için uyumsuz müziğin daha sert olmasını sağlar. Film müziğinin bu kullanılan özellikleri, sıra dışı kombinasyonlar ve bitmemiş melodik çizgiler kullanarak genel endişe ve duygusal kargaşa atmosferine katkıda bulunur.

Yüksek sesle jumpscare'i, filmin ses tasarımının % 13,5'ini, çoğunlukla telefon zil sesleri olarak yapan önemli bir şekilde de kullanılır. Bu telefon zil sesleri hikaye için çok önemlidir, çünkü karakterler bir telefon görüşmesi yoluyla ölmek için bir haftaları olduğunu öğrenirler, bu da zil sesinin sesini çok etkili kılar, kısa bir sessizlikten veya huzurlu bir atmosferden sonra, nispeten yüksek bir ses seviyesi ve yüksek perde ile ortaya çıktığında, jumpscare denilen şeyi yaratır. Tüm film boyunca, çalan telefonun sesi, filmlerin psikolojik etkisi söz konusu olduğunda son

derece önemlidir. Perili görüntülerle bağlantılı yaklaşan felaketi temsil ettiği için, korkunun ana tetikleyicisini temsil ediyor. Şiddetli ve acil zil sesi, gerilimi artıran ve terör atmosferini teşvik eden filmin ses tasarımının düzeniyle vurgulanıyor.

Bu filmin bir diğer önemli ses bileşeni okyanusun sesidir, bu ses teknik olarak olduğu kadar etkili olduğu için DSE kategorisi ile kategorize edilmiştir. Bu ses filmler boyunca sık sık görülür ve frekanslarda çok düşüktür, infrasound içerebilir. Ayrıca sessiz senaryolara veya barışçıl durumlara karşı da kullanılır. Film, sessiz durgunluğu okyanusun sesinin güçlü yüksekliğiyle karşılaştırarak her ikisinin de etkisini artırıyor. Korkutucu sahneler, okyanusun her çarptığında yüksek sesle varlığının önemini vurgulayan farkla daha da artmaktadır. Film boyunca meydana geldiğinde okyanusun ses etkisini analiz ederken, yalnızca düşük ve orta frekansları korumak için düşük geçirgen bir filtre ile filtrelendiği gösterilmiştir. Daha etkili hale getirmek için ses efektine infrasound'un da eklenmesi de mümkündür, çünkü düşük frekanslar genellikle insan vücudunda titreşim olarak hissedilir, derin ve rahatsız edici bir his üretme eğilimindedirler. Okyanusun ses efektinin kullanıldığı sahneleri yakından dinlerken, suyun arka plan seslerinin muazzamlık izlenimini ve video kasetin laneti olan tehditkar bir gücün varlığını tetiklediği açıkça ortaya çıkıyor. Bu ses efektleri ve saat tıkırtısı, bir çocuğun yankılanan kahkahası ve çığlık atan metal gibi daha fazlası film boyunca % 17,70 oranında kullanıldı, yani filmin ses bileşenleri olarak çok güçlüler.

Sessizliğin stratejik kullanımı da bir dizi önemli anda algılanır. Sessizlik bilerek veya basitçe müzik eksikliği olarak kullanılır, jumpscare'den önce de kullanılır. Bu sekansların etkisi, sesler arasında bir karşıtlık ve sakinlik yaratmak için stresli veya korkutucu dönemlerde müziği kasıtlı olarak durdurarak artırılır. Bu yöntemle, küçük seslere konsantre olmamızı, gerilimi yoğunlaştırmamızı ve korkutucu yönlerin psikolojik etkisini arttırmamızı sağlar.

c “The Wailing” (2016) film hakkında kısa bilgi

Güney Koreli korku filmi "The Wailing", Na Hong-jin tarafından yönetildi. Jong-goo adlı bir polis müfettişi, küçük bir kasabada insanları delirten ve şiddete sürükleyen gizemli bir hastalığı araştırıyor. Kendi kızını kurban olduktan sonra yardım için manevi bir şifacıya döner ve paranormal olaylar, lanetler ve şeytanlar tarafından ele geçirilen bir ağ keşfeder.

Film, ürkütücü ortamı ve güçlü karakterleriyle inanç ve korku konularını ele alıyor. Özellikle, filmin ürkütücü ve nahoş atmosferi, Kang Hye-jung'un ses tasarımıyla zenginleştirilmiştir.

Şekil 5 The Wailing (2016) Film Kapağı.

d “The Wailing” (2016) filminde ses analizi

Bölümün bu alanında, filmin ses tasarımını oluşturan farklı ses türlerinin bir analizi yapılacaktır.

Çizelge 3 The Wailing (2016) Kodlama Tablosu.

Film	Yayın Süresi (dk)	Ses Kodu	Filmde Ses Öğeleri Varlığının Yüzdesi %
“The Wailing” (2016)	156	DTM	6
		F	3,20
		İ/N	--
		KA	--
		Ç	12
		DSE	8,97
		SZ	--
		YTM	9,61
SJS	7,05		

Yukarıdaki tablo, "The Wailing" (2016) filmi için ses içeriği analizinin özetini sunmaktadır. Tablo, filmin 96 dakika uzunluğunda olduğunu ve ses öğelerinin dağılımının DTM'nin %6, DSE'nin %8,97, YTM'nin %9,61, SJS'nin %7,05, F'nin %3,20 ve Ç'nin %12 olduğunu göstermektedir. I/N, KA, SZ gibi ses öğeleri, ses tasarımında kullanılmamış veya nadiren kullanılmıştır. Bu tablonun ayrıntılı bir versiyonu tezin ek bölümünde bulunmaktadır.

"The wailing" (2016) filminin ses tasarımı, korku yönü söz konusu olduğunda da ilginçtir. Filmin müziği çok ilginç ve farklı unsurlar bakımından zengindir, çok düşük perdeli müzik film boyunca% 6'lık bir varlığa sahiptir, bu arada yüksek perdeli müzik filmin% 9,61'inde mevcuttur. Düşük perdeli müzik çoğunlukla gerilimin hakim olduğu sahnelerde, örneğin memurun ölü insanlara neler olduğunu araştırırken tehlikeye yaklaştığı sahnelerde kullanılır. Film boyunca, düşük perdeli müzik her zaman arka planda perküsyona sahiptir ve Tremolos keman veya piyanoda çalınır. Yüksek perdeli müzik söz konusu olduğunda, çoğunlukla birinin tehlikede olduğu veya tehlikeden kaçtığı sahnelerde kullanılır, örneğin memurun kızı lanetten etkilendiğinde, arka planda tellerde çalınan yüksek notaların kreşendolarını ve azalmalarını duyarız.

Bu filmdeki müziğin bir diğer önemli yönü, Kore Şamanistik ritüelleri müziğinin kullanılmasıdır. Bu tür müzikler, memurun umutsuzca kızını rahatsız eden kötü ruhlardan kurtarmaya çalıştığı filmin en yoğun sahnelerinde çalınır. Ritim ve ses seviyesindeki değişimler, bu sahne boyunca bir kaos hissi yaratır ve çocuğun çılgınlıklarıyla daha fazla uyumsuzluk ekler.

Bu filmdeki ses tasarımının bir diğer önemli yönü de çılgılık unsurudur. Çılgılık efektleri, filmin çalışma süresinin yaklaşık% 12'sinde, çoğunlukla memur korktuğunda veya kızı ritüeller sırasında acı içinde çılgılık attığında bulunur. Kore Şamanistik ritüelleri müziğinin artan ritmiyle, kızın çılgınlıkları durması için yalvarırken daha da yükseliyor ve filmde rahatsız edici bir atmosfere yol açıyor. Çılgılık seslerinin aksine, filmin ses manzarası, şeytanın ritüelleri boyunca fısıldaması veya memurun kızına kelimeler fısıldadığı bitiş sahnesi gibi fısıltı sahnelerini de içerir. Genellikle rüzgar veya açık hava yağmuru gibi atmosferik sesler eşlik eder, bu da bizi sadece söylenenlere odaklar. Fısıltı sesleri, korkunç hikaye kıvrımlarını tanıtmanın yanı sıra jumpscare'ini tanıtmada da önemli bir role sahiptir.

Yukarıdaki tabloda belirtildiği gibi, "The Wailing" (2016), çoğunlukla yoğun yağmurlu abartılı gök gürültüsü gürültüsü şeklinde, ses atlama korkularının yaklaşık% 7,05'ini içerir. Bu sesler stresli veya iklimsel sahnelerde sıklıkla kullanılır, örneğin memurların şeytanın evinden dönerken olduğu sahnede, gök gürültüsü ve yağmur sesi tehlikeli durumlara yaklaşmak için bir alarm görevi görür.

Yukarıda belirtilen ses unsurlarına ek olarak, film, gıcırdayan kapılar veya ahşabın üzerinde gıcırdayan ayak sesleri gibi diğer korku ses efektlerinin yanı sıra şeytanın ve lanetli insanların iniltilerini de kullanıyor. Film kırsal kesimde geçtiği için, rüzgar ve ağaç yapraklarının hareket etmesi gibi çevredekilere eklenen bu seslerin sesleri, oradaki kırılmalı ve risklilik hissine büyük ölçüde katkıda bulunuyor. Bu ses efektleri çoğunlukla düşük frekanslar bakımından zengindir ve film boyunca% 8,97 oranında gerçekleşir.

Dahası, daha az sahnede kullanılmasına ve yüzde olarak sayılmamasına rağmen, sessizlik ses manzarasının önemli bir bölümünü oynar, çünkü filmde gerginliği artıran ve tahminler oluşturan birkaç tam sakinlik anı vardır. Örneğin, polis kızı hastaneye götürdüğü sahnede, çok az arka plan sesiyle sessizlik meydana gelir ve memurun araba kullanırken kaybolmuş ve vücudundan çıkmış gibi görünmesini sağlar.

3 Hollywood'da Sineması ve Korkunun Ses Üzerinden Kullanılması

Amerikan korku filmi o zamandan beri büyüleyici bir büyüme geçirdi. Universal Pictures'ın "Frankenstein" (1931) ve "Dracula" (1931) gibi ünlü canavarca filmleri, türün 1930'larda ve 1940'larda popülerlik kazanmasını sağladı. Bu filmler, Hollywood film yapımında giderek daha yaygın bir tür haline gelen korkunun katalizörü olarak hizmet etti. Hollywood korku hakkında konuşurken, tüm zamanların klasiği olarak küresel olarak kabul edilen filmleri ihmal edemeyiz. "Psycho" (1960), "The Exorcist" (1973) ve "Halloween" (1978) gibi filmler korku filmi yapımı üzerinde önemli etkiler bıraktı, (Carroll, 1990).

Hollywood korkularının tüm dünyada oldukça popüler olması, birçok unsurla bağlantılıdır. Hollywood'daki korku sineması, güçlü duygular ortaya çıkarmak ve izleyicilere heyecan verici ve gerilimli bir deneyim sunmak için önemli bir yeteneğe sahiptir. Hollywood Korku filmleri, izleyicilerin en temel endişeleri ve fobileriyle ilgili olabilir ve onlara en kötü kabuslarıyla yüzleşmek için güvenli bir alan sağlar.

Bu tür aynı zamanda insanların günlük sıkıntılarını geçici olarak unutmalarına ve paranormal yönler ve korkutucu hikayelerle dolu sahte bir dünyada kimliklerini kaybetmelerine izin veren bir tür kaçış sağlar, (King, 2002).

a “A Quiet Place” (2018) hakkında kısa bilgi

John Krasinski, Amerikan korku filmi olan 'A Quiet Place' (2018) filminin yönetmeni ve senarist ortağıdır. Film, Dünya'nın keskin bir işitme duyusuna sahip kör uzaylılar tarafından ele geçirildiği kıyamet sonrası bir ortamda geçiyor. Abbott'ların ailesi, hayatta kalanlar olarak, bu uzaylıların avlarını sesle takip etme biçimleri nedeniyle sessizce yaşamak zorunda kalıyorlar. "A Quiet Place", ses tasarımının hikayeye çok önemli bir şekilde taşıdığı filmlerden biri, çünkü kahramanların nasıl ölebileceğiyle doğrudan ilgili.

Filmin psikolojik durumunu iyileştirmek ve karakterlerin yaşadığı sessiz evrenin korkusunu arttırmak için Erik Aadahl ve filmin ses tasarımcısı Ethan Van der Ryn, karmaşık bir ses tasarımı üretmek için birlikte çalıştı.

Şekil 6 A Quiet Place (2018) Film Kapağı:

b “A Quiet Place” (2018) filminde ses analizi

Bölümün bu alanında, filmin ses tasarımını oluşturan farklı ses türlerinin bir analizi yapılacaktır.

Çizelge 4 Kodlama Tablosu (A Quiet Place)

Film	Film Yayın Süresi (dk)	Ses Kodu	Filmde Ses Öğeleri Varlığının Yüzdesi %
"A Quiet Place" (2018)	91	DTM	23,07
		F	3,20
		I/N	--
		KA	5
		Ç	5,40
		DSE	26
		SZ	45,06
		YTM	13,18
SJS	12,08		

Yukarıdaki tablo, 2018 yapımı "Sessiz Bir Yer" filmi için ses içeriği analizinin özetini sunar. Bu tablo, film süresi 96 dakika olan bu çalışma için ses öğelerinin dağılımını gösterir. Dağılım şu şekildedir: DTM (%23,07), DSE (%26), KA (%5), YTM (%13,18), SJS (%12,08), F (%3,20), SZ (%45,06), ve Ç (%5,40). I/N gibi ses öğeleri ses tasarımında kullanılmamış veya oldukça az kullanılmıştır. Daha ayrıntılı bir tablo tezin ek bölümünde bulunmaktadır.

"A Quiet Place" (2018) filminin ses analizi, ses manzarasının sessizliğine rağmen, hikaye ve korku filminin psikolojik etkisi için önemli olan birçok farklı ses unsurunu içerdiğini ortaya koymaktadır. Filmin ses tasarımı, düşük perdeli ve tiz müzikten, çığlıklar, kalp atışları gibi ses efektlerinden ve uzaylı yaratıkların hırıltısı gibi diğerlerinden oluşuyor.

İlk olarak, bu filmin ses tasarımının en önemli kısmı filmsel sessizliktir, yukarıdaki tabloda belirtildiği gibi, genel ses tasarımının% 45,06'sını oluşturur. Bu filmde sessizliğin kullanılması akıllıca yapılmış, sessizliği Abbott'un ailesi kadar önemli bir karakter haline getirmiştir. Sessiz sahneler ile diğer sesli sahneler arasındaki büyük kontrast, sessizliğin yüksek sesle görünmesini sağlar ve sesli sahneler patlar, bu da filmde bir şey duyulduğunda belirli bir huzursuzluğa yol açar. Sessizliğin hakim olduğu sahnelerin çoğu, sessiz ayak sesleri ve çevresel sesler arka planda, bu arada bazı sahneler, ailenin Regan adlı sağır kızının duyduklarını

duymamızı sağlamanın bir yolu olarak tam bir sessizliğe sahip, arka planda sadece çok düşük frekanslar atmosferik sesleri çok boğuk hale getiriyor.

Yukarıda bahsedilen sahneler, insan kulakları tarafından algılanamayacak kadar düşük oldukları için infrasound içerebilir, ancak hissedilebilir, bu da gerilimi artırır, çünkü kız tehlikedeyseniz uzaylı yaratıkları duyamaz. Bu uzaylı yaratıkların sese karşı aşırı duyarlı olduklarını ve Regan'ın duyma yeteneğinin olmadığını bilerek, sessizlik ses tasarımında tehlikeye maruz kalma derecesini ortaya koyan bir kontrast oluşturmak için kullanılır.

Üstelik sesin Regan'ın bakış açısına geçtiği bu sahnelerde, tüm sesler filmde çıkarılarak filmin evrenini aynen onun gibi deneyimlememizi sağlıyor. Geriye kalan tek şey sessiz bir uğultu. Bu strateji başarılı bir şekilde empati ortaya çıkarır ve uzaylının yaklaşan vahşeti karşısında kırılmasını vurgular. Benzer şekilde, sessizliğin akıllıca kullanıldığı diğer önemli sahne, Regan'ın babasının onun için yaptığı gelişmiş işitsel donanıma kaydığında işe yarayıp yaramadığını kontrol etmek için parmaklarını birbirine tıklamaya çalıştığı zamandır, ancak duyduğu tek şey hiçbir şey değildir. Sahnenin tüm sesi kaybolurken bir çırpıda farklı sesin ortaya çıkmasını bekleriz, ancak asla gerçekleşmez. Sinir ağlarımızın inşa edilme şekli nedeniyle, bu işitsel sinyali tahmin ediyoruz ve orada olmadığında, tıpkı Regan'ın yaptığı gibi, inanılmaz derecede tenha ve kırılmalı hissediyoruz.

Öte yandan, çığlık sesleri, kalp atışı ses efektleri, fısıltı ve hatta diyalogların kullanıldığı birkaç sahne. Film, bu seslerin her birinin% 10'undan azını içerir. Diyalog içeren en önemli sahne, baba ve oğlunun şelalenin yanında balık tutmaya gittikleri sahnedir. Filmin genel sessiz atmosferi ve ses ile tehlike arasındaki ilişki nedeniyle, ailenin babası şelalenin yanında ilk kez çığlık attığında bu sahne daha da korkutucu hale geliyor ve onlar için korkuyoruz. Daha sonra, ses şelalenin diğer tarafının perspektifine geçtiğinde çığlıkların şelalenin yüksek su gürültüsü ile boğulduğu açıklanmaktadır. Buna ek olarak, kalp atışı ses efektleri benzersiz bir şekilde kullanılır, ne zaman ortaya çıkarlarsa, boğulurlar ve düşük frekanslar bakımından zengindirler, bu da onları sahnenin karakteri için ses çıkarabilecekleri gibi, tam sessizliğin kendi vücut seslerimizi duymamızı sağladığını bilerek bizim için ses çıkarır.

Jumpscare efektleri de "A Quiet Place" deki ses tasarımının bir parçasıdır ve yaklaşık% 12'lik bir varlığa sahiptir. Ses Jumpscare kullanıldığı sahnelerden biri,

çocukların sessizce Monopoly oynadıkları ve aniden gaz lambasının arabada ateş yakarak yere düştüğü zamandır. Lambanın paramparça edici camı ve ateş şimşekleri, sahneye hakim olan sessizliğin ardından çok yüksek görünüyor ve uzaylıların muhtemelen onlara saldırmasından korkuyoruz. Film, jumpscare'in zaman içinde yıpranmış bir klişeden, hikayeye iyi uyan gerçekten yenilikçi bir taktiğe dönüştürmeyi başardı.

Filmin müziği söz konusu olduğunda, hem yüksek perdeli müziğin hem de düşük perdeli müziğin bir dengesidir. Ayrıca gerilimli sahnelerde uyumsuz müzik ile hüznü sahnelerde yavaş yavaş sakinleşme arasında dengelenir. Analize dayanarak, müzik ses tasarımının yaklaşık% 30'unda bulunur. Filmin müziği, ayırt edici ve hareketli tonlar üretmek için bir dizi enstrümantasyondan yararlanır. Müzik boyunca yoğun olarak yer alan, standart ve yaratıcı yöntemler kullanılarak icra edilen viyolonsel en dikkat çekici bileşendir. Müzik, viyolonsel zengin, rezonansa giren notalarıyla kasvet, kırılma ve psikolojik derinlik hissi kazanır. Piyano, perküsyon ve yaylılar gibi diğer müzik aletleri de belirli gergin veya duygusal durumları güçlendirmeye yardımcı olmak için seçici olarak kullanılır. Müzikli sahnelerin çoğunda, ayak sesleri veya ağır nefes alma gibi diegetik sesler hala duyulabilir, bu da müzik notalarından gelen gerginliği hissetmemizi sağlar ve hala filmin sessizliğini yaşar.

4 Türkiye’de Korku Sineması ve Korkunun Ses Üzerinden Kullanılması

Bir film türü olarak korku, 2000’li yılların ortalarına kadar Türkiye’deki köklerini söküp atamadı. Bundan önce, 1970’lerde Türk korku filmleri batı korku sinemasının kopyaları olarak kabul edildi. Türkiye’nin izlenmeye hazır ilk korku filminin 1953 yılında Drakula İstanbul’da olduğu kabul edildi. Spekülasyonlara rağmen, bu film Hollywood’un Drakula’sının gayri resmi bir yeniden yapımı değil, Bram Stoker’ın Drakula’nın (1897) daha sonra Kazıklı Voyvoda, 1928 adlı romanından Türkleştirilmiş bir uyarlamaydı. Drakula İstanbul’da on yedi yıl sonra, "Ölümler Konuşmaz Ki" (1970), bazı İslami referansları kullanan ilk Türk korku filmi olarak kabul edildi, (Arapkirli, 2017).

Son yıllarda, Türk korku filmi endüstrisi, Türkiye’den ve ülke dışından izleyicileri çeken önemli miktarda popülerlikten yararlandı. Önemli dönüm noktaları ve etkili yönetmenlerle, tür zaman içinde önemli ölçüde değişti. Bu başarı, özellikle

filmlerde yer alan ayırt edici kültürel özellikler, güçlü anlatım yöntemleri ve sinema sektörünün zaman içindeki büyümesi gibi birçok şeyle ilişkili olabilir. Buna ek olarak, Türk korkutucu filmleri, korkunç bir ortam yaratmak ve izleyicinin algısını geliştirmek için sesten önemli ölçüde yararlanmıştır. Mehmet Muhtar'ın "Drakula İstanbul'da" (1953) filminden sonra, Türk korku filmi endüstrisi, "Semum" (2008) ve "Dabbe" (2006) gibi gişe rekorları kıran filmlerin Türkiye'de yeni bir korku filmi dalgasının kıvılcımlanmasına yardımcı olduğu 2000'li yıllara kadar gerçekten başlamadı. Daha sonra Türk korku türü yurt dışında daha çok tanınır hale geldi. Önemli örnekler "Baskın" (2015) ve "Siccin" serileridir (2014-2021), olumlu eleştiriler aldı ve Türk dehşetinin dünya çapındaki popülaritesini artırdı, (Gülşen, 2018).

a "Baskın" (2015) hakkında kısa bilgi

Hikaye, ihmal edilmiş eski bir Osmanlı karakoluna giderek bir gece devriyesi sırasında yardım talebine cevap veren beş subay hakkındadır ve "Baskın" (2015) başlarına gelenlerle ilgili hikayeyi anlatır. Can Evrenol'un aynı adlı başarılı kısa filminden uyarlanan film, Toronto Film Festivali'nde "Midnight Madness" seçkisi kapsamında uluslararası prömiyerini yaptı.

Filmin popülaritesi büyük ölçüde orijinal hikayesi, ürkütücü sinematografisi ve filmin ses tasarımcısı Can Başakçının olağanüstü çalışmalarından kaynaklanıyordu.

Şekil 7 Baskın (2015) Film Kapağı.

b “Baskın” (2015) filminde ses analizi

Bölümün bu alanında, filmin ses tasarımını oluşturan farklı ses türlerinin bir analizi yapılacaktır.

Çizelge 5 Kodlama Tablosu (Baskın)

Film	Film Yayın Süresi (dk)	Ses Kodu	Filmde Ses Öğeleri Varlığının Yüzdesi %
“Baskın” (2015)	97	DTM	9,27
		F	3
		İ/N	4,12
		KA	--
		Ç	8,25
		DSE	9,27
		SZ	5,15
		YTM	3,09
		SJS	5,15

Yukarıdaki tablo, 2015 yapımı "Baskın" filmi için ses içeriği analizinin özetini sunmaktadır. Tablo, film süresi olan 96 dakikaya dayanmaktadır ve şu ses öğelerinin dağılımlarını içermektedir: DTM %9.27, İ/N %4.12, DSE %9.27, KA %5, YTM %3.09, SJS %5.15, F %3, SZ %5.15, ve Ç %8.25. KA gibi bazı ses öğeleri nadiren veya hiç kullanılmaz. Bu tablonun daha ayrıntılı bir versiyonu tezin ek bölümünde bulunmaktadır.

"Baskın" (2015) filminin ses analiziyle ilgili olarak, filmin yavaş bir elektronik müzikle başladığı, ancak filmin ilerleyen kısımlarında ortaya çıkacak tehdidi zaten ortaya koyan bazı arka plan atonal melodilerini içerdiği açıktır. Hem yüksek perdeli hem de düşük perdeli melodiler filmin skorunda yaklaşık %11 oranında mevcut. Atmosferik desenler, uyumsuz sesler ve ürkütücü melodiler gibi çeşitli bileşenlerin korkutucu bir karışımı, filmin müziğini bir bütün olarak oluşturur. Garip bir ses ortamı oluşturmak için uyarlanmış sesleri, akustik ve dijital enstrümanları ve korkutucu iniltileri harmanlar. Ayrıca, filmin müziği, en dikkat çekici yönlerinden birini oluşturan önemli miktarda derin, patlayan bas perdeleri kullanıyor. Yukarıda

bahsedilen düşük frekanslı titreşimler film boyunca yankılanarak korku ve yakın felaket atmosferini yükseltir. Sağlam bir temel olarak, alt kayıt bileşenleri, tüm film boyunca dikkatimizi koruyan sürekli bir etki yaratır.

Farklı müziğe ek olarak, "Baskın" ın ses tasarımı, tüm ses tasarımının yaklaşık% 4,12'sini oluşturan ilahiler gibi çeşitli farklı ses öğelerini içerir. İlahilerin de yer aldığı ilginç sahnelerden biri de Baba'nın Yavuz'un kulağına bir ritüel zikretmesidir. Baba'nın derin sesi, sahnenin ambiyansında sinir bozucu bir yankı uyandırıyor. İlahiler dahil etmek, mistik ve anlaşılmaz olanla ilişkili bir duyguya katkıda bulunur. Filme, tasvir edilen durumların insanlar tarafından tam olarak anlaşılabilen güçlerle bağlantılı olduğu gerçeğini gösteren, dünya dışı bir his veriyorlar. Şarkının tekrarlayan cümleleri ve tekrarlayan ritimleri de kafa karıştırıcı bir etkiye sahiptir ve dinleyiciyi "Baskın" ın korkutucu ve kabus gibi dünyasına daha derinden çeker.

Diğer ses efektleri de "Baskın" filminin ses tasarımının bir parçasıdır, örneğin gıcırdayan kapılar, saat tıkırtıları, ağır nefes alma, çiğ etin kesilmesinin abartılı sesi ve insan dışı yaratıkların abartılı hırıltıları gibi. Bu ses efektleri, filmin genel sesinden yaklaşık% 10'luk bir kısmı oluşturacak şekilde hesaplandı. Eski kapılar, paslanmış metal eşyalar veya rahatsız edici elektronikler, filmde farklı gıcırta ve uzak uğultu sesleri çıkarır. Bu çatlama sesleri bir dereceye kadar endişe verici rasyonellik katar ve gergin bir atmosfer sağlar. Örneğin, filmin açılış sahnesinde, küçük çocuk oturma odasında yalnızken, duyulabilecek tek şey televizyonun vızıltısı ve hareketleridir, bu da korkunç bir şeyin olabileceği ihtimalini gündeme getirir.

Uzak ses efektlerine ek olarak, "Baskın" ın keskin ve sade bir şekilde gösterilen sekanslar içerdiğini bilerek, bu şiddetli ve kanlı sahnelere atanan ses efektleri içgüdüsel ve rahatsız edici olacak şekilde tasarlanmıştır. Kemik kırma veya kan sıçraması gibi ses efektleri, görsel korkunun içgüdüsel etkisini artırır. Örneğin, restoranın açılış sahnelerinden birinde, çiğ et kesme sesi abartılıyor, arka planda uzak ürkütücü müzik eşliğinde baskın ses haline geliyor. Bu bize takip edebilecek kanlı durumlar hakkında bir ipucu verir.

Film aynı zamanda çılgın atan ses efektlerini de içeriyor, ancak diğer seslerden daha az olmalarına rağmen, korkuya katılımları ihmal edilemez. Genel çılgınlık, tüm ses tasarımının yaklaşık% 8,25'i olarak hesaplandı. Filmin ilginç çılgın sahnelerinden biri de Seyfi'nin aynada yüzünü görüp çok yüksek sesle çılgın atmasıdır. Çılgınlığı ani

ve serttir ve yüzünün zarar görmediğini görmek gerginliği ve şaşkınlığı arttırır. Aynı zamanda Seyfi'nin tuhaf bir şeyle mücadele ettiğini bilmemizi sağlıyor, bu da bizi beklentiyle bir kenara koyuyor.

"Baskın"ın ses tasarımında çığlık seslerinin yanı sıra ses jumpscare efektleri de yer alıyor, %5,15'ini oluşturuyorlar. Genellikle sessiz veya sakin bir sahneden sonra meydana gelen bilinmeyen bir nesnenin veya başka bir şeyin yüksek sesle vurulmasıdır, buna bir örnek olarak polislerin Seyfi'nin gördüğü yarattığı aradığı ve aniden düşük frekanslarda zengin olan ve herkesi şok eden yüksek sesli bir gümbürtü meydana geldiği sahnedir. Bunun aksine, fısıltılar filmin ses tasarımında yaklaşık% 3 oranında bulunur. "Baskın" daki fısıltılar çoğunlukla duyulabilir ve anlaşılabilir, gizemli anlamları veya karışık dili açığa çıkarır. Fısıltı sesleri uğursuz ve korkutucudur, sekansların psikolojik etkisine yoğunluk katar. Bunun en güzel örneği, Baba'nın Yavuz'un kulağına fısıldadığı sahnedir.

C Anket ve Veri Toplama

Aşağıda, geliştirilen sorular, 10 katılımcı ve cevaplardan sağlanan verilerin tematik bir analizi ile ilgili detaylara yer verilmiştir.

1 Anket Soruları

Aşağıdaki sorular Sigmund Freud'un Tekinsiz gibi korkuyla uyumlu kavramlarına dayanmaktadır ve özellikle ses tasarımıyla ilişkilendirilecek şekilde hazırlanmıştır.

- Filmlerdeki hangi özel ses(ler)in sizin için korku veya huzursuzluk uyandırmada en önemli etkisi oldu?
- Ürkütücü derecede tanıdık ama rahatsız edici hissettiren herhangi bir ses anıyla karşılaştınız mı? Evet ise, bu sahneleri ve sesin bu rahatsız edici duyguya nasıl katkıda bulunduğunu açıklayın.
- Ses tasarımının jumpscare veya artmış kalp atış hızı gibi anında bir korku tepkisini tetiklediği sahneleri hatırlayabiliyor musunuz?
- Ses tasarımı, filmlerdeki korku sahneleriyle duygusal ilişkinizi nasıl artırdı?
- Filmlerde sembolik anlamlar taşıdığını düşündüğünüz yinelenen ses ipuçları var mıydı? Sizce bu sesler neyi temsil ediyor?

- Ses tasarımı, filmin atmosferine ve ortamına dalmanıza katkıda bulundu mu? Evet ise, nasıl?
- İlk korkularınıza veya endişelerinize dokunan herhangi bir ses fark ettiniz mi? Bu sesleri ve sizi nasıl etkilediklerini açıklayın.
- Bazı ses unsurlarının bilinçaltı korkularınız veya arzularınızla bağlantılı olduğunu hissettiniz mi? Deneyiminizi açıklayın
- Kişisel korkularınızın veya deneyimlerinizin korku filmlerinin ses tasarımına verdiğiniz tepkileri nasıl etkilediğini düşünüyorsunuz?
- Ses tasarımının etkili bir şekilde gerilim veya beklenti oluşturduğu sahneleri tanımlayabiliyor musunuz? Lütfen hangi seslerin bu etekte katkıda bulunduğunu belirtin.
- Filmleri izledikten sonra, duygusal bir salıverme veya katarsis duygusu hissettiniz mi? Eğer öyleyse, ses tasarımı bu deneyime nasıl katkıda bulundu?
- Ses tasarımının karakterlerin bakış açısından benzersiz perspektifi sunduğu herhangi bir sahne düşünebiliyor musunuz? Bu sahneler izlerken yaşadığınız deneyimi nasıl etkiledi?
- Bazı sesler korku sahnelerindeki korku faktörünü nasıl yoğunlaştırdı? Örnekler verin.
- Ses tasarımı, karakterlerin psikolojik durumları veya deneyimleriyle bağlantı kurmanıza yardımcı oldu mu? Evet ise, nasıl yapılacağını açıklayın.

2 Odak Grubu

Aşağıdaki tablo, yukarıda belirtilen soruları yanıtlayan 10 kişilik odak grubuyla ilgili ayrıntıları göstermektedir:

Çizelge 6 Odak Grubu

Ad	Cinsiyet	Yaş
Rania	K	21
Serkan	E	25
Ossama	E	26
Nasma	K	25
Cansu	K	23
Rümeysa	K	22
Khadija	K	26

Maha	K	24
Achraf	E	22
Ikram	K	26

D Veri Analizi ve Tartışma

10 katılımcıdan toplanan verilerin tematik bir analizi yapıldıktan sonra, korku filmlerinde ses tasarımının izleyiciler üzerindeki psikolojik etkisiyle ilgili birkaç ana tema ortaya çıkarıldı. Bu temalar arasında ses yoluyla Katarsis/rahatlama, ses yoluyla daldırma, ses yoluyla benzersiz bakış açıları, tanıdık ama rahatsız edici sesler ve bilinçaltı korkular veya arzularla bağlantı bulunur. Bu temalar toplu olarak, ses tasarımının duygusal katılım yaratmada, korkuyu yoğunlaştırmada ve seçilen filmlerdeki genel korku deneyimini geliştirmedeki önemli rolünü göstermektedir.

Korku filmlerinde sesin birçok kullanımından biri, izleyicinin Katarsis ve duygusal salıverme deneyimine yardımcı olmaktır. Korku filmleri, gerilim ve terörü ses yoluyla serbest bırakarak izleyicilere keyifli bir deneyim yaşıyor. Örneğin, "A Quiet Place" filminde, sessizlik ve minimal ses tasarımının kullanılması, gerginliğin nihayet yüksek bir gürültü veya jumpscareyle kırıldığında katartik bir salınımaya yol açan yüksek bir gerginlik hissi yaratır. Bir katılımcıdan yapılan bu alıntı, korku filmlerinde ses tasarımının duygusal etkisini vurguluyor: "Çok fazla gürültünün olduğu yoğun bir son saatten sonra, bir fırtınanın ardından olduğu gibi rahatsız edici bir duygudan kurtulduğumu hissettim." Başka bir katılımcı şöyle diyor: "Yoğun korku ve gerginlik anlarından sonra, ses tasarımının sakinleştirici ve rahatlatıcı seslerle, örneğin yumuşak müzik veya sessizlikle, geçişi, izleyici olarak bende bir kapanma ve rahatlama hissi yarattı."

Ek olarak, korku filmi ses tasarımında sesin kullanılması, benzersiz deneyimler yaratır. Korku filmi ses tasarımcıları, ses yönetimini dikkatlice manipüle ederek izleyicilerin korkuyu birçok perspektiften deneyimlemelerine ve filmle duygusal olarak bağlantı kurmalarına izin vererek rahatsızlık ve karışıklık hissi yaratabilirler. "Ringu" filminde doğüstü sahneler sırasında düşük frekanslı seslerin kullanılması, izleyiciler için benzersiz bir bakış açısı yaratır ve onları filmin rahatsız edici dünyasına sokar. Bir izleyicinin yorumu bu eşsiz bakış açısını yansıtıyor: "Ringu: Düşük perdeli seslerin kullanımı, tüm film boyunca kendimi rahatsız hissetmeme

neden oldu." Başka bir katılımcı da aynı bağlamda şunları ekledi: "The Wailing: Hastane sahnesindeki bağırsıklar beni huzursuz etti.". Bir katılımcıdan gelen bir başka yanıt, sesin rahatsızlık yarattığını gösteriyor: "Baskın: Karakterin kusma sahnesindeki sesler, rahatsızlık hissini arttırmada başarılı." Aynı şekilde, izleyiciyi duygusal olarak etkileme bağlamında, ses tasarımı korku filmlerinde korkuyu yoğunlaştırmada çok önemli bir rol oynar. Ani yüksek sesler veya ürkütücü fısıltılar gibi belirli seslerin kullanılmasıyla, film yapımcıları izleyicilerdeki korku ve huzursuzluk duygusunu artırabilir. "The Wailing" filminde, ürkütücü fısıltıların ve rahatsız edici ortam seslerinin kullanılması, sürekli bir korku ve beklenti durumu yaratır. Bir izleyicinin yorumu, korkunun bu yoğunlaşmasını yakalar: "Bazı gizemli fısıltılar veya tezahüratlar filmde o kadar mevcuttu ki, paranoya ve psikolojik korku duygusuna katkıda bulundular." Başka bir katılımcının yorumu, ses tasarımının korku yaratmadaki gücünü yansıtıyor: "A Quiet Place: Sessizlik benim için korku uyandırmada en önemli etkiye sahipti. Sürekli kaygı duygusu uyandırdı." Katılımcılar ayrıca, gıcırdayan kapılar, ayak sesleri veya ürkütücü müzik gibi bazı seslerin korku ve huzursuzluk duygusu yaratmada özellikle etkili olduğunu belirtti. Örneğin, bir katılımcı şunları söyledi: "Karanlık bir koridorda yavaşça yaklaşan ayak seslerinin sesi her zaman omurgamdan titremeler gönderir. Yaklaşan bir tehlike hissi yaratıyor ve kendimi kenarda hissetmemi sağlıyor."

Ayrıca, ses tasarımı karakterlerin psikolojik durumlarıyla bağlantı kurulmasını sağlar. Karakterlerin iç düşüncelerini ve duygularını temsil etmek için sesi kullanarak, ses tasarımcıları izleyici ve karakterler arasında daha derin bir bağlantı kurabilir ve genel korku deneyimini geliştirebilirler. 'Baskın' filminde, çarpık ve kafa karıştırıcı seslerin kullanılması, karakterlerin psikolojik kargaşasını yansıtır ve izleyicinin korku ve kafa karışıklığıyla empati kurmasını sağlar. Bir izleyicinin yorumu, karakterlerin psikolojik durumlarıyla olan bu bağlantıyı vurguluyor: "Baskın: Karakterlerin sürekli korku ve endişelerini belirgin ve ilişkilendirilebilir hale getirerek, ses tasarımı psikolojik durumlarıyla bağlantı kurmama yardımcı oldu." Farklı bir katılımcıdan gelen başka bir yanıt da aynı noktayı vurguluyor: "Filmdeki sessizlik, özellikle sağır kızın bakış açısından deneyimlendiğinde, bana korku ve huzursuzluk uyandırmada derin bir etkiye sahipti".

Sesin psikolojik etkisinin bir diğer önemli yönü, yağmur ve ayak sesleri gibi tanıdık fakat rahatsız edici ve korku uyandıran seslerin etkisidir. Bu sesler, korku

filmlerinin atmosferine dalmada katkıda bulunmuş ve izleyicilerde içgüdüsel tepkiler uyandırmıştır. "A Quiet Place" filminde yağmur ve ayak seslerinin kullanılması, tedirginlik ve kırılganlık hissi yaratarak filmin korku faktörünü artırmıştır. Bir izleyicinin yorumu, bu korku uyandıran etkiyi şöyle ifade etmektedir: "Evet, günlük sesler çok rahatsız edici görünüyordu; örneğin ailenin sert ahşap zemin üzerinde yürüdüğü sessiz sahnelerdeki ayak sesleri beni rahatsız ediyordu." Bu duygu, Sigmund Freud'un "tekilsiz" olarak tanımladığı bir duygudur. Bu duyguyu ifade eden bir diğer katılımcı şöyle demektedir: "Özellikle bazı karanlık sahnelerde rüzgarın sesi tanıdık fakat bir o kadar da rahatsız edici geliyordu." Katılımcılar ayrıca çalan telefon gibi bazı seslerin diğer bağlamlarda tanıdık ve rahatlatıcı olduğunu, ancak korku filmlerinde kullanıldığında rahatsız edici ve ürkütücü hale geldiğini belirtmişlerdir. Bu tema, tanıdık ve rahatlatıcı sesleri bozarak huzursuzluk ve rahatsızlık hissi yaratma konusundaki ses tasarımının gücünü vurgular. Bir katılımcının açıkladığı gibi, "Ringu: telefonun çalması o kadar tanıdık ki bu filmde o kadar rahatsız edici ki, kötü bir şeyler olacağı anlamına geliyor."

Dahası, ses tasarımı bilinçaltı korkular veya arzularla bağlantı kurabilir ve izleyiciler üzerinde daha derin bir psikolojik etki yaratabilir. "Baskın" filminde, rahatsız edici ve çarpıtılmış seslerin kullanılması, izleyicilerin bilinçaltı korkularına ve endişelerine dokunuyor, daha derin bir etki yaratıyor ve onları karakterlerin psikolojik kargaşasına sokuyor. Bir izleyicinin yorumu bu bilinçaltı etkiyi yakalar: "Baskın: Arka plandaki insanların çığlıklarının üzerimde kişisel bir etkisi var, çünkü her zaman cehennem hayal ediyorum ve bazen bu sesleri duyuyorum." Başka bir örnek, sesin bilinçaltı korkuları tetikleme yeteneğini yansıtıyor: "Baskın: Evet, çarpık, ıstıraplı çığlıkların sesleri, acı ve sefalet konusundaki ilkel endişelerimle rezonansa girdi. Korkunç ve yoğun bir deneyim ürettiler." Kişisel korkular veya deneyimler de korku filmlerinde sesin etkisini etkileyebilir. Bireysel korkulara dokunarak, film yapımcıları izleyiciler için daha kişiselleştirilmiş ve yoğun bir korku deneyimi yaratabilirler. "The Wailing" filminde, kişisel korkular veya deneyimlerle rezonansa giren belirli seslerin kullanılması, derinden rahatsız edici ve korkunç bir atmosfer yaratır. Bir izleyicinin yorumu bu kişisel etkiyi yansıtıyor: "The Wailing: Tezahüratların sesi çocukluğumla çok fazla bağlantı kuruyor, bu nedenle bilinçaltım cinler ve dinimle ilgili diğer doğaüstü şeyler hakkındaki korkularım. " Başka bir

yanıt da aynı noktayı yansıtıyordu: "The Wailing: Evet, genellikle doğal afetlerden korkuyorum ve gök gürültüsü ve şiddetli yağmur sesi endişeme dokundu."

Ek olarak, ses yoluyla benzersiz karakter perspektifleri, korku filmlerinin genel korku uyandıran atmosferine katkıda bulunur ve karakterlerin psikolojik durumuyla bağlantı kurmaya yardımcı olur. "A Quiet Place" filminde, benzersiz karakter perspektifleri vermek için ses öğelerinin kullanılması, sürekli bir gerginlik ve korku hali yaratır. Bir izleyicinin yorumu bu terör yapıcı etkiyi yakalar: "A Quiet Place: Evet, ses sağır kızın bakış açısına geçtiğinde, korkusu ve zayıflığı ile bağlantı kurmamı sağladı." Aynı anlamda, bir katılımcı "The Wailing" i izledikten sonra bakış açısını da anlattı: "The Wailing: Evet, ses tasarımı, yaralandığında memurun kızıyla bağlantı kurmama yardımcı oldu, müzik ve ses efektleri yüksek sesle ve rahatsız ediciydi." Karakterlerin psikolojik durumlarını ve deneyimlerini tasvir etmek için sesin kullanılması, duygusal katılımı arttırmada özellikle etkiliydi. Bir katılımcı, "Ringu: Ses tasarımı sayesinde kahramanın dehşetini doğrudan deneyimlediğim izlenimine kapıldım. Seslerin korkutucu sekanslarda nasıl daha yoğun hale geldiği için filmin dehşetine duygusal olarak daha fazla yatırım yaptığımı hissettim."

Sonuç olarak bu analizin sonucu, korku sinematografisi alanında ses tasarımının izleyiciler üzerindeki önemli etkisine ışık tutarak hipotezleri ve araştırma sorusunu desteklemektedir. Tema analizi, sesin duygusal etkileşimi uyandırmada ve korku izlenimi yaratmada oynadığı önemli rol üzerinde durarak H1 hipotezine güçlü bir destek sağlar: Korku filmlerinde ses kullanımı izleyicinin duygusal katılımı, terör algısı, terör algısı üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. ve sinema deneyimine dalma. "Ses aracılığıyla katarsis/rahatlama" temasında, ses tasarımının endişe ve gerilimi uyandırmada ve sonunda duyguların rahatlatıcı bir şekilde serbest bırakılmasına yol açmada oynadığı hayati rol vurgulanıyor. Özellikle, "A Quiet Place"den alınan örnek, işitsel unsurların kasıtlı kullanımının, özellikle de ani yüksek seslerle karşılaştırıldığında sessizliğin duygusal etkileşimi nasıl artırdığının klasik bir örneği olarak öne çıkıyor. Bu, sesin duygusal durumları tetikleme ve değiştirme gücünün kanıtıdır. "Ses yoluyla sarmalanma" teması aynı zamanda ses tasarımının izleyicinin sinematik hikayeye katılımını nasıl artırdığını ve izleyicilerin hikayeye olan duygusal bağı üzerinde derin bir etkiye sahip olduğunu da vurguluyor. "Ringu" ve "The Wailing" filmlerinden alınan kanıtlar, ses özelliklerinin sağlayabileceği hoş olmayan etkiyi göstermeye yardımcı oluyor. Bu örnekler, sesin duygusal etkileşimi

uyandırmada güçlü bir araç olabileceği fikrini desteklemektedir. Tematik analiz, korku filmlerindeki ses tasarımına izleyicinin kendi korkuları ve endişeleri bağlamında çeşitli tepkiler sergileyerek H2 ile de yakından ilişkilidir: İzleyicinin korku filmlerindeki ses tasarımına verdiği tepkiler, kendi benzersiz kaygılarına, deneyimlerine bağlı olarak değişiklik gösterir. ve psikolojik durumlar. "Ses yoluyla benzersiz karakter perspektifleri", "tanıdık ama rahatsız edici sesler", "bilinçaltı korku veya arzularla bağlantı" ve "ses yoluyla benzersiz perspektifler" gibi temalar, farklı kaygıların, deneyimlerin ve psikolojik durumların izleyicilerin algılarını ve tepkilerini nasıl etkilediğini gösteriyor. korku filmlerinde ses. Örneğin, "tanıdık ama rahatsız edici sesler" teması, bazı seslerin günlük yaşamda sıradan olmasına rağmen korku filmi ortamında uğursuz ve üzücü hale gelebileceğini öne sürüyor. Bu, farklı psikolojik koşulların nasıl ortak sesleri korku kaynaklarına dönüştürebileceğini gösteren H2 ile uyumludur.

VI.SONUÇ

Hepsini özetlemek gerekirse, bir korku filminin önemli bir unsuru ses tasarımıdır. İyi tasarlanmış bir ses, bir yer hissi oluşturabilir ve izleyicinin filmin dünyasına tamamen dalmasına yardımcı olabilir. Korkutucu filmlerde sesin etkisi, kurgusal dünyadaki izleyicileri tamamen büyülemek için gerilim ve korku yaratmanın ötesine geçer. Dinleyicinin ekrandaki eylem için fiziksel olarak mevcut olduğu izlenimini vererek, ses filmin gerçekçi hissini artırabilir ve bu nedenle korku uyandırabilir. Gerilim ve kaygının örtülü olarak ele alınması, korku filmlerinde gerekli olan ses tasarımı ile mümkün olur. İzleyicilerin dikkati filmdeki görsellere odaklanmış olsa da, ses oradadır ve deneyimlerini dolaylı olarak etkiler. Filmin ses parçası her zaman ele alınıyor ve izleyicinin duygularını ve dikkatini ustaca manipüle etmek için kullanılıyor.

Bu çalışma, müziğin ve özel ses efektlerinin korku filmlerinin psikolojik etkisine nasıl katkıda bulunduğunu açıklayarak, korku müziğinin çoğunlukla uyumsuz olduğunu ve Glissandos, Tremolos ve küçük anahtarlardan oluştuğunu ortaya koymaktadır. Korku filmlerindeki müziğin bu özellikleri, nasıl yapılandırıldıklarına bağlı olarak birçok farklı biçimde olabilir, ancak aynı zamanda ton bozulması, hızlandırılmış veya yavaşlamış tempolar, istikrarsızlaşma ve türbülans, yüksek perde ve huzur ve düzensizliğin kontrastını da içermeye eğilimindedir. Her unsurun kendi psikolojik etkisi vardır ve hepsi endişe verici bir müzik kompozisyonu oluşturmak için birlikte çalışırlar. Korku filmlerinde kullanılan ses efektleri ile ilgili olarak, en ilgi çekici olanlardan birinin Infrasound olduğu ortaya çıkmıştır. İnsan kulağı tarafından duyulmamasına rağmen, hissedilebilir ve korku ve endişe duygularını ortaya çıkarır. Infrasound, depremler ve fırtınalar gibi doğal olaylarda bulunur. Korku sinemasında, düzenli olarak şok edici veya korkunç bir olaya tırmanan gergin bir atmosfer yaratmak için kullanılır. Bu çalışmada infrasound'a ek olarak, korku ses tasarımında diğer ses bileşenlerinin varlığı ve psikolojik etkileri de tartışılmaktadır. Kalp atışları, fısıltılar, çığlıklar, abartılı yapay

sesler, tezahüratlar ve hatta sessizlik gibi ses efektlerinin korku türünde psikolojik olarak etkili olduğu tartışılmış ve açıklanmıştır.

Bu çalışmanın korku sinemasındaki ses tasarımını incelemek amacıyla gerçekleştirildiği göz önüne alındığında, seçilen dört korku filmi üzerinde ses içeriği analizi yapılmıştır. Sonuç olarak, bu filmlerin ses tasarımını oluşturan farklı ses unsurları incelenmiş ve psikolojik olarak etkili olmak için nasıl kullanıldığına dair bilgiler, seçilen filmleri izleyen 10 katılımcı tarafından yanıtlanan 14 soruluk bir dizi aracılığıyla araştırılmıştır. Bu araştırmanın sonucunda, katılımcıların cevaplarından elde edilen verilerin analizi, sesin korku filmlerinde psikolojik bir etki yaratmak için hayati bir unsur olarak nasıl kullanıldığı konusunda doğrudan bir sonuç vermiştir.

Korku filmlerindeki ses tasarımlarının izleyiciyi psikolojik olarak etkilediğini ortaya koyarken, bulgular bu etkinin ses yoluyla rahatlama hissi, duygusal katılım, filmin dünyasına dalma, tanıdık ama rahatsız edici duygu ve bilinçaltı korkulara veya arzulara dokunma gibi çeşitli şekillerde geçerli olduğunu gösterdi. İncelenen filmlerin ses analizinden toplanan bilgiler, seslerin yerleştirilmesinin ve harmanlanmasının, uygun korkunç duyguları uyandırmada önemli bir role sahip olduğu sonucuna da yol açmaktadır. Buna ek olarak, bazı benzer özellikleri paylaşan, ancak aynı zamanda benzersiz farklılıklar gösteren ilginç müzik kullanımları göstermiştir.

Bu çalışmanın, tamamlanması için geçen toplam süreye bağlı birkaç sınırlaması olduğunu belirtmek önemlidir. Sadece dört filmin seçilmesi, sonuçların uygulanabilirliğini daha geniş bir bağlamla sınırlar, çünkü konu düzinelere filme bakılarak araştırılabilir. Ek olarak, sadece 10 kişilik bir odak grubunun cevapları analiz edildi ve bu da sonuçların genellenebilirliğini daha geniş bir bağlamla sınırlandırdı. Buna karşılık, bu çalışma, belirli korku filmlerinin ses tasarımını inceleyerek, çeşitli korku uyandıran seslerin oranını hesaplayarak, yararlı yönergeler sunarak ve yeni araştırma yönleri oluşturarak ses ve duyguların nasıl etkileşime girdiğinin anlaşılmasına katkıda bulunmaktadır. Başka bir deyişle, bu çalışma, korku filmlerinde ses tasarımının kökenlerini ve sesin psikolojik tepkileri kışkırtmadaki işlevini araştırarak ses yönlerinin nasıl duygusal bir etkiye sahip olabileceğinin anlaşılmasını ilerletmektedir. Seçilen dört filmin ses analizi, ses yoluyla korku ve endişe uyandırmak için kullanılan kesin stratejiler hakkında derinlemesine bilgi sağlar. Türdeki ses tasarımı bilgisine, korku sesi kategorilerinin yüzdesinin

hesaplanmasıyla sayısal bir bileşen de verilir. Gelecekteki film yapımcıları ve ses mühendisleri için sonuçlar, korku filmlerinin terör deneyimini iyileştirmek için karar vermelerine rehberlik edebilecek gerçek dünya uygulamalarına sahiptir. Gelecekteki çalışmalar, belirli bir demografi üzerindeki etkileri, alt türlerin karşılaştırılmasını ve en son ses teknolojisinin kullanımını içeren konuları araştırarak bu çalışmaya dayanabilir.

VII. KAYNAKÇA

KITAPLAR

ABEL, R. (2001). **The Sounds of Early Cinema**, Indiana, Indiana University Press.

ABOKHALIL, A. (2020). **On the nature of sound**, Zagazig, Zagazig University.

DANIEL, A. (2020). **Affective Intensities and Evolving Horror Forms**, Edinburgh, Edinburgh University Press.

ADLER, S. (2002). **The Study of Orchestration**, New York, W. W. Norton & Company, 3. Baskı.

BALIBAR, L. (2019). **La chaîne du son au cinéma et à la télévision De la prise de son à la post-production**, Malakoff, DUNOD, 2. Baskı.

BOOKER, M. K. (2006). **Culture**, New York, Pearson Longman.

BRUNEAU, M. (2006). **Fundamentals of Acoustics**, London, ISTE Ltd.

BULLINS, J. (2013). **Hearing the game: sound design in the Saw film franchise**, Jefferson, North Carolina, McFarland.

CARROL, N. (1990). **The Philosophy of Horror: Or, Paradoxes of the Heart**, USA, Routledge.

CHANDLER, D. (2007). **Semiotics: The Basics**, London, Routledge, 2. Baskı.

CHERRY, B. (2009). **Horror**, Abingdon, Routledge Film Guidebooks, 1. Baskı.

CHION, M. (1999). **The Voice in Cinema**, New York, Columbia University Press.

CHION, M. (1994). **Audio-Vision: Sound on Screen**, New York, Columbia University Press, 2. Baskı.

CHION, M. (2002). **Technique et création au cinéma**, Paris, Éditions de l'Esec.

- CHRISTOPHE, A. (2005). **Psychologie de la peur: craintes, angoisses et phobies**, Paris, Odile Jacob.
- COHEN, A. J. (2000). **Film Music: Perspectives from Cognitive Psychology**, Hanover Wesleyan University Press.
- CRAFTON, D. (1997). **The Talkies: American Cinema's Transition to Sound**, California, University of California Press.
- DAKIC, V. (2007). **Sound Design for Film and Television, Munich**, Grin Verlag.
- DESSER, D. (2006). **From Atomic Age to Digital Age: The Meaning of the Horror Genre in Japan**, New York, Routledge.
- DONNELLY, K. J. (2005). **The spectre of sound: Music in film and television**, London, British Film Institute.
- DUMAS, C. (2014). **A Companion to the Horror Film**, New Jersey, John Wiley & Sons, Inc.
- EKMAN, P. (1999). **Basic Emotions**, New York, Wiley & Sons Ltd.
- ELFEREN, I. V. (2017). **Sonic Horror: Music, Sound, and the Horror Genre**, London, Bloomsbury Academic.
- FREUD, S. (2003). **The Uncanny**, London, Penguin Classics.
- GHIO, A. (2007). **L'onde Sonore: Réalités Physiques et Perception**, Aix-en-Provence, Auzou P.; Rolland V.; Pinto S. ; Ozsancak C. Les dysarthries, Solal.
- GRANT, B. K. (2016). **Screams on Screens: Paradigms of Horror**, Maryland, USA, Lanham, Maryland: Rowman & Littlefield Publishers.
- HANNAN, M. (2008). **Sound and Music in Hammer's Vampire Films**, London, Equinox.
- HARE, W. (2001). **Suspense in Hitchcock's Films**, Jefferson, North Carolina, McFarland & Company.
- BENSHOFF H. M. (2014). **A Companion to the Horror Film**, New Jersey, Wiley-Blackwell.
- HAYWARD, P. (2009). **Terror Tracks: Music, Sound and Horror Cinema**, Sheffield, UK, Equinox Publishing Limited.

- HOLLAND, N. (2009). **Literature and The Brain**, Gainesville, The PsyArt Foundation.
- HUTCHINGS, P. (2004). **The Horror Film**, USA, Routledge.
- BREUER, J. ve SIGMUND, F. (1895). **Studies on Hysteria**, Leipzig and Vienna, Standard Edition.
- KARESTAN C. K., RATANATHARATHORN, A. ve NG, L. (2017). **Posttraumatic Stress Disorder: Epidemiology, Pathophysiology, Clinical Manifestations, Course, Assessment, and Diagnosis**, Oxford, Oxford University Press.
- KASSABIAN, A. (2001). **Hearing film: Tracking identifications in contemporary Hollywood film music**, UK, Routledge.
- KING, G. (2002). **New Hollywood Cinema: An Introduction**, USA, I.B. Tauris.
- LAZARUS, R. (1991). **Emotion and Adaptation**, New York, Oxford University Press.
- LINK, S. (2010). **The Monster and the Music Box: Children and the Soundtrack of Horror**, London, Routledge.
- MAYO, M. (2013). **The Horror Show Guide: The Ultimate Frightfest of Movies**, Detroit, Visible Ink Press.
- PERREN, K. H. ve RICHARD. (2016). **Screening the Horror Genre**, Oxford, Oxford University Press.
- QADERI, N. (2007). **Anatomy of drama's structure**, Tehran, Neyestan book publishing.
- REDMOND, S. (2009). **The cinema of the senses: Materiality, affect and the filmic experience**, Bristol, Intellect Books.
- REYES, X. A. (2018). **Horror Film and Affect: Towards a Corporeal Model of Viewership**, UK, Routledge.
- RICHARDSON, J. E. (2018). **An Eye for Music: Popular Music and the Audiovisual Surreal**, Oxford, Oxford University Press.
- SIPOS, T. M. (2010). **Horror Film Aesthetics: Creating the Visual Language of Fear**, Jefferson, McFarland.

SMITH, A. (2014). **The Birth of a Stereo Nation: Hollywood, Sound, and Stereophonic Cinema**, Oxford, Oxford University Press.

SONNENSCHNEIN, D. (2001). **Sound Design: The Expressive Power of Music, Voice and Sound Effects in Cinema**, CA, Michael Wiese Productions.

WHITTINGTON, W. (2007). **Sound Design in Science Fiction Films**, Austin, University of Texas Press.

WORLAND, R. (2007). **The horror film: An introduction**, Oxford, Black Publishing.

MAKALELER

BIANUS, A. ANN ACHIN, I. ZAIRUL ANWAR, B. ve ROSLI, S. (2014). "Horror Effect Technique Through the Application of 'Film Language' on Four Selected Horror Films", **Uluslararası Teknik Araştırma ve Uygulamalar Dergisi**, cilt 1, sayı 10, ss.01-04.

WALKER, A. (2020). "Sonic Space and Echoes of the Flesh", **Music, Sound, and the Moving Image**, cilt 14, sayı 2, ss. 119-139.

KILIÇ, B. (2018). "Sessizliğin Estetiği ve Sesin Etiği: Asghar Farhadi Sinemasının İşıksel Peyzajı", **MSGSÜ Sosyal Bilimler Dergisi**, cilt 2, sayı 17, ss.126-135.

BALLON, B., ve LESZCZ, M. (2007). "Horror films: tales to master terror or shapers of trauma", **American Journal of Psychotherapy**, cilt 61, sayı 2, ss. 211-230.

BECK, J. (1993). "The Emergence of Sound Design in the Cinema: The Work of Walter Murch in 'Apocalypse Now'", **Cinema Journal**, ss. 3-23.

BERRIDGE, K. C., ve ROBINSON, T. E. (1998). "What is the role of dopamine in reward: hedonic impact, reward learning, or incentive salience?", **Brain research reviews**, cilt 28, sayı 3, ss. 309-369.

BLUMSTEIN, D.T., GREGORY A. B., ve PETER K. (2012). "The sound of arousal in music is context-dependent", **Biology letters**, cilt 8, sayı 5, ss.744–747.

BONILLA, N. (2019). "Spooked During a Scary Movie: How Fear and Meta-Emotion Play a Role in Physiological and Emotional Reactions to Viewing Horror Films", **Psychology of Popular Media Culture**, ss. 449-460.

- BULLERJAHN, C., ve SUE MEINEL L. (2022). “More horror due to specific music placement? Effects of film music on psychophysiological responses to a horror film”, **Psychology of Music**, cilt 50, sayı 6, ss. 1837–1852.
- CANNON, W. B. (1927). “The James-Lange theory of emotions: A critical examination and an alternative theory”, **The American Journal of Psychology**, cilt 39, sayı 1, ss.106-124.
- CLASEN, M. (2018). “Horrific Settings: The Role of Place in Contemporary Horror Cinema”, **Popüler Film ve Televizyon Dergisi**, ss. 33-40.
- CONNOLLY, A. (2003). “Psychoanalytic theory in times of terror”, **Journal of Analytical Psychology**, cilt 48, sayı 4, ss. 407–431.
- DREVETS, W. C., THASE, M. E., ve MOSES-KOLKO, E. L. (2007). “Serotonin: a neurochemical target for mechanisms underlying symptom and course development in depression”, **Psychopharmacology**, cilt 191, sayı 1, ss. 1-23.
- ELLIS R. J., SIMONS R. F. (2005). “The impact of music on subjective and physiological indices of emotion while viewing films”, **Psychomusicology**, cilt 19, sayı 1, ss. 15-40.
- ERSKINE, T. L. (1991). “The Jazz Singer: The Birth and Impact of Sound Cinema”, **Popüler Film ve Televizyon Dergisi**, cilt 19, sayı 4, ss. 170-178.
- FRANK, M. C. (2017). “Horror Film and the Duality of Masculinity”, **Popüler Film ve Televizyon Dergisi**, ss. 40-55.
- FREUD, S. (1919). “The Uncanny”, **An Infantile Neurosis and Other Works, XVII**, (Sigmund Freud'un Tamamlanmış Psikolojik Eserlerinin Standart Baskısı), ss. 217–256.
- GÜNSELİ, G. (2018). “Turkish Horror Cinema: A Case Study of Şeytan”, **Journal of Arts and Humanities**, cilt 7, sayı 5, ss. 57-70.
- GATES, TREVOR ve CAMPRELL, M. (2016). “The Sound of Horror: Exploring the Genre's Unique Acoustic Ecosystem”, **The Soundtrack**, cilt 9, sayı 2, ss. 137-153.
- GIESBRECHT, T.L. (2013). “Infrasound and the Cinema: A Case Study”, **Cortex**, cilt 49, sayı 7, ss. 2024-2030.

- GOLDENTHAL, E. (2002). "The Function of Music in Horror Films", **Journal of Film Music**, cilt 1, sayı 2, ss.105-120.
- JAMES, W. (1884). "What is an emotion?", **Mind**, cilt 9, sayı 1, ss.188-205.
- JUSLIN, P. N., ve LAUKKA, P. (2003). "Communication of emotions in vocal expression and music performance: Different channels, same code?", **Psychological Bulletin**, cilt 129, sayı 5, ss. 770-814.
- KOELSCH, S. (2014). "Brain correlates of music-evoked emotions", **Nature Reviews Neuroscience**, cilt 15, sayı 3, ss. 170-180.
- TRACY, L., AZIM, F. SHARIFF, ve JESSICA. (2011). "What Are Emotion Expressions For?", **Current Directions in Psychological Science**, cilt 20, sayı 6, ss. 395–399.
- LESTER, C. (2016). "The children's horror film: characterizing an 'impossible' subgenre", **The Velvet Light Trap**, sayı 78, ss. 5-6.
- LIMANO, F. (2022). "Uncanny in the Horror Film: A Reconstructive Study of the Digital Puppet, Ondel Ondel", **Arts and Design Studies**, cilt 99, ss. 26-31.
- LITTA, A. (2018). "Audio post-production for horror film: a sound designer's approach", **Journal of the Audio Engineering Society**, cilt 66, sayı 11, ss. 931-937.
- OCHSNER, K. N., ve GROSS, J. J. (2005). "The cognitive control of emotion", **Trends in Cognitive Sciences**, cilt 9, sayı 5, ss. 242-249.
- ÖZDAMAR, Ö., ve AKAR, F. (2020). "The Effects of Fear on Sound Perception and Their Relation to Posttraumatic Stress Disorder", **Journal of Psychiatric Nursing**, cilt 11, sayı 14, ss. 280-284.
- PHAN, K. L., WAGER, T., TAYLOR, S. F., ve LIBERZON, I. (2002). "Functional neuroanatomy of emotion: a meta-analysis of emotion activation studies in PET and fMRI", **NeuroImage**, cilt 16, sayı 2, ss. 331-348.
- PRINCE, S. (1991). "Scary Movies: A Study of the Horror Film", **Journal of Popular Film and Television**, ss. 14-22.

- RATCLIFFE, E., GATERSLEBEN, B., ve SOWDEN, P. T., (2013) “Bird sounds and their contributions to perceived attention restoration and stress recovery”, **Journal of Environmental Psychology**, sayı 36, ss. 221-228.
- SACHS, M. E., ELLIS, R. J., SCHLAUG, G., ve LOUI, P. (2015). “Brain connectivity reflects human aesthetic responses to music”, **Social Cognitive and Affective Neuroscience**, cilt 10, sayı 1, ss. 119-126.
- SALIMPOOR, V. N., BENOVOY, M., LARCHER, K., DAGHER, A., ve ZATORRE, R. J. (2015). “Anatomically distinct dopamine release during anticipation and experience of peak emotion to music”, **Nature Neuroscience**, cilt 19, sayı 2, ss. 257-262.
- SAUTER, D. A., EISNER, F., CALDER, A. J., ve SCOTT, S. K. (2010). “Perceptual cues in nonverbal vocal expressions of emotion”, **Quarterly Journal of Experimental Psychology**, cilt 63, sayı 11, ss. 2251-2272.
- STANSFELD, S., CLARK, C., CAMERON, R., ALFRED, T., HEAD, J., HAINES, M., ve VAN KAMP, I. (2013). “Aircraft and road traffic noise and children's cognition and health: a cross-national study”, **The Lancet**, cilt 381, sayı 9874, ss. 2224-2232.
- THOMPSON, E. (2019). “Horror, Empathy, and the Ethics of Visuality”, **Journal of Aesthetics and Art Criticism**, cilt 77, sayı 4, ss. 50-62.
- VAN DEN BERG, M., VAN RENTERGHEM, T., ve BOTTELDOOREN, D. (2010). “Road traffic noise annoyance in the urban environment: a comparison of two Dutch cities”, **Journal of Environmental Psychology**, cilt 30, sayı 3, ss. 321-332.
- WHITTINGTON, W. (2014). “Horror sound design”, **A Companion to the Horror Film**, ss. 168-185.
- YU, K. (2022). “A Study on the Characteristics of East Asian Horror Films”, **Art and Performance Letters**, ss. 76-79.

ELEKTRONİK KAYNAKLAR

- BALTRUSAITIS, M. “The Psychology of Horror Music: Why Some Compositions Terrify Us”, **Psychology Today**,
<https://www.psychologytoday.com/us/blog/minding-the-body/201610/the->

psychology-horror-music-why-some-compositions-terrify-us, (Erişim Tarihi: 01.05.2023)

BROWN, E. “A New Study Proves Why Jump Scares in Horror Movies Freak Us Out”, Inverse, <https://www.inverse.com/article/49262-jump-scares-horror-movies-study>, (Erişim Tarihi: 02.05.2023)

DYLAN, M. “A Brief History of Horror Films: the Birth of Horror”, ACPLWY, <https://www.acplwy.org/the-birth-of-horror>, (Erişim Tarihi: 17.02.2023)

FARINELLA, D. J. “Horror Audio: Mixing Mayhem can be Fun”, Mixonline, <https://www.mixonline.com/sfp/horror-audio-369182>, (Erişim Tarihi: 28.04.2023)

FUSCO, J. “The Art of the Jump Scare: How to Use Sound to Scare People in Movies”, No Film School, <https://nofilmschool.com/2017/09/art-jump-scare-how-use-sound-scare-people-movies>, (Erişim Tarihi: 02.05.2023)

WALSH, E. “The Evolution of Horror Films: A Look a Horror Movies from the 19th to 21st Century”, <https://blogs.library.american.edu/mediaservices/2020/10/30/the-evolution-of-horror-films-a-look-a-horror-movies-from-the-19th-to-21st-century/>, (Erişim Tarihi: 20.02.2023).

WONG, L. “The Evolution of the Horror Genre”, <https://www.unpublishedzine.com/film/the-evolution-of-the-horror-genre-1>, (Erişim Tarihi: 17.02.2023)

URL-1 “The First Horror Movie & the History of the Horror Genre” NYFA, <https://www.nyfa.edu>, (Erişim Tarihi: 20.02.2023)

URL-2 “Sound Waves” Pasco Scientific, <https://www.pasco.com/products/guides/sound-waves>, (Erişim Tarihi: 01.11.2023)

URL-3 “TDK” TDK, <https://sozluk.gov.tr>, (Erişim Tarihi: 02.02.2023)

TEZLER

ARAGON, V. G. (2020). “Murder Music: Horror Film Soundtracks Throughout History”, (yüksek lisans tezi), California State University.

- ARAPKİRLİ, B. (2017). "Religion Takes Over: A Retrospective Analysis of Turkish Horror Genre" Media Arts, Simon Fraser University.
- XIANGYI, F. (2016). "HORROR MOVIE AESTHETICS: How color, time, space and sound elicit fear in an audience", (yüksek lisans tezi), Northeastern University.
- FIVESON, H. (2017). "Horror & Society", Media and Culture, Lynn University.
- GRANDCHAMP, J. (2009). "Le Labyrinthe dans les Films d'Horreur: Allégorie d'un Désarroi Contemporain.", (yüksek lisans tezi), Université du Québec à Montréal Service des bibliothèques.
- KHAN, H. Z. (2020). "Impact of Horror Movie Viewership on the Real-Life Personal Experiences of Viewers", Lahore Garrison University.
- LEWITZKI, A. (2017). "Taking control of the horror Working with visuals in the psychological horror game genre", Computer Graphic Arts, Luleå University of Technology.
- MUNGER, A. (2014). "L'horreur comparée: jeu vidéo et cinéma", Université de Sherbrooke.
- DURSUN, O. (2017). "A Threat Exceeding the Diegetic Universe: the Last Horror Movie", (yüksek lisans tezi), İstanbul, Kadir Has Üniversitesi.
- O'GWIN, C. K. (2017). "The horizons of horror: An empirical psycho-analytic investigation", (Psikolojide Felsefe Doktora Tezi), The University of West Georgia.
- PARK, M. (2018). "The Aesthetics and Psychology Behind Horror Films", Undergraduate Honors College Theses, Long Island University.
- RAEYMAEKERS, S. (2014). "Filmic Silence An analytic framework", (MA Thesis), Utrecht, Utrecht University.
- RICHARDSON, J. N. (2015). "Horror Theatre: Investing in the Aesthetics of Horror as a Theatrical Genre", (yüksek lisans tezi), New York, Columbia University.
- VOSS, M. W. (2021). "Examining How Aesthetics Can Form and Bend Genres in the Medium of Film", Muncie, Ball State University.

- YÜCEL, Y. T. (2019). “Türk Sinemasında Kara Film ve Film Öykülerine Etkisi”, (yüksek lisans tezi), İstanbul, İstanbul Aydın Üniversitesi.
- YUNXUAN, W. (2016). “Research on sound modeling in horror movies”, (yüksek lisans tezi), Kunming, Yunnan Arts University.

EKLER

Çizelge 7 “Ringu” Kodlama Tablosunun Detayları

Film	Yayın Süresi (dk)	Ses Kodu	Sahne Zamanı (dk)	Açıklama	Filmde Ses Öğeleri Varlığının Yüzdesi %
Ringu (1998)	96	YTM	0:20-1:32	Film tiz uyumsuz müzikle başlıyor.	10
			10:20-10:49	Yüksek perdeli yaylı çalgılar Crescendo ve Decrescendo çalmaya başlar.	
			23:08-24:08	Yüksek perdeli yaylı çalgılar tekrar Crescendo ve Decrescendo çalmaya başlar.	
			26:23	Tremolos çalan yüksek perdeli yaylı çalgılar.	
			55:01	Yavaş yüksek perdeli piyano müziği.	
			1:01:18	Yüksek perdeli uyumsuz müzik.	
			1:06:18	Yüksek frekanslı yavaş piyano müziği.	
			1:09:30	Yaylı çalgılar ve perküsyonlarla gerilimli Crescendos/Decrescendos.	
			1:27:00	Yüksek perdeli kemanlar hızlandırılmış Tremolos çalar.	
			13:58-15:05	Tekrarlanan iki yankılanan düşük notalı fon müziği.	
			44:14	Hızlandırılmış perküsyonlu yaylı çalgıların iki düşük notasının crescendos'u.	
			1:15:17	Gerilimli, düşük perdeli müzik.	
			1:20:43	Yaylı çalgılarda dinlendirici bir ritimle çalınan yavaş müzik, artı boğuk seslerin soluklaşması.	
		SJS	4:40	Yüksek sesli telefon zil sesi aniden başlar.	13,5
			6:59	Televizyondan aniden gelen yüksek sesle tezahüratlar ve alkışlar.	
			20:20	Sessiz bir sahneden sonra anne çığlık atar.	
			28:49	Telefon bir dakikalık sessizlikten sonra tekrar yüksek sesle çalar.	
			32:31	Yüksek sesli uyumsuz müzik aniden başlar.	

	42:59	Aynı yüksek sesli zil sesi tekrar oluşur.	
	48:41	Yüksek sesli yaylı çalgılar Tremolos hızlı çalıyor ve hızlanıyor.	
	53:59	Metal çizilme gibi başka bir yüksek, yüksek perdeli ses.	
	59:23	Yüksek kamera tıklama gürültüsü.	
	1:18:57	Yüksek ses efekti.	
	1:26:15	Yüksek sesli telefon zil sesi	
	1:26:39	Yüksek sesle "Inception" ses efekti.	
DSE	4:55-5:24	Saatin ses efekti.	17,70
	7:40	Çok yüksek frekanslarda hoş olmayan ses efekti.	
	17:31	Çok düşük belirsiz sesler	
	28:38	Çok derin bir nefes	
	29:01	Metal gıcırta ses efekti	
	33:05	Tırmalama etkisinin yalnız notları	
	35:10	Alçak geçiş filtrelili yankılanan ses efektleri.	
	41:33	Belirsiz kelimeler söyleyen insan dışı seslerin ses etkisi.	
	47:46	Gülen bir çocuğun yankılanan ses efektleri.	
	56:45	Belirsiz insan sesleri.	
	56:56	Alçak geçiş filtrelili okyanusun ses efekti. (aynı ses 1:05:54'te duyulur).	
	1:11:09	Infrasound içerebilecek çok düşük perdeli ses efekti.	
	1:12:55	Boğuk insanlık dışı inlemeler	
	1:20:30	İnsanlık dışı sesler tekrar ortaya çıkar.	
	1:25:07	Çok yüksek frekanslarda metal gürültüsünü çizmenin ses efekti.	

Çizelge 8 “The Wailing” (2016) Kodlama Tablosu Detayları

Film	Yayın Süresi (dk)	Ses Kodu	Sahne Zamanı (dk)	Açıklama	Filmde Ses Öğeleri Varlığının Yüzdesi %		
“The Wailing”(2016)	156	DTM	1:00-2:15	Film orta perdeli müzikle başlar / Piyano ve sentezlenmiş kemanlarda notaların arttırılması.	6%		
			9:06	Arka planda rüzgar gibi ses çıkaran düşük müzikli perküsyonlar.			
			44:40	Arka planda perküsyon ile düşük perdeli müzik.			
			53:20	Tremolos bir tehlike oluşturmak için hızlanır.			
			53:58	Kore geleneksel müziği hızlanır.			
			1:08:09	Geleneksel Kore müziği, arka plan müziği olarak yavaşladı.			
			1:40:40	Crescendos ve perküsyon / Ritimde hızlanan uyumsuz müzik.			
			1:51:50	Piyanoda yavaş yalnız notalar ve yavaş kemanlar.			
			1:53:55	Yavaş kemanlar ve yavaş perküsyon ile fon müziği.			
			F	12:16		Memur fısıldayarak meslektaşına bir hikaye anlatır (x2).	3,20%
				30:46		Memur ve kız fısıldayarak hayaletler hakkında konuşurlar.	
				38:08		Bir adam fısıldayan memura bir sahne anlatıyor.	
				2:30:30		Film, subayın fısıltılarıyla sona erer.	
			Ç	4:41		Memur ve arkadaşı, yağmurun yüksek gürültüsünden birbirlerini duymak için çılgık atıyorlar.	12%
	11:58	Karakter, insanlık dışı yaratık onu gördüğünde dehşet içinde çılgık atıyor. (x2).					
	14:28	Memur bir şey görür ve çılgık atar, arkadaşı da çılgık atmaya başlar.					
	15:16	Memur uykusunda çılgık atıyor.					
	18:48	Memurların çılgınlıkları, enfekte kişilerin çılgınlıkları ve sirenler ile birleşince kaos yaratıldı.					
	23:38	Bir kişi bir ceset gördüğünde yüksek sesle çılgık atıyor.					
	33:05	Memur koşarken çok yüksek sesle çılgık atıyor.					

	41:35	Memur ve başka bir karakter yağmur sesiyle çığlık atıyor.	
	43:58	Sessiz hastanede çığlık atan insanlar.	
	46:24	Memurun kızı uykusunda çığlık atıyor.	
	53:23	Bir köpek rahibe saldırır, çok yüksek sesle çığlık atar.	
	1:02:43	Enfekte bir kız çok yüksek sesle çığlık atıyor.	
	1:12:52	Memurun karısı, öldürülen hayvanını gördüğünde yüksek sesle çığlık atıyor.	
	1:19:50	Kız ritüeller boyunca yüksek sesle çığlık atıyor (x2)	
	1:44:00	Erkekler, enfekte bir kişi onlara saldırdığında çığlık atarlar.	
	2:21:32	Bir kadın çok yüksek sesle çığlık atıyor.	
DSE	2:16-3:01	Çok sessiz bir gecede abartılı yağmur sesi. Bu ses film boyunca 5 kez kullanılır.	8,97%
	11:22	Rüzgar sesi ve stresli bir şekilde nefes alan bir insan.	
	12:02	Düşük frekanslar eklenmiş insanlık dışı inlemeler.	
	30:35	Gıcırdayan ahşabın sesi.	
	39:39	Geleneksel Kore müziği ile çevresel ses.	
	52:50	Gıcırdayan kapı.	
	1:03:40	Kilise çanı sessiz bir atmosferde çalmaktadır.	
	1:25:10	Çalan zillerin yalnız notaları.	
	1:52:29	Gök gürültüsü ve yağmurun yüksek sesi.	
YTM	2:22:45	Ayak sesleri ve kapı gıcırıtısı.	
	4:29	Sentezlenmiş yaylı çalgılar uzun bir nota çalar.	9,61%
	8:23	Sentezlenmiş enstrüman ile iki crescendo notası.	
	23:42	Bir notanın Crescendo'su.	
	33:52	Yüksek tonlu Crescendo artmaya devam ediyor.	
	48:41-50:22	Yaylı çalgılarda crescendo'lar ve decrescendo'lar. (x2)	
	52:00	Atmosferik Tremolos ritmi hızlandırır.	
	1:01:45	Uzak sirenler gibi notlar, memur tehlikeye yakın olduğunda ortaya çıkar.	
	1:12:00	Kemanların yüksek perdeli crescendos/decrescendos. (x2).	
	1:16:14	Geleneksel müzik, hızlandırılmış ritimlerle yüksek sesle çalar.	
	1:19:07	Geleneksel Kore şamanistik ritüelleri oynanır.	
	1:45:02	Perküsyonun arttığı uyumsuz	

		müzik.	
	1:46:05	Yüksek perdeli Tremolos yaylı çalgılarda çalındı.	
	2:03:04	Kemanların yalnız notalarının kreşendoları.	
	2:05:00	Keman ve perküsyon ile aynı fon müziği.	
SJS	8:36	Jong-go'nun meslektaşları aniden adım haykırdı.	7,05%
	12:18	Yüksek gök gürültüsü gürültüsü. (x2)	
	14:06/14:25	Kısa bir sessizlikten sonra yüksek gök gürültüsü sesi (x2).	
	23:08	Başka bir yüksek gök gürültüsü sesi.	
	31:45	Telefon aniden titreşir.	
	34:10	Kısa bir sessizlikten sonra çatıdan bilinmeyen yüksek bir ses geliyor.	
	38:25	Adam memuru korkutarak çığlık atıyor.	
	41:01/56:34	Ani gök gürültüsü sesi ve ardından abartılı yağmur sesi. (x2)	
	2:02:54	Kısa bir sessizlikten sonra kapıya yüksek sesle yumruk atın.	
İ/N	20:02	hızlandıran arka plan ilahileriyle geleneksel Kore şamanistik ritüellerini.	0,6%

Çizelge 9 “A Quiet Place” (2018) Kodlama Tablosunun Detayları

Film	Yayın Süresi (dk)	Ses Kodu	Sahne Zamanı (dk)	Açıklama	Filmde Ses Öğeleri Varlığının Yüzdesi %
“A Quiet Place” (2018)		DTM	0:30	Başlangıç müziği uyumsuzdur, bir çalkalayıcı enstrüman ritmi yükseltir ve aniden durur.	23,07
			7:48	Orta yavaş vuruşlara sahip kemanların crescendos.	
			11:17-13:58	Crescendos / Decrescendos piyanoda yavaş yalnız notaları olan yaylı çalgılar.	
			14:17-17:03	Çello ve yaylı çalgılarla yavaş piyano çalma.	
			20:37	Uyumsuz müzik.	
			25:47-27:01	Crescendos/Decrescendos kemanlarda çaldı.	
			20:01-29:43	Baba ve kızın işaret dilini kullanarak tartıştığı gibi düşük perdeli yaylı çalgılar.	
			39:50-41:32	Filmin ilk diyalogu sırasında yavaş piyano müziği.	
			44:14-45:10	Doğum sahnesi sırasında uyumsuz / Gerilimli müzik.	
			47:43	Baba kırmızı ışığı gördükçe ürkütücü müzik yükselir.	
			49:20	Anne doğum yapmak için üst kata koşarken uyumsuz müzik (yaylı çalgılarda Crescendos)	
			50:12	Çocuk rokete koşarken Tremolos / Suspenseful yaylı çalgılar.	
			55:26	Baba ailesini gizlemeye çalışırken uyumsuz / Gerilimli müzik.	
			1:04:14	Uzaylı yenidoğanın yanında görüldüğünde uyumsuz müzik.	
			1:06:10	Uyumsuz müzik, perküsyon ekleyerek ritimde hızlanır.	
		1:12:02-1:13:12	Uyumsuz müzik daha yüksek ve daha hızlı hale gelir.		
		1:14:40	Baba çocukları için kendini feda etmek üzereyken yavaş piyano müziği.		
		1:19:09	Uzaylının tıslamalarıyla uyumsuz müzik.		
		1:21:28	Yaylı çalgılarda uyumsuz müzik Uzaylı yüksek frekanstan muzdarip olduğu için bebek ağlar.		
		2:01	Sessizlik devam ettikçe, sağır kızın kalp atışları gibi boğuk atışlar.	5	
	KA		11:00	Kızın boğuk kalp atışı.	

	26:33	Fetal kalp hızlı atıyor.	
	43:28	Baba ve oğlunun yüksek sesle boğuk kalp atışı.	
	46:10-47:10	Annenin boğuk hızlı kalp atışı artı stresli nefesi.	
SJS	9:34	Çocuk oyuncağının ani yüksek sesi.	12,08
	19:12	Çok yüksek cam kırılma sesi herkesi panikletiyor.	
	20:23	Yüksek sesle çökme, metal gıcırdatma.	
	21:14	Bir kuşun yüksek sesle çığlığı.	
	21:46	Yüksek sesli müzik, bir hayvan canavar tarafından avlandığında atıyor.	
	27:43	Yüksek sesle vuruş ses efekti.	
	34:39	Aniden nehrin çok yüksek sesi.	
	42:23	Bir adam aniden görüldüğünde yüksek ses efekti.	
	45:56	Canavarın yüksek sesle çığlık atması / kükremesi.	
	53:35	Yüksek ses efekti.	
	1:09:39	Yüksek sesle gümbürtü artı uzaylının hırıltısı.	
	1:14:03	Yüksek sesle cam kırılma / yüksek sesle gümbürtüler.	
SZ	1:09	Çok düşük rüzgar frekansları ile sessizlik.	45,06
	1:33	Çok sessiz ayak sesleri.	
	2:23	Annenin sessizliği + ayak sesleri.	
	3:54	Boğuk çevresel sesler (infrasound olasılığı).	
	5:32	Sessizlik, sadece uzak rüzgar.	
	10:40	Sessizlik artı rüzgar ölü yaprakları yerde hareket ettiriyor.	
	13:58	Sessizlik artı uzak rüzgar ve sessiz ayak sesleri.	
	17:04	Cırcır böcekleri ve gece atmosferik sesler artı diegetik sesler.	
	19:09	Çocuklar Monopoly oynarken sessizlik oluşur.	

19:25	Aile korktuğu için tam bir sessizlik.
21:09	Sessizlik, çevresel seslerin sadece düşük frekansları.
21:32	Sessizlik tekrar oluşur.
22:05-	Sessiz uğultu.
23:33	
25:19-	Sessizlik artı uzaktaki kuş avı ve
25:33	rüzgar.
27:02	Ahşap üzerinde sessiz ayak sesleri.
27:48	Sessiz orman sesleri.
29:48-	Sessizlik oluşur, sessiz ayak sesleri.
31:05	
33:03-	Çevresel seslerin çok düşük
33:49	frekansları ile derin sessizlik.
33:50-	Sessizlik artı odanın diegetik
34:45	sesleri.
36:26	Sessiz diegetik sesler.
38:32	Uzak kuşlar, yavaş rüzgar.
41:37	Çevresel sesler, uzak metal gıcırta ve kriket sesleri.
44:10	Kısa sessizlik.
45:52	Sessiz gece, kırmızı bir ampulün vızıltısı.
47:52-	Ev sessiz, anne uzaylıdan
49:01	kaçınmaya çalışıyor.
52:49-	Sessiz evde, baba karısını uzaylıdan
53:33	kurtarmaya çalışır.
53:58-	Sessiz gece, çevresel sesler.
54:30	
54:58	Sessiz gece, bebek düşük sesi.
56:31	Sağır kız arkasındaki canavarı duyamadığı için tam bir sessizlik.
57:27	Sessizlik tekrar oluşur.
1:03:33	Sessiz ev, annenin nefes alış verişi ve uzaktaki su sesi.
1:08:50	Müzik durur, rüzgar hareket eden bitkiler ve baba ayak sesleri koşar.
1:10:20-	Çocuklar sessizce nefes alırlar
1:11:53	(rüzgar yavaşça esiyor).
1:13:49	Geri bildirim sızlanmayı durdurur,

		Tam sessizlik.	
	1:18:41	Çevresel sesler, uzak gümbürtüler.	
	1:20:23	Sessizlik başlar, sağır kızın bakış açısı.	
	1:22:28	Sessizlik, uzaylı öldüğünde ortaya çıkar.	
YTM	6:10	Uyumsuz müzik, kemanlarda crescendos.	13,18
	6:57	Yaylı çalgılarda piyano ve Tremolos.	
	9:58	Artan Tremolos, oyuncağın yüksek sesi.	
	18:13	Aile akşam yemeğinden önce dua ederken yaylı çalgılarda yavaş müzik.	
	31:07	Yaylı çalgılarda yavaş müzik, ayak sesleri.	
	34:31	Sağır kız çantalarını toplarken ürkütücü müzik.	
	42:51	Tremolos'u hızlandıran adam, acıdan çılgın atmak üzeredir.	
	54:35	Yaylı çalgılardaki yüksek perdeli müzik, çocuk koşarken, uzak uzaylı sesleri arttıkça tırmanıyor.	
	1:00:41	Yaylı çalgıların crescendos, uyumsuz bir müzik yaratmak.	
	1:02:14	Yaylı çalgılarda çalınan yavaş yüksek perdeli müzik, çevresel sesler + diegetik sesler.	
	1:13:32	Uyumsuz müzik daha yüksek sesle duyulur.	
	1:23:00	Uyumsuz, gerilimli müzik, uzaylılar geldikçe hızlanır.	
DSE	0:48	Rüzgar ve ölü yapraklar yerde hareket ediyor.	26
	1:40	Koşu adımları ve bir çocuğun ağır nefes alması.	
	2:37	Stresli solunum.	
	8:25	Kumda çıplak ayak sesleri.	

	10:05	Uzaylının yüksek sesle inlemesi.	
	10:55	Çok düşük perdeli ses efekti.	
	11:50	Monitörlerde vızıltı.	
	12:43	Radyo statik çatırtı.	
	19:50	Stresli solunum.	
	20:11	Kuşlar çığlık atıyor ve uçup gidiyor.	
	37:31	Yüksek şelale sesi.	
	43:42	Uzaylının çığlık atması ve hırıltısı.	
	45:15	Yüksek sesle cam kırılıyor, anne çığlık atmamaya çalışıyor.	
	47:11	Uzaylıların hırıltıları ve çatlaması, anne ağır nefes alır.	
	48:11	Anneye yaklaşan uzaylının hırıltısı ve titremesi.	
	49:02	Zamanlayıcı daha hızlı ve daha yüksek sesle işliyor.	
	57:22	Geri bildirim çok yüksek frekansta çok yüksek sesle sızlanıyor.	
	1:05:39	Uzaylının hırıltılı ses efekti.	
	1:10:02	Kızın işitme cihazından gelen geri bildirimlerin çok yüksek frekansı.	
	1:11:58	Uzaylının uzak hırıltısı.	
	1:13:48	Yüksek frekansta sızlanan geri bildirim.	
	1:19:50	TV statik sesleri gittikçe yükseliyor, uzaylı onları yok ediyor.	
	1:21:00- 1:21:51	Çok yüksek frekanslı geri besleme sızlanma amplifikasyonu, uzaylıyı öldürür.	
F	5:12 6:30	Baba oğluna fısıldar. (x2)	3,20
	59:32- 1:00:37	Anne, çocuklarını korumak için kocasına fısıldar.	
Ç	43:14 52:13 55:17 1:13:30	Yabancı çok yüksek sesle bağırıyor. Anne doğum yaparken çığlık atar. Bebek yüksek sesle ağlıyor. Çocuk, babası saldırıya uğradıktan sonra çığlık atıyor.	5,40

Çizelge 10 "Baskın" (2015) Kodlama Tablosunun Detayları.

Film	Yayın Süresi (dk)	Ses Kodu	Sahne Zamanı (dk)	Açıklama	Filmde Ses Öğeleri Varlığının Yüzdesi %	
"Baskın" (2015)		DTM	2:29-3:05	Uyumsuz müzik, artı diğer diegetik ses efektleri.	9,27	
			3:10-3:28	Ürkütücü müzik.		
			4:30-5:05	Düşük perdeli müzik.		
			12:50-13:13	Gerilimli müzik.		
			13:29-13:40	Boru organ enstrümanında yüksek sesle müzik.		
			15:32-15:54	Gerilimli müzik gittikçe yükseliyor.		
			25:30-25:42	Ürkütücü müzik, kurbağa sesleri.		
			33:40	Davul sesleri.		
			1:25:06	Arda anahtarı alıyor, alçak perdeli müzik.		
		SJS	23:55	Sürücü bir anda frene basıyor, polis arabası neredeyse bir yaratığa çarpıyor.		5,15
			26:40	Yüksek sesle gümbürdeyerek, polis arabası insanlık dışı bir yaratığa çarptı.		
			54:49 55:25	Yüksek siren sesi. Çığlık atan metal ses.		
			YTM	3:40-3:50 36:37	Filmin başında tiz müzik. Yaylı çalgılar üzerine yüksek perdeli yalnız notalar.	3,09
			1:27:00	Arda Baba'yı öldürürken elektronik müzik.		
			I/N	40:20	Ormandaki küçük kız bir şeyler söylüyor.	4,12
				1:11:30	Baba bir ritüel söyler.	
				1:19:45	Baba, Arda'ya bir şeyler söyler.	
				1:22:00	Arka planda ilahiler söylemek.	
			Ç	15:26-15:25 50:44-50:58 55:30	Seyfi aynada yüzünü görünce çığlık atar. Sabo canavarlar onu yerken çığlık atıyor. Yavuz çığlık atıyor / Baba'nın kız kardeşi çığlık atıyor.	8,25
				1:06:47 1:07:33	Yamyam sürüsü çığlık atıyor. Baba Apo'ya işkence ederken polisler çığlık atar.	
			1:21:17 1:25:50	Arda çığlık atar. Baba çığlık atar.		
		DSE	5:13-5:35	Canavarın hareketleri (ürkütücü düşük perdeli müzik).	9,27	
			7:34-7:45	Abartılı çiğ et kesme sesi.		
			31:25-31:30	Arda'nın masaya vurmasının boğuk/yavaşlamış sesi.		
			43:40-44:07	Esen rüzgar, ayak sesleri.		
			46:20-46:29	Kapıyı çalmak daha da yükseliyor.		
			53:20-53:36	Zincirlerin sesi.		
			56:58	Ürkütücü müzik, saat tıkırtısı.		
			59:55-1:00:30	Arda arka planda hırıltılı ve korkutucu müziğin sesine uyanıyor.		
			1:14:20	Yerde sürüklenen zincirlerin sesi.		

	1:29:30	Arda kaçarken gülüyor, arka planda yaylı çalgılar müziği.	
SZ	2:26-2:48	Başlangıçta sessiz sahne, çocuğun hareketleri + TV'nin vızıltısı.	5,15
	49:55-50:10	Sabo bir kurbağayı takip ederken sessizlik oluşur.	
	54:12	Arda ürpertici bir odaya girerken sessizlik.	
	1:17:00	Yavuz'un ölümünden sonra sessizlik.	
	1:23:27	Televizyonun sessiz uğultusu, Arda'nın yumuşak nefesi.	
F	33:20-33:30	Arda patronuna fısıldar.	3
	1:10:00	Baba Havuz'a fısıldıyor.	

ÖZGEÇMİŞ

Ad-Soyad : Yasmine LAMNANI-IDRISSI

ÖĞRENİM DURUMU:

- **Lisans :** 2019, ISMAC, Rabat , Fas. Bölüm: Ses Teknolojileri
- **Yüksek Lisans :** 2023, İstanbul Aydın Üniversitesi, Televizyon ve Sinema.

MESLEKİ DENEYİM:

- **Staj:**
- Mawazine Festivali'nin 18. Baskısı, Pozisyon: Ses Teknisyeni, Başlangıç Tarihi: Haziran 2019, Bitiş Tarihi: Temmuz 2019, Şehir: Rabat, Fas.
- Visa For Music Festivali, Pozisyon: Ses Teknisyeni, Başlangıç Tarihi: Kasım 2018, Bitiş Tarihi: Aralık 2018, Şehir: Rabat, Fas.
- 2M TV, Pozisyon: Ses Teknisyeni, Başlangıç Tarihi: Haziran 2018, Bitiş Tarihi: Temmuz 2018, Şehir: Casablanca, Fas.
- Gnaoua Festivali'nin 21. Baskısı, Pozisyon: Ses Teknisyeni, Başlangıç Tarihi: Mayıs 2018, Bitiş Tarihi: Haziran 2018, Şehir: Essaouira, Fas.
- Al Aoula TV, Pozisyon: TV Programı Yapımcısı, Firma Adı: Al Aoula TV, Başlangıç Tarihi: Şubat 2019, Bitiş Tarihi: Mart 2019, Şehir: Rabat, Fas, Gnaoua Musique du Monde Festivali, Pozisyon: Ses Teknisyeni, Başlangıç Tarihi: 2018, Bitiş Tarihi: 2018, Şehir: Essaouira, Fas.